

Η ΕΥΤΕΡΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλ. 61.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Γ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ 1850.

ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.

— Όχι, μὰ τὴν ἀλήθειαν ὅ,τι καὶ ἂν εἶπῃς, Ἑλένη, ποτὲ δὲν θὰ συγκατατεθῶ εἰς τὸ ὅποιον προτείνεις ἂ περίσκεπτον κίνημα.

Ἡ νεανίς πρὸς τὴν ὅποιαν ἡ τοιαύτη θετικωτάτη ἀπάντησις ἀπευθύνετο, ἐμόρφασε μορφοσμὸν μικρὸν, ἀλλ' ἐμφαντικώτατον, καὶ, πύουσα πᾶσαν μὲ τὴν ἐξαδέλφη τῆς συνομιλίαν, ἔλαβε, μὲ πολλὴν πικρίαν καὶ δυσαρέσκειαν, βιβλίον ἐπὶ τῆς πλησίον τραπέζης κείμενον, καὶ, βυθισθεῖσα εἰς τὸ θρονίον τῆς, ἐπροσοποίηθη ὅτι ἀνεγίνωσκε μὲ βαθυαίτην προσοχὴν.

Ἡ Λουκία τὴν ἐκύτταξε χαμογελῶσα, καὶ, περιμένουσα νὰ καταπαύσῃ ἡ θύελλα, ἐπανελάβεν ἡσύχως τὴν ἐργασίαν τῆς.

Ἡ μικρὰ αὐτῆ οικιακὴ σκηνὴ ἐδραματιζέτο εἰς ὠραίαν τινὰ αἴθουσαν, τῆς ὁποίας τὰ παράθυρα ἐβλεπαν κήπον τερπνὸν καὶ πολυάνθον, ὅθεν εἰσῆρχετο ἀήρ χλιαρὸς καὶ εὐώδης, καὶ ἤκούετο τὸ μελωδικὸν κέλασμα τῶν πτηνῶν, ἑορταζόντων ἐντὸς τῶν φύλλων τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἔαρος.

Ἐπειδὴ ἡ σιωπὴ παρατείνετο ὅσον δὲν ᾔθελεν ἡ Λουκία, ἤτις, ἀγαπῶσα εἰλικρινῶς τὴν ξανθὴν καὶ χαρίεσσαν ἐξαδέλφη τῆς Ἑλένης, ἐλυπεῖτο διότι τὴν ἐπίκρανε παρακούστα τὴν αἰτησίαν τῆς, ἐσηκώθη ἡσύχως, καὶ,

πλησιάζουσα πρὸς τὸ χαλεπαῖνον κοράσιον, ἐφίλησε τρυφερῶς τὸ μέτωπόν του.

— Ὅργιζεσαι λοιπὸν κατ' ἐμοῦ διὰ τὴν φρόνησίν μου, φιλιτάτη μου Ἑλένη; τῆς εἶπεν ἡ Λουκία.

— Τὴν φρόνησίν σου! ἡ φρόνησίς σου, Λουκία, εἶναι ἐγώτισμός, τὴν διέκοψεν ἀποτόμως ἡ Ἑλένη, ῥίπτουσα μαχρὰν τὸ βιβλίον τῆς.

— Ἐγώτισμός! . . . σιώπα! μὴ μὲ ἀδικῆς, ἐξαδέλφη! ἐνόμιξα ὅτι ἐγνώρισες τὴν καρδίαν μου, καὶ δὲν ἐπίστευα ποτὲ ν' ἀπευθύνῃς κατ' ἐμοῦ τοιαύτην κατηγορίαν.

Ἦρχισε τότε ἡ Ἑλένη νὰ δικαιολογῆται περιπαθῶς, καὶ, ἀροῦ ἔδωκεν εἰς τὴν ἐξαδέλφη τῆς γλυκὴν φίλημα, ἐπισφραγίζουσα οὕτω τὴν γενομένην εἰρήνην, ἐπανελάβε νεάν πάλιν κατ' αὐτῆς ἔφοδον, ἐπιθυμοῦσα καὶ ἐπιμένουσα νὰ καταπέισῃ τὴν συνετὴν Λουκίαν.

— Καὶ κατὰ τί εὐρίσκεις τὴν πρότασίν μου ἀλλόκοτον; ἔλεγεν. Ἐξηγήθητι, σὲ παρακαλῶ.

— Μὲ τὰ σωστά σου μ' ἐρωτᾷς, Ἑλένη; τότε λοιπὸν δὲν συλλογίζεσαι καθὼς πρέπει, φιλιτάτη μου! διότι, ἐλίγρον ἂν θελήσῃς ν' ἀκροασθῆς τὴν συνεῖδησίν σου καὶ τὸ λογικόν σου, θὰ σοῦ εἰποῦν, καλῆτερα παρ' οἱ δόνασαι ἀπ' ἐμὲ νὰ τὸ μάθῃς, ὅτι εἶναι ἐναντίον καὶ τῆς ὀρθοσκείας καὶ τῆς τάξεως νὰ τρέχῃ ἡ κυρία Ἑλένη Παρρη, καὶ νὰ ἐρωτᾷ περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῆς γραιῖαν μάγισσον τῆς Σιωτίας, ἀγνώστου ὀλωσδιόλου εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἴσως γυναῖκα βραδύοργον καὶ ἐπικίνδυνον.

— Ούτε ή συνείδησίς μου ούτε τὸ λογικόν μου μού λέγουν τι τοιοῦτο, ἀπήντησεν ἡ Ἐλένη ἐμφαίνουσα καί εἰς τὸ πρόσωπον καί εἰς τοὺς λόγους τῆς ἀπόφασιν δρι- στικὴν καὶ ἀμετάθετον. Ἄκουσέ με τώρα καὶ σὺ, Λουκία. Ἄνετράφη, καθὼς καλῶς γνωρίζεις, εἰς τὴν ἀ- γαπήν μας Σκωτίαν, ὅπου ἡ δεσποδαιμονία βασιλεύει ἀκόμη καθὼς εἶπὼν ὡραίων ἡμερῶν τοῦ μεσαιῶνος, καὶ πρὶς αὐτῶν . . . εἶναι ἀνοησία . . . εἶναι ἀδυναμία . . . εἶναι τέλος θ.τι θέλεις . . . πιστεύω ὅμως, λέγω, ὅτι ἄνθρωποι τινες εἶναι τόσον εὐτυχῶς προικισμένοι ἀπὸ τὴν φύσιν ὥστε γνωρίζουν τὰ μέλλοντα, καὶ πολὺ ἐπι- θυμῶ νὰ μάθω τί μοῦ φυλάττει τὸ μέλλον. Ἄν σὺ ὀλί- γον περὶ τούτου φρονιζῆς, τὸ ἐνοῶν εἶσαι πλουσία, εἶσαι νέα, εἶσαι ὡραία, τὸ μέλλον λοιπὸν λαμπρὸν καὶ χρυσομένον θὰ ἦναι διὰ σέ. Ἄλλὰ δι' ἐμέ, Λουκία, δι' ἐ- μέ τὴν δυστυχῆ ὄρφανήν, τὴν ὅποιαν οἱ φίλτατοι γονεῖς σου διατηροῦν πλησίον των ἀπὸ ἀπλῆν ἀγάπην, δὲν εἶ- ναι συγχωρημένον ἄρα γε νὰ ἦμαι ἀνήσυχος περὶ τῆς μελλούσης τύχης μου, καὶ νὰ θέλω, μὲ πᾶσαν θυσίαν, νὰ τὴν μάθω;

Τοὺς λόγους τούτους ἀκούσασα, ἡ Λουκία ἔσεισεν ἐ- λαφρὰ τὴν κεφαλὴν.

— Τὸ μέλλον σου ἀποβλέπει τὸν πατέρα μου ὅστις σὲ ἀγαπᾷ ὡς ἱδίον τοῦ τέκνου, εἶπε τρυφερὰ χιμογελῶ- σα, καὶ ἐπειδὴ δὲν θὰ σὲ φέρω εἰς τὴν ἀχρεῖαν μάγισ- σαν, ἥτις μοῦ προξενεῖ τῷ ὄντι φόβον, θὰ μείνης εἰς τὴν ἀβεβαιοότητα περὶ τοῦ εὐτυχῆς νυμφίου ὅστις εἶναι διὰ σέ προωρισμένος ἄνωθεν.

— Ἀπατάσαι, Λουκία, ἐπανελάβε μὲ σταθερότητα ἡ Ἐλένη μόνον ἐπειδὴ δὲν θέλεις νὰ μὲ συνοδεύσῃς εἰς τὴν μάγισσαν, ἀναλαβάνω τὸ ταξείδιον μόνη μου.

— Ὡ! ὄχι, δὲν θὰ πηγαίνης, ἀγαπητῆ, φιλιτάτη μου Ἐλένη, διέκοψε τὴν ἐξαδέλφη τῆς λαμβάνουσα τὰς χεῖρας αὐτῆς εἰς τὰς χεῖράς τῆς, ὡς θέλουσα νὰ ἐνι- σχύσῃ περισσότερο τὰς παρακλήσεις τῆς.

— Θὰ πηγαίνω, σοῦ ἐμνῶ! καί, ἂν τοῦτο ἦναι σφάλ- μα, μόνη ἐγὼ θὰ ἦμαι ἐνοχος.

— Δὲν θὰ πηγαίνης τοῦλάχιστον μόνη, διότι, ἀφοῦ τίποτε δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν γνώμην σου, εὔτε αἱ θεμαὶ ἱκεσταί μου, θὰ σέ συνοδεύσω, Ἐλένη. . . . πλὴν. . .

Τὸ πλὴν τοῦτο ἔμεινε κολοβόν, διότι τὸν ὄρον τὸν ὁποῖον, ἀναμφιβόλως, ἤθελε νὰ θέσῃ εἰς τὴν συγκατά- θεσιν τῆς ἡ Λουκία, τὴν διέκοψε φίλημα τρυφερὸν τῆς Ἐλένης, ἥτις, ἅμα ἀκούσασα τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἐξα- δέλφης τῆς, ἐπήθησεν εἰς τὸν λαιμόν τῆς, καὶ τὴν ἐσφιγ- ξεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς. Πατήματα δὲ ἀνθρώπων, οἷ- τινες ἔμβαίναν τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν αἰθουσαν, ἀπεπεράτωσαν ὀριστικῶς τὴν συνομιλίαν τῶν δύο ἐξα- δέλφων.

Τὴν ἐπαύριον πρῶτῃ, πρὶν ὀπλισθῆ ὁ ἥλιος μὲ τὰς φλο- γερὰς ἀκτινὰς του, καὶ ἐνῶ ἡ πρωϊνὴ δρόσος κατεψύ- χαινε καὶ ἀρωμάτιζεν ἀκόμη τὴν ἀτμοσφαιρὰν, αἱ δύο νεάνιδες, ἀφήσασαι χωρὶς κρότον τὸν κοιτῶνά των, καὶ εὐροῦσαι τοὺς ἵππους των εἰοίμους, καθὼς εἶχε δώσει ἀρ' ἐσπέρας διαταγὴν περὶ τούτου ἡ Λουκία, ἐπέβησαν ἐπ' αὐτῶν χαίρουσαι, καὶ διέτρεξαν ὀρμητικῶς τὰ ὀλίγα μίλλια, τὰ χωρίζοντα τὴν κατοικίαν των ἀπὸ τὸν ζητού- μενον τόπον.

Καθ' ὅσον ἐπλησίαζαν, οἱ διαλογισμοὶ των ἐλάμβα- νον ἀντίθετον τάσιν· ὅταν ἐξῆλθαν τῆς οἰκίας των, ἦσαν φαιτράι καὶ εὐθυμοὶ ἀμφοτέραι, ὀλίγον ὅμως κατ' ὀλί- γον ἡ Λουκία ἤρχισε νὰ μεταμελῆται διὰ τὸ κίνημά τῆς, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ Ἐλένη ἠσθάνετο αὐξάνοντα τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς δι' ἔλα τὰ ἐκτακτα καὶ παράδοξα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὸ μέλλον, τὸ ἐ-

ποῖον ὁ Θεὸς, ἐν τῇ ἀπειρῷ Αὐτοῦ σοφίᾳ, ἀρίνει κεκα- λυμμένον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας.

Ὁ τόπος τὸν ὁποῖον διήρχοντο συντέλει ἐπίσης εἰς τοὺς φανταστικούς τούτους καὶ ὑπερφυσικούς διαλογι- σμούς, διότι ἡ οἰκία τοῦ λόρδ Γουίντερ, πατὴρ τῆς Λουκίας, ἔκειτο εἰς τὰ ἀρκτικά ὄρια τῆς Ἀγγλίας· κα- ἐπρόχρουν τότε πρὸς τὰ χῶματα τῆς Σκωτίας, βλέ- ποντες μὲ θαυμασμὸν καὶ ὀφθαλμὸν συνάμα τοὺς παρμε- γέθεις λίθους, οἵτινες ἐφαίνοντο ὡς τεχνικῶς κρεμάμε- νοι ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των, καὶ τὰς ὑποκάτω τῶν πο- δῶν των βαθείας φάραγγας. Ἡ ὁδὸς ἦτον μακρὰ καὶ ἐπίπονος, καὶ πολλάκις ἐφοβήθησαν ὅτι ἀπεπλανήθησαν ἡ Ἐλένη ὅμως, ἥτις εἶχε λάβει πρότερον πληροφορίας περὶ τοῦ μέρους ὅπου ἔπρεπε νὰ διευθυνθῶν, ἀφῆκε κραυ- γὴν χαρᾶς ὅταν εἶδε πλησίον ὑπερμεγέθους τινοῦ δρυός, ὑψομένης μεγαλοπρεπῶς πλησίον τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐν μέτῳ δγκωδῶν λίθων, ἀποσπασμάτων τοῦ ὄρους, καλύ- βην μικρὰν, πενιχρὰν ὄλιως καὶ χορτοσκέπαστον, καὶ μόλις ἔχρυσαν τεσσάρων ποδῶν ὕψος.

— Ἐρθάσαμεν τέλος πάντων, εἶπεν ἡ Ἐλένη κρα- τοῦσα τὸν ἵππον τῆς καὶ ἐτοιμαζομένη νὰ κελεύσῃ.

Ἡ Λουκία ἔρριψεν ἔκθαμβον καὶ ἀνήσυχον βλέμμα περὶ αὐτὴν, διότι ὁ τόπος ἐκεῖνος ἐφαίνετο ἀκατοίκητος, καὶ τὸ περὶ τὴν καλύβην ἐκείνην ἔδαφος εἶχε μείνει ἐρη- μον καὶ σκεπασμένον ἀπὸ βάλτους. Εἶδαν μόνον ἔλαφον νεᾶν βόσκουσαν πλησίον τῆς καλύβης, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς ὀλίγον μακρύτερα, μεταξὺ τῆς δρυός καὶ τοῦ πο- ταμοῦ.

— Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ Σίδυλλά σου, ἠρώτησε τέλος πάντων τὴν Ἐλένην, μὲ φωνὴν ὅμως σιγαλῆν ὡς ἂν ἐρο- βεῖτο μὴ ἐξυπνίσῃ τὴν κοιμωμένην ἡχώ.

— Ἐκεῖ πρέπει νὰ ἦναι, ἀπεκρίθη σιγαλὰ ἐπίσης ἡ Ἐλένη, δείχνουσα τὴν δρῦν. Ἄς πλησιάσωμεν.

Καὶ τότε εἶδαν τῷ ὄντι καθήμενην εἰς τὴν ῥίζαν τῆς δρυός γυναῖκα τυλιγμένην μὲ μέγαν μανδύαν ἐρυθρὸν, ἐσταυρωμένης ἔχρυσαν τὰς χεῖρας εἰς τὸ στήθος, καὶ τὴν κεφαλὴν χαμαὶ νεύουσαν.

Ἴδουσα αὐτὴν, ἡ Λουκία ὠπισθοδρόμησεν ἀκουσίως, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ Ἐλένη ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα, καὶ τὴν ἐκύτταξε μὲ φόβον καὶ σχεδὸν μὲ σέβας.

— Μάγισσα, εἶπεν, ἔρχομαι νὰ σέ συμβουλευθῶ. Δὲν θὰ θελήσῃς ν' ἀνοίξῃς εἰς ἐμέ τὰς θύρας τοῦ μέλλοντος; Καί, ταῦτα λέγουσα, ἔθεσεν εἰς τὰ γόνατά τῆς ἀργυ- ροῦν νόμισμα.

Ἡ γραῖα ὕψωσε τὴν κεφαλὴν, ἐκύτταξε τὴν Ἐλένην, καί, χωρὶς ν' ἀποκριθῆ, ἔνευσε πρὸς αὐτὴν νὰ τῆς δώ- σῃ τὴν χεῖρα.

Ἡ Ἐλένη, ὠχρὰ καὶ τρέμουσα, ὑπήκουσεν ἀνατρι- χιάζουσα, καὶ ἡ μάγισσα παρετήρησε προσεκτικῶς τὰς γραμμὰς τῆς χειρὸς τῆς.

— Θὰ ἔχῃς τιμὰς, πλοῦτον καὶ εὐτυχίαν, τῆς εἶπε μετ' ὀ- λίγον ὑπανδρεία λαμπρὰ μετ' οὐ πολὺ σέ περιμένει, τὸν δὲ νυμφίον σου θὰ τὸν ἀπαντήσῃς εἰς πανηγύριον χωρικήν, καὶ θὰ τὸν ἀκολουθήσῃς εἰς τὴν Στερεάν.

Τὸ εὐτυχὲς τοῦτο ὠροσκόπιον ἀκούσασα, ἡ Ἐλένη ἠσύχασεν ἡ δὲ Λουκία ἤρχισε νὰ γελᾷ. — Κρίμα εἰς τὸν κόπον σου καὶ εἰς τὰ χροήματά σου, φιλιτάτη μου, εἶπε πρὸς τὴν ἐξαδέλφη τῆς κυττάζουσα μὲ χλευαστι- κὸν ἦθος τὴν μάγισσαν. Καὶ τιμὰς καὶ πλοῦτον καὶ εὐ- τυχίαν ἠδύναστο ἔλα ἀνεξέδως νὰ τ' ἀπολαύσῃς εἰς τὴν πανηγύριον τοῦ χωρίου, χωρὶς νὰ λάβῃς τὸν κόπον νὰ ἐλ- θῆς νὰ τὰ ζητήσῃς ἕως ἐδῶ.

Ἐνῶ ἡ Λουκία ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, οἱ ὀφ- θαλμοὶ τῆς γραίης ἐλαμπαν λάμπην ἀγρίαν καὶ ἀπαίσιον. Ἐπειτα, μὲ φωνὴν φρικτῶν ἐκραύασε.

— Γελᾷς, μωρὰ νεάνις, ἥτις δὲν βλέπεις τὸν δά-

κτυλον τοῦ Θεοῦ ἐγγαραγμένον ἐπάνω σου· ἐγὼ ὅμως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποκαλύπτει τὰς παντοδυναμίας ἀποφά- σεις Του, φρίττω καὶ ἀνατριχιάζω ἐλέπουσα τὸ σκεπάζον ἤθῃ τὸστῆθός σου νεκρῶν σάβανον· διότι, σοῦ τὸ λεγῶ, τὸ ἔτος δὲν θὰ παρέλθῃ διὰ σέ ἐλόκληρον, ἀλλὰ θ' ἀπο- θάνῃς ἔταν σημάνην τὸ μεσονύκτιον τῆς παραμονῆς τῆς ἀγίας ἡμέρας τῶν Χριστουγεννῶν.

Καί, τὴν δλεθρίαν ταύτην πρέβρησιν εἰποῦσα, ἡ μάγισ- σα ἐσχηκῶθ, ἐτυλίχθη μὲ τὸν μανδύαν τῆς, ἐνῶ ἡ πο- λιὰ σχεδὸν κόμη τῆς ἐκυμάτιζεν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἀπε- μακρῶθη μὲ μεγάλα βήματα.

Αἱ δύο ἐξαδέλφαι ἔμειναν ὀλίγας στιγμὰς σιωπῶσαι, ἀλλ' ἡ Λουκία, βλέπουσα ὁποῖαν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν οἱ λόγοι τῆς γραίης ἐπροξένησαν εἰς τὴν Ἐλένην, ἔρριψε τὰς ἀγκάλας τῆς εἰς τὸν λαιμόν τῆς, καὶ περιπαθῶς τὴν ἐνηγαλίσθη μειδιώσα χαριέντως καὶ λέγουσα·

— Μὴ συγχύζεσαι, σ' ἐξορκίζω, διὰ τοὺς μωροὺς λό- γους τῆς κακεντρέχους ταύτης γυναίκος· εἶδεν ὅτι δὲν εἶχα ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς, καὶ ἠθέλησε νὰ μὲ τιμωρήσῃ διὰ τοῦ φόβου. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι τόσον ἀνήσυχος, ὥστε νὰ λυπηθῶ διὰ τῆς αὐτῆς ἀγυρτείας. Ἐλα, ἀκο- λούθει με, καὶ ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου θὰ ἦναι ὄλοι ἀνήσυχος διὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν μας.

Ἡσύχασεν ἡ Ἐλένη βλέπουσα τὴν ἀταραξίαν τῆς ἐξαδέλφης τῆς, καὶ ἀμφοτέραι ἱπέτασαν ἐπανήρχοντο διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ· ἀλλὰ, καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν ταύτην, διάφοροι ἦσαν τῶν δύο αἱ ἐντυπώσεις· τότε ὅμως φαιδρὰ καὶ εὐθυμος ἦτον ἡ Ἐλένη, ἐνῶ ἡ Λουκία, μ' ὄλην τῆς τὴν φρόνησιν, ἠσθάνετο τὴν καρδίαν τῆς ὡς ὑπὸ σιδη- ρᾶς χειρὸς ἀλγεινῶς πιεζομένην.

Αἱ διάφοροι αὗται ἐντυπώσεις ἐξηλείφθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ αἱ δύο ἐξαδέλφαι εἶχαν μάλιστα ὄλιω- δόλου λησμονεσὶν τὴν ἐπίσκεψιν των εἰς τὴν γραίαν μάγισσαν, ὅταν συμβᾶν, ἔκτακτον ἐπίσης καὶ ἀπροσδό- κητον, ἦλθε νὰ τὰς ἀνανεώσῃ ἰσχυροτέρας παραποτὲ διὰ τὴν πτωχὴν Λουκίαν.

Ἐτελείτο πανηγύρις εἰς τὸ πλησίον χωρίον, καὶ ὁ λόρδ Γουίντερ μὲ τὴν οἰκογένειάν του καὶ τοὺς φίλους του εἶχεν ἔλθει εἰς τὸν ἀγροτικὸν χορδὸν νὰ συνευθυμή- σῃ μετὰ τοῦ πληθῶς, ὅταν νεανίας τις, κομψὸς τὸ ἦθος, εὐειδῆς καὶ πρόσχαρις τὴν μορφήν, ἐπλησίασε νὰ χαι- ρετήσῃ τὴν ὡραίαν νεᾶν τὴν ὁποίαν ἐκράτει εἰς τὸν βραχίονα, ἐκλαβὼν αὐτὴν ὡς θυγατέρα του. Ὁ λόρδ Γουίντερ ἐχαμογέλασεν, ἐκτείνων φιλικῶς πρὸς τὸν νε- ον τοῦτον τὴν χεῖρα.

— Χαίρω μεγάλως, εἶπε, λόρδ Μαξβέλ, διὰ τὴν ἀ- προσδόκητον ἐνταῦθα παρουσίαν σου. Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἐνόμιζα ὅτι ἐπέστρεφες εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἀλλ' ὡς θὰ σέ ἐ- προσκάλουν νὰ ἐλθῆς νὰ μὲ ἐπισκεφθῆς, ἐλπίζω ὅμως ἔτι θὰ ἔλθῃς αὐρίον· δὲν εἶναι ἀλήθεια, ἔρριξε· διότι δὲν ἐλησμονήσας βέβαια ὅτι εἶμαι παλαιὸς φίλος τοῦ μακαρίτου ἀρχοντος πατρός σου· ἐν τούτοις, ὑπακούων εἰς τὴν ὁποίαν μοῦ ἐξέφρασες ἐπιθυμίαν, σὲ παρουσιάζω, ὄχι εἰς τὴν θυγατέρα μου, ἥτις εἶναι μακρὰν καὶ δὲν μᾶς βλέπει, ἀλλ' εἰς τὴν κυρίαν Ἐλένην Παρνη, ἀνε- ψίαν μου.

— Ἐλένη, σοῦ παρουσιάζω τὸν νεόν φίλον μου, τὸν λόρδ Ἐρρίκον Μαξβέλ, εἶπεν ὁ λόρδ Γουίντερ, ἀπευθυ- νόμενος πρὸς τὴν ἀξίεραστον νεᾶν, ἥτις, ἐρυθρίωσα καὶ τρέμουσα, ἀνταπέδωκε, μὲ χαμηλωμένους ὀφθαλμούς, τὴν βαθείαν τοῦ νέου λόρδου προσκύντησιν.

Τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, δὲν συνέβη τίποτε ἐκτακτον· τὴν ἐπαύριον ὅμως ἦλθεν ὁ Ἐρρίκος εἰς τοῦ λόρδ Γουίντερ, καὶ ὀλίγον καιρὸν μετὰ ταῦτα, τρωθεὶς ἀπὸ τὸ κάλλος, τὰς χάριτας καὶ τὰ ἐράσματα τῆς νεᾶς ἀνε- ψίᾶς τοῦ γέροντος φίλου του προτερήματι, τὴν ἐζήτη-

σεν εἰς γάμον, καί, τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ὑπανδρείας των, ἀνεχώρησαν ἑμοῦ εἰς Γαλλίαν. Καὶ οὕτως ἐφάνη ἀληθεύουσα ἡ μάγισσα εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς προ- φητείας τῆς.

Βεβαίως, γὰρ ἐλικρινῆ ἐχάρη ἡ Λουκία διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην εὐτυχίαν τῆς ἐξαδέλφης τῆς, τῆς ἀδελφῆς τῆς, τῆς φίλης τῆς· ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ βέλῃ, ὄχι ὁ φόβος, ὁ φόβος ἦλθε νὰ παγώσῃ καὶ νὰ μαράνη τὴν καρδίαν τῆς.

Ἡ Ἐλένη ἦτον εὐτυχῆς, καὶ κατὰ τοῦτο ἡ προφη- τεία ἐπληρώθη· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἄρα ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ, τόσον νέα τόσον ὡραία! καθὼς καὶ τοῦτο εἶχε προ- φητευθῆ.

Ἡ Ἐλένη, εἰς μόνην τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀσχολουμένη (καὶ οἱ εὐτυχεῖς εἶναι περιφιλατοί), δὲν ἐνόησε τὴν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ Λουκία, καὶ χωρὶς τίποτε νὰ ἐνθυμηθῆ, χωρὶς τίποτε λυπηρὸν νὰ βάλῃ εἰς τὸν νοῦν τῆς, χαίρουσα καὶ γελῶσα τὴν ἐνηγ- καλίσθη ὅταν τὴν ἀπεχωρίσθη, ἀκολουθήσασα εἰς τὴν Στερεάν τὸν νεόν τῆς σύζυγον.

— Γρήγορα βλέπέμεθα πάλιν, εἶπεν εὐθύμως πρὸς αὐτὴν, διότι μόλις ἐν ἔτος θὰ διαρκέσῃ ἡ ἀπουσία μας, καὶ ὅταν ἔλθωμεν θὰ σ' εὐρωμεν καὶ σὲ ἀναμφιβόλως ὑπανδρευμένην, ἀγαπητῆ, φιλιτάτη μου Λουκία· ἡ νέα ὅμως εὐτυχία σου δὲν θὲ σὲ κάμῃ βέβαια νὰ λησμονή- σῃς τὴν μικρὰν σου Ἐλένην, ἠκολούθησε ῥίπτουσα βλέμ- μα πλῆρες ἀγάπης πρὸς τὴν ἐξαδέλφη τῆς.

Ἡ Λουκία ἔσεισε λυπηρῶς τὴν κεφαλὴν, καὶ δύο φλογερὰ δάκρυα κατέβησαν βραδέως διὰ τῶν πα- ρειῶν τῆς.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς ἐξαδέλφης τῆς, ἡ νέα Λουκία, ὄχι μόνον ἔγεινε μελαγχολικὴ καὶ σκυθρωπὴ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑγιειάν τῆς αὐτὴν ἐπαισθητῶς προσε- δλήθη, ὥστε ὄλοι ἤρχισαν νὰ φοβῶνται περὶ αὐτῆς, συλλογιζόμενοι ὅτι, καθὼς ἡ μήτηρ τῆς ἀπέθανεν ἀπὸ μαρασμόν, οὕτως ἐκληρονόμησεν ἴσως καὶ αὐτὴ δλεθρίαν τινὰ πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ θανάτου τάσιν! Καὶ καθεὶς ἐλεινολόγει τὴν σκληρὰν εἰμαρμένην νεανίδος προσφι- λούς καὶ ἐρασμίας εἰς ὄλους ὅσοι τὴν ἐγνωρίζαν, διὰ τὴν καλλονὴν τῆς, τὴν εὐφύιαν τῆς, καὶ πρὸ πάντων τὰς ἀρετὰς τῆς, διότι, ὡς ἀγγελος παρηγορίας, δὲν ἔλειπε νὰ ἐμψυκίζετο εἰς τὰς πενιχρὰς καλύβας τῶν πτωχῶν, φέρουσα τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν χαρὰν ἀντὶ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς δδύνης!

Ὁ λόρδ Γουίντερ, ἐπανελθὼν ἀπὸ τὴν Σκωτίαν ὅ- που πρὸς καιρὸν εἶχε μεταθῆ, ἔφριξεν ἰδὼν τὴν θυγα- τέρα του εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε φθάσει οἰκτρὰν κατάστα- σιν. Φοβούμενος μολαταῦτα μὴ τὴν τρομάξῃ, ἐκρυψε τὴν ἀπελπισίαν του, ἐμειδιάσε, καὶ ἐσφιγξεν τρυφερῶς εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸ τέκνον του, τὸ μόνον βέλγη- τρον τῆς ζωῆς του, τὴν μόνην χαρὰν τοῦ γήρατός του, τὸ ὁποῖον ὁ σκληρὸς θάνατος ἐφαίνετο ἔτοιμος νὰ τοῦ ἀρπάσῃ.

— Ἐγὼ δὲν ἦλθα νὰ μείνω, Λουκία, τῆς εἶπεν, ἀλ- λά μόνον νὰ σ' ἐπάρω, καὶ νὰ πηγαίνωμεν εἰς Λουδί- νον, ὅπου μὲ προσκαλοῦν αἱ ὑποθέσεις μου· διότι ἐνό- μιζα δτι, παρὰ νὰ μένωμεν πολὺν καιρὸν χωρισμένοι, θὰ προτιμήσῃς ν' ἀκολουθήσῃς τὸν πατέρα σου.

Ἡ Λουκία ἐδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ πατρός τῆς, καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησεν. Σκοπὸς τοῦ λόρδ Γουίντερ, λαμ- βάνοντος μεθ' ἑαυτοῦ τὴν κόρην του, δὲν ἦτον τόσον νὰ τὴν διασκεδάσῃ διὰ τοῦ ταξείδιου, ὅσον νὰ συμβουλευθῆ διὰ τὴν πολυτίμον ὑγιειάν τῆς ὄλους τοὺς πολυμαθεῖς ἱατροὺς τῆς μεγάλης ἀγγλικῆς μητροπόλεως.

Ἀπευθύνθη κατὰ πρῶτον εἰς τὸν φίλον μαρ δόκτωρα Μόλδεν, προσκαλέσας αὐτὸν μολαταῦτα νὰ ἐλθῇ νὰ

τὸν ἐπισκεφθῆ, ὄχι ὡς ἰατρός, ἀλλ' ὡς παλαιὸς φίλος, ἀποφεύγων εὐτὼ νὰ δώσῃ ὑπονοίας εἰς τὴν πάσχουσαν.

Τὸ αὐτὸ ἑσπέρας λοιπὸν ἦλθεν ὁ δόκτωρ Μόλδεν εἰς τῆς Λουκίας. Ἐμβὰς δὲ εἰς τὴν αἴθουσαν, ἤυρεν αὐτὴν καὶ τὴν τρεφόν τῆς ἐνασχολουμένης νὰ ἐτοιμάζουσι τὸ τέτι. Ἡ Λουκία ἐφέρεε ἐσθῆτα λευκὴν, καὶ γοητευτικὸν ἀληθῶς ἦτον τὸ κάλλος τῆς ὥστε ὁ ἀγαθὸς Μόλδεν ἠθάρθη ἀλγεῖνδόν οἴκτου συλλογιζόμενος ὅτι τοσαῦτα θείλητρα ἔμελλαν νὰ γείνουσι λεία τοῦ σκληροῦ θανάτου, διότι, ἐκ τῶν ὅσα τοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὁ λόρδ Γουίντερ, ἐφοδεῖτο καὶ αὐτὸς μήπως ἡ νόσος ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἡ μήτηρ ἀπέθανεν ἐξέτεινε τοὺς σκληροὺς τῆς ὄνυχας καὶ εἰς τὴν ἀξιολάτρευτον αὐτῆς κόρην.

Ὅταν εἰσῆλθῃ ὁ δόκτωρ Μόλδεν, ἡ Λουκία τὸν ἀντεχειρίστηκε διὰ νεύσεως τῆς κεφαλῆς, καὶ, κυττάζουσα διαδοχικῶς αὐτὸν καὶ τὸν πατέρα τῆς μετὰ βλέμμα δύσπιστον, ἔδειχεν ὅτι ἐμάντευσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, καὶ τὴν αἰτίαν ἧτις ἔφερε τὸν ξένον ἐκείνον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς.

Ὁ Μόλδεν, ἀνήσυχος ὢν διὰ τὸ βλέμμα τοῦτο, καὶ θελών νὰ διαλύσῃ τὴν ἀμηχανίαν ἧτις ἐφαίνετο ἐκ τῆς τέλει βλῆσαι, ἐσυγγάγη τὴν Λουκίαν δι' ὅσα ἐσημίζοντο περὶ τῆς ἰδίας αἰτίας εἰς τὴν μουσικὴν, καὶ ἰδίως εἰς τὸ κύμβαλον εὐφρίας τῆς, καὶ τὴν ἐπαρακάλεσε νὰ τὸν βάλῃ εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ὁ ἴδιος περὶ τῆς ἐξαισιοῦ ταύτης ὑπολήψεως.

Ἐλαμογέλασε ψυχρῶς, καὶ περιφρονητικῶς μάλιστα, ἡ Λουκία ἀκούσασα ταῦτα· ἐν τούτοις ἐσηκώθη, καὶ καθήσασα εἰς τὸ κύμβαλον, ἤρχισε νὰ παίξῃ μέλος τι τοῦ Χάυδεν. Ἐνῶ δὲ ἔπαιζεν, ὁ πατήρ τῆς ἐξῆλθε προφασιζόμενος ὅτι ἤθελε νὰ γράψῃ ἐπιστολήν. Μόλις εἶδεν ὅτι ἔμειναν μόνοι, ἡ Λουκία ἐστάθη αἰφνιδίως, καὶ, στραφεῖσα πρὸς τὸν ἰατρὸν, εἶπε ῥιπτοῦσα θλιβερά ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα:

— Μαντεύω τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς σου, καὶ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ δυστυχικοῦ πατρός μου· καὶ ἐπεθυμῶ ἐξ ὅλης καρδίας νὰ δυνήθῃς εὐκρινῶς τὰ τὸν ἡσυχάσης περὶ τῆς ὑγείας μου. Πλὴν, ἀλλοίμενον! ἐλπίς καμία δὲν μένει. Μόλις εἶμαι εἰκοσαετής, καὶ πρέπει ν' ἀφήσω τὴν ζωὴν ταύτην, ἧτις τόσον ὠραία καὶ εὐτυχῆς ἀνηγγέλλετο δι' ἐμέ. Ἡ καταδίκη μου ἀπηγγέλη. Ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε, πρέπει ν' ἀποθάνω!

Καί, ταῦτα λέγουσα, ἡ δυστυχῆς νεῆνις ἤρχισε νὰ χύνη ποταμηδὸν δακρυά, ἐνῶ ὁ φιλόανθρωπος Μόλδεν ἐπροσπάθει μετὰ πολὺν ἀγῶνα νὰ κρατήσῃ τὰ ἐδικὰ του. Τότε ἠρώτησε καταλεπτῶς τὴν Λουκίαν περὶ τοῦ πάθους τῆς, καὶ ἔμεινε πεπεισμένος ὡς αὐτὴ ὅτι τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν σώσῃ· ἐπάσχισε μολαταῦτα νὰ τῆς δώσῃ ἐλπίδα καὶ θάρρος, ἀλλ' ἡ νεῆνις, σείουσα θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν, εἶπε:

— Προσπάθει νὰ γελάσῃς τὸν δυστυχῆ πατέρα μου, ἰατρεῖ, καὶ θὰ πράξῃς φιλοανθρωπὸν ἔργον. Δι' ἐμέ δὲ μὴ, τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἤξεύρω ὅτι εἶμαι καταδικασμένη.

Ὁ Μόλδεν ἐπῆγε νὰ εὐρῇ τὸν λόρδ Γουίντερ, ὅστις τὸν ἐπερίμενον ἀνυπομένως· καὶ, μολοντί τοῦ ἐκρῦψε τὸν ἐπικείμενον τῆς ὠραίας θυγατρὸς του κίνδυνον, τὸν παρεκίνησε νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς κλίμα γλυκύτερον, τοῦτέστιν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἢ εἰς τὰς μεσημέρινάς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας. Αὐτὴ ἡ ἀσθενὴς ἐνεθάρρυνε τὸν πατέρα τῆς ν' ἀναλάβῃ τὸ ταξίδιον τοῦτο, ἐλπίζουσα ν' ἀπαντήσῃ τὴν Ἐλένην εἰς τὴν Σερβίαν, καὶ νὰ ἰδῇ καὶ πάλιν ἐκεῖνην τὴν ὅποιαν ἠγάπα ὡς ἴδιαν τῆς ἀδελφῆν.

Ἰκανοὶ μῆνες παρήλθον χωρὶς νὰ φέρουν προσῶς βελτιώσιν εἰς τὴν ὄνυχαν τῆς δυστυχικοῦ Λουκίας ἀπ' ἐν-

αντίας, ἐφαίνετο πάσχουσα καθ' ἡμέραν χειρότερα, καὶ καθ' ἡμέραν ἐγίνετο μελαγχολικώτερα καὶ σκυθρωπώτερα. Τέλος πάντων, περὶ τὴν 15 δεκεμβρίου, ἐπειδὴ ἠσθάνετο προσεγγίζον τὸ τέλος τῆς, ἐξώρρισε τὸν πατέρα τῆς νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, θέλουσα, εἶπε, νὰ μεταίδη τὴν πατρίδα τῆς πρὶν ἀποθάνῃ. Ὁ ταλαιπωρὸς λόρδ Γουίντερ τὴν ἤκουσε μετ' ὀλιψῆν ἄμετρον, καὶ ἐσπευσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς.

Μόλις ἐπανῆλθεν ἡ δυστυχῆς οἰκογένεια εἰς Λονδὸν, ἐστεῖλαν πάλιν νὰ ζητήσουσι τὸν δόκτωρα Μόλδεν. Ὁ δόκτωρ ἔδραμεν εὐθὺς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Λουκίας, διότι ἠσθάνετο ζωηρὰν συμπάθειαν πρὸς τὴν πάσχουσαν. Ἀλλ' ὅποιαν ἐσυγκινήθη βαθεῖαν συγκινήσιν ὅταν ἐμβῆκεν εἰς τὴν αὐτὴν αἴθουσαν ὅπου τὴν εἶχεν ἰδεῖ κατὰ πρῶτον, καὶ τὴν ἤυρε πάλιν τυλιγμένην μετὰ μακρὰν ἐσθῆτα λευκὴν, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην τόσον ὡχρὰν καὶ μεταβεβλημένην, ὥστε ἐφαίνετο ὡς τυλιγμένη εἰς σάβανον.

— Βλέπουσα τὸν ἰατρὸν, ἐμεδίασε προσηγῶς ἡ Λουκία, καὶ, τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν ἰσχυρὴν καὶ κατάψυχρον χεῖρά τῆς, τὸν ἔκαμε νὰ νοήσῃ ὅτι ἐπεθύμει νὰ μείνῃ μόνη μίαν στιγμὴν μετ' αὐτοῦ. Ὅλοι τότε ἀπεμακρύνθησαν.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκη τῆς θεραπείας σου, ἰατρεῖ, εἶπε δακρύουσα ἡ ἀσθενὴς, τὸ ἐννοεῖς κάλλιστα βλέπων με. Ἐχὼ ἀκόμη δύο ἡμέρας νὰ ζῆσω, ἀφῆσέ μου τὰς ἀλλὰ τὴν 24 δεκεμβρίου πρὸς τὸ ἑσπέρας, ἔπαρε τὸν πατέρα μου ἀπεθῶ, καὶ μὴ τὸν ἀφῆτῃς νὰ ἰδῇ τὸ φρικτὸν θέαμα τοῦ θανάτου μου.

Τοὺς λόγους τούτους ἀκούσας, ὁ ἰατρός ἐνόμισεν ὅτι ἡ πάσχουσα νεῆνις ἤρχισε νὰ παραφρονῇ· ἔθεν τὴν ἐκύτταξε προσεκτικῶς, καὶ ἐσυμβουλευθῆ ἐπιμελῶς τὸν σφυγμὸν τῆς. Ἡ Λουκία, μαντεύσασα τὴν ὑπόψιν του, ἀρῆκεν ἀλγεῖνδόν στεναγμῶν.

— Σῶσε, εἶπεν, ἀλλοίμενον! ἔχω τὰς φρένας μου, καὶ καλῶς γνωρίζω τὴν ὀλεθρίαν ὥραν ἧτις μέλλει νὰ σημάνη δι' ἐμέ.

— Ἀκουσέ με, ἠκολούθησε μετὰ πυρετώδη φωνῆν, καὶ ἰδὲ ἂν ὄλαι σου αἰ φροντίδες καὶ ὄλαι τοῦ δυστυχικοῦ πατρός μου αἰ παρακλήσεις δὲν ἐσυνητρίφθησαν κατέτανε τῆς σκληρᾶς εἰμαρμένης ἧτις εἶχε τυπώσει ἐπ' ἐμοῦ τὴν σφαγιδά τῆς.

Καί μετ' ἡμέραν ἔλθον τὴν ὅποιαν αἰ ἀναμνήσεις αὐτῆς διήγειραν, ἡ δυστυχῆς νεῆνις ἀρῆκε νὰ διαζύγῃ τὴν καρδίαν τῆς τὸ φρονεῖν αὐτὴν φρικτὸν μυστήριον.

Ὁ Μόλδεν, ἀκροαζόμενος αὐτὴν, ὕψωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν, ὡς ἐπικαλούμενος τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν· μεγάλαι δὲ σταγόνες ἰδρώτος, βρέχουσαι τὸ μέτωπόν του, ἐφανέρωσαν ὅποιαν συμπάθειαν καὶ ἀνησυχίαν διήγειρεν εἰς τὴν ψυχὴν του ἡ διήγησις αὐτῆ.

Ὅταν ἐτελείωσε, τῆς ἐσφιγξέ τρυφερῶς τὴν χεῖρα. — Ἠσύχασε, τέκνον μου, τῆς εἶπε, θ' ἀπομακρύνω τὸν πατέρα σου.

Τοῦτον μόνον τὸν λόγον ἐπρόσφερεν, ἐπειτα, προσκαλέσας τοὺς ἀλλοὺς νὰ ἐμβοῦν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς ἀσθενοῦς, ἀνεχώρησε.

Τὴν 24 δεκεμβρίου, περὶ τὴν μεσημέριαν, ὁ Μόλδεν ἐπῆγεν εἰς τῆς Λουκίας, τὴν ὅποιαν δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀπὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τοῦ ἐξεμυστηρέθη τὸ μυστικόν τῆς. Τὴν ἤυρε πολὺ χειρότερα.

— Ὡ! Θεέ μου! . . . Θεέ μου! βοήθησέ με, εἶπεν ὁ φιλόανθρωπος ἰατρός. Φοβοῦμαι μήπως εἶναι πολὺ ἄργά! μήπως καμία ἐλπίς δὲν ἔμεινεν! . . . Ὡ!

Θεέ μου! . . . Θεέ μου! . . . ἐλέησε τὸν δυστυχῆ τοῦτον πατέρα!

Ἐπειτα, πλησιάζων εἰς τὴν κλίνην, τὴν ὅποιαν ἡ δυστυχῆς Λουκία δὲν εἶχε δύναμιν πλέον ν' ἀφήσῃ, τῆς ἐσφιγξεν ἡσυχῶς τὴν χεῖρα. Ἡ πάσχουσα νεῆνις ἡ τενίσε πρὸς αὐτὸν θλιβερόν βλέμμα.

— Ἀπομάκρυνε τὸν πατέρα μου, ἐμουρμούρισε σιγαλὰ, δὲν βαστάζει πλέον ἡ καρδία μου νὰ τὸν βλέπω.

— Ἦθελα νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃς πρότερον, ἀγαπητῆ, φιλάτη μου νέα, εἶπε σιγαλὰ πρὸς αὐτὴν ὁ ἰατρός, καὶ θελών νὰ σοῦ δώσω εἰς τοῦτο δύναμιν, σοῦ ἔφερα ποτόν.

Ἡ Λουκία ἔνευσε καταφατικῶς, καὶ ὁ Μόλδεν τῆς ἔδωκεν ἡσυχὰ τὸ ποτόν εἰς τὰ χεῖλη τῆς, ὑψόνων τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ὡς ἐπικαλούμενος τὴν συμπαρίαν του.

Μετ' ὀλίγας στιγμᾶς, ἡ ἀσθενὴς ἀνεξέναξε βαθεῖως καὶ ἐκλείσε τοὺς ὀφθαλμοὺς.

— Ἄς γονατίσωμεν! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός, ἄς γονατίσωμεν καὶ ἄς παρεκαλέσωμεν τὸν Ὑψίστον νὰ σώσῃ τὸ τέκνον μας. Καὶ οὕτως ἔλοι εἰ τῆς οἰκίας ἐγονάτισαν, καὶ ἄλλο τι πλέον δὲν ἠκούετο εἰμὴ προσευχαί καὶ θρήνοι.

Ὅλιγαι στιγμαὶ παρήλθον οὕτως· ἐπειτα ὁ Μόλδεν, λαθὼν εἰς τὰς χεῖράς του τὰς χεῖρας τοῦ Γουίντερ, καὶ θελών νὰ τὸν ἐγκαρδίωσῃ, τοῦ διηγήθη τὸ μυστήριον, τὸ ὅποιον, πολὺ ἄργά ἴσως, τοῦ εἶχεν ἐμπιστευθῆ ἡ Λουκία.

— Ἡ ἀσθενεία τῆς εἶχε ρίζας βαθείας, ἐπρόσθεσε μετὰ ταῦτα, καὶ διὰ τῆς λογικῆς μόνης δὲν ἐθεραπεύετο, οὐδ' ἦτον δυνατόν νὰ τῆς δώσωμεν νὰ νοήσῃ ὅτι ἡ ὑπάρδεια τῆς ἐξαδέλφης τῆς συνέβη κατὰ τύχην ἀπλῆν καὶ σύμπτωσιν, ὡς ἐνίοτε συμβαίνει διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἠθέλησα καὶ νὰ πολεμήσω τὴν νοσοῦσαν φαντασίαν τῆς· τῆς ἔδωκα ὅμως ποτὸν ναρκωτικόν, διότι, ἀφοῦ ἀπαξ παρέλθῃ ἡ ὀλεθρία ὥρα, ἴσως ἠμπορέσωμεν ν' ἀναλάβωμεν τινα ἐλπίδα· ἀλλὰ εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἔχω τὸ θάρρος μου, ὁ Θεὸς μόνος ἠμπορεῖ ἀκόμη νὰ τὴν σώσῃ!

Μετὰ ταῦτα τὴν διαδοχὴν δακρύων, προσευχῶν καὶ ἐλπίδων παρήλθον ἡ νύξ. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, ὁ Μόλδεν ἐσυμβουλευετὸ τὸν σφυγμὸν, ἠἠκροάζετο τὴν πνοὴν τῆς ἀσθενοῦς. Καὶ κἀνὲν πρόσκομμα δὲν ἐδυσκόλαινε τὴν θαυμασίαν σχεδὸν ταύτην θεραπείαν. Εἶχε φέξῃ τέλος πάντων, ὅταν ἡ Λουκία ἦνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς.

— Πῶ εἶμαι; εἶπε κυττάζουσα ἔθαμβος τὰ φαιδρὰ τῶν περιεστώτων πρόσωπα.

Ὁ ἰατρός ἔνευσε πρὸς τὸν λόρδ Γουίντερ, καί, πλησιάζων πρὸς τὸν ἀσθενῆ, χαμογελῶν τὴν ἠρώτησε:

— Δὲν ἀγαπᾷς νὰ σηκωθῆς μίαν στιγμὴν, φιλάτη μου κυρία Λουκία, καὶ νὰ παρευθεθῆς εἰς τὸ πρόγευμά μας τῆς ἡμέρας τῶν Χριστουγεννῶν;

— Τῆς ἡμέρας τῶν Χριστουγεννῶν! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία, καὶ αἰ παρειαί τῆς ἐχρωματίσθησαν καὶ εἰ ὁ φθαλμοὶ τῆς ἐτόξευσαν εὐλόγας. Χριστοῦγεννα ἔχομεν σήμερον; Ὡ! σὰς ἐξορκίζω εἰς τὴν ψυχὴν σας, μὴ με ἀπατατε!

Ὁ λόρδ Γουίντερ ἔλαβε καὶ αὐτὸς τὴν χεῖρα τῆς Λουκίας.

— Εἰς τὴν ψυχὴν μου, εἶπεν, εἰς τὴν τιμὴν μου τὴν ἀμέλυτον, κόρη μου, σήμερον ἔχομεν Χριστοῦγεννα, καὶ ἡ κακὴ προφητεία ἧτις μόνη σοῦ ἔφερε τὸν θάνατον εἶναι ψευδής.

— Ἐσώθην! . . . ἐσώθην, Θεέ μου! . . . ἀνέκραξεν ἡ νεῆνις, καὶ ἔπεσε λειποθυμήσασα.

Καὶ ἐσώθη τῷ ὄντι, διότι ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ὄλα τὰ φοβερά τῆς ἀσθενείας συμπτώματα ἐξηλείφθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον· ἀνέλαβε τὴν ὑγίειαν τῆς, τὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς νεότητος, καὶ, ὅταν διηγείτο τὴν φρικτὴν ἱστορίαν τῆς, ἔλεγε τῶν φιλοανθρώπων τῆς:

— Καὶ πρὸ πάντων μάθετε νὰ καταδαμάζετε τὴν φαντασίαν σας· διότι ἄλλως, θὰ σὰς φονεύσῃ ἀνηλεῶς. Εἶναι τίποτε τρελλότερον τῆς φαντασίας;

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ.

Ἡ Ἐπιάννησος, ὑπῆρξεν αἰετοπτεροῦ γόνιμος ἐνδόξων ἀνδρῶν· κατὰ τοὺς πικροὺς μάλιστα χρόνους τῆς δουλείας, ὅτε ξηρανθέντων τῶν μαστῶν τῆς δυστυχικοῦ Ἑλλάδος, τὰ τέκνα αὐτῆς πενιχρὰ ἐδιώκοντο ἐνθεν κἀκεῖθεν, αἱ ἐπιτάδες συσφιγχθεῖσαι ἀδιάρρηκτοι δεσμοί, ὑπέβαλψαν, μετὰ τινῶν ἄλλων πνευστιωσῶν ἑλληνίδων τροφῶν, τῆς τελευταίας φανίδας τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τοσοῦτον μέλλοντος μετὰ ταῦτα ν' ἀναβλαστήσῃ ἀφθόνως.

Καὶ ἐάν τις ἀναδύσῃ τὰ χρονικά τῶν γηραιῶν τούτων κοιτίδων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅποιος εὐφρίας γενναϊότητος, τόλμης, σοφίας, ἀποκνήματα θέλουσι προκύψει! Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους τέσσαρας αἰῶνας, ποῦ δὲν ἀναφαίνεται Ἑπιάννησος; Ἰδε καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Ἰνδιῶν ἀνυψούμενον καρφερώλην Ἑπιάννησιν, τυχόντα δώρων καὶ τιμῶν παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. καὶ εἰ μεγαλητέρας τιμῆς, τῆς παρὰ τοῦ Βολταίρου μνείας εἰς ἐν τῶν πολλῶν ἀριστουργημάτων του· (1) Τινῶν ὅμως ἡ κυριώτερη ἀρετῆ, τὸ πρῶτιστον προσὸν εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐστὶν αὐτὴ ἡ πᾶλη τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὅποιος καρτερίας, γενναιοψυχίας, ὁποῖου ἐθνισμοῦ ὅποιος ἀπηγεῖτο εἰς τοὺς πρωταθλητὰς ἐκείνους ἵνα πολεμήσωσι τὴν ἐπ' ἐβρόχην τοῦ ξενισμοῦ! Στοχάσθητι ὅτι αἱ νῆσοι ἐξενοκρατοῦντο, καὶ ὅτι ἐτιμῶντο καὶ ἠμροῖοντο ἐπομένως παρὰ τῶν ξένων, οἱ φρονούντες καὶ πρᾶττοντες ξένα! Ἡ ἀνάγκη, ἡ φιλοδοξία, ἡ κοινὴ χεῖρις, ἡ ἀγάλησχος σχεδὸν πάντας ν' ἀποσκορακίζωσιν ἀκόντας ἴσως, τὴν πατρῶν γλῶσσαν καὶ συμπεριφορὰν· δὲν εἶναι ἄρα ἀξιοθαύμαστοι εἰ παλαιότερες κατὰ τῶν καταστρεπτικῶν τούτων στοιχείων, εἰ προφτερόντες διὰ τῶν λόγων καὶ ἔργων τῶν τὴν μέλλουσαν παλιγγενεσίαν μας;

Εἰς τούτων θαρξέε καὶ Ἰωάννης Ζαμπελίος ὁ Λευκάδος.

Περὶ τούτου θέλω ἀναφέρει ἐν παρόδῳ. Εἰς μὲν τὸν ἱκανόν καὶ εἰδημόνα κριτικόν ἀπόκειται μόνον νὰ μελετήσῃ τὸν ποιητὴν, εἰς ἐμὲ δὲ ἄς ἐπιτραπῇ ἀπλῆ σχεδιογράφησις ἐντυπώσεων καὶ ἀναμνήσεων.

(1) Siècle de Louis XIV et de Louis XV.

Τὸ πρὸ μυρίων ἐτῶν καταποντισθὲν εἰς τὰ ὕδατα τῆς Λευκάδος δαιμόνιον τῆς Λεσβίου ποιητρίδας, περιεπλανῶτο παρὰ τὰς ἐρήμους καὶ ἀποτόμους ἀκτὰς τῆς νήσου, μάτην ζητοῦν τάφον, ὅτε τὴν 24 Ἀπριλίου τοῦ 1787 μετεμψυχώθη ἐν νεογνῷ, ὀνομασθέντι, *Ἰωάννης Ζαμπέλιος*. Ἀπὸ πρώτης πνοῆς του ἀνεφάνη τὸ Ἑλληνικὸν δαιμόνιον . . . μάτην ἐπροσπάθουν νὰ τῷ διδάξωσι τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν . . . τὴν ἐμίσει ἐξ ὅλης καρδίας, τὴν Ἑλληνικὴν μόνον φιλῶν, τὴν φιλιτάτην Ἑλληνικὴν ὅτε κατὰ τὸ 1804, ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως ἡμιδαπῶν διδασκῶν μετέβη εἰς Βολωνίαν τῆς Ἰταλίας ἵνα διδασθῇ τὰ νομικὰ, χάριν πόρου ζωῆς, ἠγνώει παντελῶς τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας. Ἐκτοτε ἀρχίζει ἡ ὀδυνηρὰ ἐκείνη πάλη, ἧς οὐχὶ ὁ τυχὼν δύναται νὰ σταθμίση τὰς βλαπτοσύνας ἀνάγκη νὰ διδασθῇ μόνος τὴν γλῶσσαν, ἀνάγκη νὰ μνηστῆ ἐπιστήμης, πάντεσι ἀντιθέτου πρὸς τὴν ψυχικὴν τάσιν του, πολεμίου μάλιστα αὐτῆς, καὶ ὅμως ἦτον ἀνάγκη νὰ υποκύψῃ! . . . ὅποια τὰ θύματα τῆς ἀνάγκης! . . . τοῦ θηριωδιστέρου τούτου κοινωνικοῦ θηρίου . . . μεγαλοφυῆ Βίκτωρ Οὐγγε, πόσον καλῶς ἀνέλυται τὴν σκωρίαν ταύτην τῆς κοινωνίας. (1) . . . μάχαιραν λαίμητόμου.

Ὁ νέος ὅμως Ἕλληνας, δὲν ἐγκατέλειπε τὴν μελέτην τῶν παιδικῶν φίλων του, καὶ ἀκροατὰς τὴν ἐρμησίαν τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν παρὰ τῆς περιφήμου Καμπρόνης, καὶ μελετῶν κατ' ἴδιαν ἐξωπύρει τὸ ἐμφωλεῦον ἐν αὐτῷ δαιμόνιον ἐσχετίσθη καὶ μετὰ τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας, χάριν τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Ἀλφιέρου . . . Ὁ Ζαμπέλιος ἐνθουσιασθεὶς ἀπὸ τὰς τραγωδίας αὐτοῦ . . . μετέβη εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ διαμονὴν τοῦ μεγαλοφυοῦς τραγωδοποιῦ. Οὗτος εἶχε τότε ἀπανθίσει ὅλα τὰ στίλβοντα ποικιλόχροα ἄνθη τοῦ βίου, καὶ μισῶν τὸ ἀνθρώπινον γένος, οὐχὶ μόνον ἠνοχλεῖτο νὰ υποδεσθῇ ξένον ἢ οἰκεῖον αὐτῷ, ἀλλ' ἠνοχλεῖτο ν' ἀναγνώσῃ καὶ τὰς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολάς.

Ὁ Ζαμπέλιος φθάσας εἰς Φλωρεντίαν μετέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κόμητος ποιητοῦ.

— Νέος Ἕλληνας, Κύριε Κόμη, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἰδῶ, εἶπεν αὐτῷ ὁ ὑπὸν ὑπὸν ὑπὸν.

Ὁ ἐξήκοντούτης τότε Ἀλφιέρης ἐμελέτα κατὰ πρῶτον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

— Ἄς ἐλθῇ.

Ὁ ὑπὸν ὑπὸν προσεκάλεσε τὸν νέον Ἕλληνα νὰ ἐισέλθῃ.

Ἡ Συνέντευξις των διήρκεσεν ὥρας τινάς, καθ' ἃς ὁ Ἰταλὸς ποιητῆς, ἀκούσας Ἕλληνα ἀναγινώσκοντα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπεδοκίμασε τὴν ἐραστιασμένην προφορὰν, ἀναγνωρίσας τὴν γνησιότητα τῆς ἰδικῆς μας. Ἐπὶ τέλους τὸν ἀπεχαίρεττε, προσκαλῶν αὐτὸν νὰ ἐλθῇ νὰ μείνῃ εἰς Φλωρεντίαν τὸ προσεχὲς ἔτος κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων.

(1) Notre dame de Paris.

Ἡ τῶν δύο ποιητῶν συνέντευξις, συνέτεινε πολὺ εἰς τοῦ δευτέρου τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ἐμπνευσιν, καὶ εἰς πολλὰ χωρία αὐτοῦ ἀναβλύζει ὁ Ἀλφειρικός ἀσπασμός. Ἐτος ὀλόκληρον ὁ Ζαμπέλιος τὸν Ἀλφιέρου ὠνεϊρεύετο. Ἐπῆλθον τέλος αἱ διακοπαὶ τῶν μαθημάτων, καὶ ἀσθμαίνων κατέρχεται εἰς Φλωρεντίαν. Πένθος ἦχος κωδῶνων προσκρούει τὴν ἀκοήν του· ἄκων ἀνατριχιάζει, καὶ πληροφρεῖται τὸ αἶτιον τοῦ γενικοῦ πένθους . . . φεῦ! εἶχεν ἐκπνεύσει τῆς Ἰταλίας ὁ τελευταῖος δραματογράφος . . .

Ὁ Ζαμπέλιος λαβὼν τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα εἰς Πίζαν τῆς Τοσκάνης, μετέβη εἰς Παβίαν, ὅθεν ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ἐνδόξων ἐπίσης ποιητῶν τῆς Ἰταλίας Μόντη, Φορτῶλου, Πινδεμόντε, Βιμορέλλη καὶ ἄλλων. Ἐκεῖ καὶ εἰς Βολωνίαν ἦσαν καὶ ἄλλοι νέοι Ἕλληνας, οἵτινες ἐμελέτουν τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος ξένης φιλολογίας ἀλλοτρίου ἔθνους, καὶ ἐκάγχαζον τὸν Ζαμπέλιον ὀνειροπολοῦντα Ἑλλάδα, καὶ ἔθνος Ἑλληνικόν.

Ἀπὸ τῆς Παβίας, ὁ Ζαμπέλιος μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς συνέντευξιν ἄλλου ὀνειροπολοῦντος νεοελληνικὴν φιλολογίαν, ἔθνος Ἑλληνικόν . . . τοῦ Κοραῆ. Ὁ ἕτερος οὗτος προφηταπόστολος τῆς παλιγγενεσίας τοῦ ἔθνους μας, διέγνω τὸν μέλλοντα ποιητὴν, καὶ εἶπεν αὐτῷ τὰς λέξεις ἐκείνας, αἵτινες οὐδέποτε διασκεδάζονται ἀπὸ τῆς μνήμης καὶ ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, διότι ἀποσταλάζουν ἀπὸ στόμα πλῆρες εἰλικρινείας, πλῆρες θείας ἀποκαλύψεως, ἀπὸ στόμα τοιοῦτου ἀνδρός: *γράφου . . . γράφου!* . . .

ὑπὸ δύο λοιπὸν ἐνδόξους Ἑλληνοστὰς τῷ ἀπεκαλύφθη ἡ Μοῦσα ὑπὸ τὴν Καμπρόνην καὶ ὑπὸ τὸν Κοραῆ, ἡ κάλλιον εἶπεν παρὰ τῆς Καμπρόνης μὲν τὸ δαιμόνιον προπαρεσκευάσθη, παρὰ τοῦ Κοραῆ δὲ ἀπελύθη εἰς τὸ ἄπειρον τοῦ σταδίου.

Ἐπιστρέψας εἰς Λευκάδα, ἐδιορίσθη πάραυτα δικαστής· ἐναυθῆ ἀρχίζει ἡ τρίτη καὶ τελευταία περίοδος τῆς ἀξιοθαυμάστου, τῆς ἠρωϊκῆς πάλης. Τὸ δαιμόνιον πνεῦμα ἐτοιμάμαζενον πρὸ πολλοῦ διὰ τὸν ἀγῶνα, ἀνεπὶθὰ βιαίως εἰς τὴν ἐνθουσιῶσαν ψυχὴν τοῦ νέου Ἕλληνοῦ, ἀλλὰ δεσμὰ, δεσμὰ ἴσως ἀδιάρρηκτα τὸ κατεδυνάστευον. Αἱ ξηραὶ νομικαὶ ἐργασίαι κατήναυζον τὸ ἐνθουσιῶν πῦρ, ἡ ἔλλειψις βρῶν καὶ στίχου ὑπῆρχε τάφρος, ἣν ἀδυνατεῖ νὰ ὑπερπηθῇ. Ἀνετριχιάσα ὅταν ἀνέγνωσα τὸν ἐπόμενον παράγραφον, διανοούμενος τὴν δυστοκίαν αὐτοῦ προελθοῦσαν ἀπὸ τὴν τότε ἀτέλειαν τῆς γλώσσης μας, ἧς ἔνεκα, μία ὑπαρξίς, μέλλον λαμπρὸν ἐμελλε νὰ ταρῇ . . . α Πρὸ πολλοῦ, λέγει ὁ Ζαμπέλιος εἰς τὸν πρόλογον τῶν τραγωδιῶν του, ἐπεθύμησα νὰ γράψω τραγωδίας· ἀλλ' ἡ ἀτέλεια τῆς ἐπιτοκίτου γλώσσης μας, καὶ ἡ ἔλλειψις ἐπιτοκίτου στίχου καὶ ὕφους τραγικοῦ, κατ' ἀρχὰς μὲ ἐδεδίωξαν τόσο, ὥστε μικρὸν ἔλλειψε νὰ παρατήσω ὡς ἀτελεσφόρητον τὴν ἐπιθυμίαν μου. »

Ἡ ἐνθους ὅμως Ἑλληνικὴ εὐφυΐα του, συντρίψασα πᾶν πρόσκομμα ἀνεπετρώθη καὶ ἀνεφάνη ὁ *Τιμολέων*, πρώτη τοῦ Ζαμπελίου τραγωδία (1).

(1) Πρὶν αὐτοῦ ἐξέδωκε συλλογὴν ἀνακρεοντείων πονημάτων ἐκλείψασαν ἤδη.

Ἐξηκολούθει λοιπὸν ὁ γενναῖος νὰ παλαίῃ καθ' ὅλων τῶν πρόσκομμάτων, καὶ ὅτε μετὰ δωδεκάωρον διλογικὴν ἐνασχόλησιν ἀπεναρκοῦντο αἱ δυνάμεις του, ἐξημβλύνετο ὁ αἰσθητὸς του, ἐμικροπραγμῶν ἢ εὐφυΐα του, ἐταπεινοῦτο ἡ φαντασία του, τότε ὀλίγων σιγῶν ἀνάπυσιν ἀπολαμβάνων, Ἕλληνα ποιητὴν ἀφῆραξε καὶ ἐξερχόμενος εἰς μεμονωμένον ὕψος, ἠτένιζεν ἄπειρον ὀρίζοντα, ἀλλ' ὀρίζοντα δοῦλον . . . ἡ καρδία του τότε διεμελλίζετο, ἡ εὐφυΐα του οὐροδρόμει, ἡ φαντασία του ἀνεπετρώθη καὶ μὲ τρέμουσαν ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν χεῖρα ἔτεινε τὴν χαλαρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης Μελοποιεῖν λύραν του καὶ ἐψάλλε . . . ἐψάλλε . . . ἀλλὰ ἡ ἐπαύριον ἐνήρητο καὶ ἡ ἐπαύριον κατέστρεψε τὰ ἔργα τῆς πρωτερίας. Ἰδοὺ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ μέχρι σήμερον ἀγὼν τοῦ ποιητοῦ, ἀγὼν πνεύματος καὶ ὕλης, καθ' ὃν ὑπερηνίκησεν ἀγαθὴ τύχη τὸ πρῶτον.

Τετάρτη τοῦ Ζαμπελίου τραγωδία ἐστὶ ὁ *Ῥήγας*, προφητεία, ἀποκαλύψις τῆς παλιγγενεσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους· ὀνειρον τοῦ Ἕλληνοῦ μαθητοῦ ἐν Βολωνίᾳ ὁ ἐγγὺς ἦτο νὰ πραγματοποιηθῇ συνεργεία καὶ τῶν ἀκαμάτων μόχθων τοῦ *Ἐταίρου* ποιητοῦ. Εὐτυχῆς αὐτός! ἡ κηδεύουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους πρόνοια ἐπέτρεψεν εἰς τὸν *ὀνειροπολοῦντα*, νὰ συνεργασθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν βεβημάτων του. Ἐνῶ αὐτὸς κρύφα συνεβόηθη τὴν ἐπανάστασιν ἀψήφω, καθὼς καὶ μυριοὶ ὅσοι ἐπτανήσιοι, οὐχὶ μόνον τὴν εὐζωίαν του, τὸ μέλλον του, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του ὁ *Ῥήγας* παριστάνετο εἰς *Βουκουρέστιον*, *Ὀδησσόν*, καὶ ἄλλου καὶ ἐνθουσίαζε τὴν νεολαίαν, τὴν τοσοῦτον ἀπειδῶς προσφέρουσαν τὸ αἷμα τῆς δλοκαύτωμα ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς φίλης Ἑλλάδος.

Ἐνδεκα εἰσὶν αἱ ἐκδεδομένα καὶ ἀνέκδοτα τοῦ Ζαμπελίου τραγωδία, ἃς κατὰ χρονικὴν τάξιν καταγράφω. 1. Τιμολέων, 2. Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, 3. Γεώργιος Κατριώτης, 4. Ῥήγας Θεσσαλός, 5. Μάρκος Βότσαρης, 6. Ἰωάννης Καποδίστριας, 7. Γεώργιος Καραϊσκάκης, 8. Χριστῖνα Ἀναγνωστοπούλου, 9. Διάκος, 10. Κόδρος, 11. Ὀδυσσεὺς Ἀνδρούσου· πρὸς ταῦτα παρέφρασε καὶ τὴν *Μήδειαν* τραγωδίαν Καίσαρος Δελλαθάλου, μετὰ προσθήκης χοροῦ καὶ ἄλλων εἰς διάφορα μέρη νοημάτων.

Ὁ ἐξήκονταδιετής Ζαμπέλιος ἐστὶ ὕψηλος τὸ ἀνάστημα· ἀφελὲς ἔχει τὸ βᾶδισμα· ἡ πολύμοχος κεφαλή του παρατῦρει εἰς τὴν σοβαρὰν κλίσιν τῆς καὶ τὸ ἰσχυρὸν σῶμα του πρόσωπον ἐπίμηκες, μέτωπον πλατὺ ἐστεμμένον ὑπὸ συντημημένης λευκῆς καὶ ἀραιᾶς κόμης· οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ του εἰσὶ γαλανοί, περιλάμπονται δὲ συνεχῶς ὑπὸ ἐνθουσιῶδους τινὸς ζωηρότητος, ἧτις πολλάκις εἰς εὐμενῆ γλυκύτητα περιστέλλεται· ἀλλ' ὁ γαλήνιος ἐκεῖνος οὐρανός, ὅτε τὸ δαιμόνιον ἀναπεταννῆ τὰς πτέρυγας του, θολοῦται καὶ μετ' ὀλίγον ἀστράπτει· ἡ τρικυμία διαδίδεται ἐφ' ὅλου τοῦ ἀνώγειος λευκοῦ προσώπου τοῦ γέροντος αἰδοῦ, ἔως ὅτου νεφέλαι διαθλώνται, καὶ τὸν κοπετὸν διαδέχεται ὁ ὄμβρος . . . ὄμβρος δακρύων. Τίς εἶδεν ἐνθουσιῶντα τὸν Ζαμπέλιον, καὶ δὲν ἐνθουσιῶσθη;

Ὁ Ζαμπέλιος ἠδυνήθη νὰ συνδυάσῃ τὴν φανταστικὴν, τὴν ὅπως δῆποτε εἰδικὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ μετὰ τῆς τοῦ κοινωνικοῦ ἀτόμου καὶ τῆς τοῦ ὑπαλλή-

λου. Συνδυασμὸς εὐτυχῆς, ἀναδεικνύων πρὸς ἅπαντας ἀγαπητὸν τὸν Ζαμπέλιον. Τοῦ ἀνδρός τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἐστὶ ἡ Ἑλλάς! αὐτὴ τὸ δνειρον τῆς νηπιότητός του, αὐτὴ ἡ ἐρεμιάς τῆς νεότητός του, αὐτὴ ἡ ἀπόδρασις τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας του, ἡ ἐλπίς τῶν γηρατειῶν του, ἡ βακτηρία αὐτῶν. Θέλει νὰ γίνῃς προσφιλεῖς τῷ γέροντι, ἀνάφερε αὐτῷ περὶ Ἑλλάδος. Τὸ σπουδαιότερον τοῦ γέροντος ἐποποιῶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐστὶ μουσεῖον αὐτῆς, ἀποθήκη ἐνδόξων, ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἀγῶνος μας. Ἐνθεν κἀκεῖθεν ἐπιστολαὶ Μάρκου Βοτσαρίου, Κολοκοτρώνη καὶ ἄλλων· βράχη ἐνδυμάτων ὀπλαρχηγῶν ὀπλα αὐτῶν, τρίχες τῶν πολυτίμων ἐκείνων κεφαλῶν, δυοῦλες χεῖρὸς ἀπελευθερωσάσης τὴν Ἑλλάδα.

Οἰκιακῶς, μικροσκοπούμενος ὁ Ζαμπέλιος ἐστὶ ὁ αὐτός, γενναῖος, ἐλευθέριος, ἀκακός· καὶ ἐὰν ἐνίοτε ἀναφαίνονται εἰς αὐτὸν ὀρμαὶ δραστηρίου χαρακτῆρος, κολάζονται τοσοῦτον γενναίως ὑπὸ τῆς ὀρμεμφύτου ἐκείνης ἀγαθῆς ἀναποδόσεως, ὥστε ἄκων τις ἀγαπᾷ τὸν Ζαμπέλιον, νὰ ἰδῇ πρὸ πάντων ὅταν περιβλέπῃ τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα . . . καὶ πῶς νὰ μὴν τὸν ἀγαπᾷ; Ἀλλὰ τώρα ἴσως, ζῶντος αὐτοῦ, ζῶντων τῶν πλειοτέρων παρ' αὐτοῦ διαδραματισθέντων προσώπων, συγχρόνου ὄντος τοῦ πραγματοποιηθέντος παρὰ τοῦ δραματοῦ θέματος, ἴσως δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἐκτιμήσωμεν ἀρκούντως· ἀλλ' ὅταν μετὰ παρελευσιν αἰῶνος, ἀνατρέξουν οἱ ἀπόγονοι εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς παλιγγενεσίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀναλογισθῶσιν αἱ δυσχερείαι, ἃς ἔπρεπε νὰ ὑπερικήσῃ τὸ δαιμόνιον τοῦτο, διανοοῦμενοι τὴν ἔλλειψιν γλώσσης, στίχου, θεάτρου, ἀμίλλης, θαύρους, πρὸς δὲ ταῦτα ἰσοσταθμοῦντες τὰ τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ἃ τῷ ἐπέβλεπεν ἡ ἀνάγκη, θὰ ἐκτιμήσουν τότε τὸν Ζαμπέλιον οἷος ἐστὶ, καὶ ἐὰν Αἰσχύλον δὲν τὸν ἀνακηρύξουν, Θέσπιν βεβαίως τοῦ νεωτέρου Ἑλληνικοῦ θεάτρου, παραλληλισμὸν, ὃν μετριοφρόνως προσέλαβεν ὁ ἴδιος, οὐδαμῶς ἐπαιρόμενος. Θέσπιν ταπεινόν. Θέσπιν θεωρεῖ αὐτὸν ὡς τοιοῦτος εἰργάσθη ὑπὲρ ἑνὸς διαδόχου, ὃ καθορᾷ εἰς τὸ μέλλον. Καὶ ἐὰν τις τῷ ὄντι μελετήσῃ μετὰ σπουδῆς τὰ ἅπαντα τοῦ Ζαμπελίου θέλει ἀνακαλύψῃ εἰς ἑκαστον στίχον, οὕτως εἶπεν τὸ εὐγενές τοῦτο ἔργον, ἔργον αὐταπαρητήσεως, ἔργον ἀναδεικνύον ἔτι μεγαλῆτερον τὸν πολὺν ποιητὴν.

M. H. B.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς διώκησε τὰς Ἀθήνας ἐπὶ δεκαετίαν διωχθεὶς δ' ἐπὶ τινος πολιτικῆς στάσεως κατέφυγεν εἰς Αἴγυπτον παρὰ Πτολεμαῖον τὸν Εὐεργέτην πρῶτον Βασιλεῖα τῆς δυναστείας τῶν Λαγιδῶν· ὁ πολυμαθὴς καὶ φιλόσοφος οὗτος ἀνὴρ ἦν εὐγλωττος καὶ ἐπαγωγός, τὰ δὲ πολυπληθῆ καὶ ποικίλα αὐτοῦ συγγράματα ἔχαιρον εὐμηνὴν μεγίστην. Ἐκεῖ παρεθύσε συνέδουλεσε τὸν Πτολεμαῖον νὰ συγχροτήσῃ βιβλιοθήκην τῶν συγγραφέων τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, καὶ ἀναδεδίχησεν ἅπαντα τὰ συγγράμματα τὰ περὶ κυβερνή-

σεως τῶν ἐθνῶν πραγματοποιήματα, ἐν οἷς ἤθελον εὐρεῖ συμβουλὰς πολυτίμους ἅς εὐδαίμων τῶν φίλων αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ τῷ δώσῃ. Δεχθέντος δὲ τοῦ Πτολεμαίου τὴν συμβουλὴν ὁ Δημήτριος συνήθροισε βίβλους πολιτικὰς καὶ παρεκίνησε βραδύτερον τὸν βασιλεῖα, ἵνα, μισηθεὶς τὸν Πεισίστρατον καὶ τὸν Ἀριστοτέλην, συναθροίσῃ τὰς ποικίλας τῶν ποιητῶν βίβλους, τὰς τῆς φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας ἐξ ὧν τῶν ἐθνῶν, ἵνα χορηγήσῃ τοῖς σοφοῖς τὰ πρὸς μελέτην, παραβολὴν τῶν διαφορῶν γνῶσεων καὶ τὴν τελειοποίησιν τῶν ἐπιστημῶν μέσα. Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, ἀναδεχθεὶς τὸ ἔργον τοῦτο, ἤρξατο νὰ συλλέγῃ τὰς βίβλους ὧν τῶν ἐθνῶν, Αἰγυπτίων, Ἰουδαίων, Αἰθιοπῶν, Καλδαίων, Περσῶν, Ἰνδῶν καὶ Ἑλλήνων. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Δημητρίου, ἡ βιβλιοθήκη περιέχευσα, κατὰ τὸν Εὐσέβειον, 400,000 τόμους, ἐτέθη ἐν τῷ Μουσείῳ.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδεμος, διαδεχόμενος τὸν Σωτήρα, καὶ φίλος τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἠύξησε τὴν παρὰ τοῦ πατρὸς συστηθεῖσαν βιβλιοθήκην, ἣν ἐπλούτισεν τὸ πλῆθος τῶν διακεκριμένων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σοφῶν, τῶν ζώντων παρ' αὐτῷ, διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν. Ὁ ποιητὴς Καλλιμάχος συνέθεσεν ὕμνους ὁ ἱερεὺς Μανέθων συνέγραψεν ἱστορίαν τῆς Αἰγύπτου, ἣς πολύτιμα τινα τεμάχια περιεσώθησαν μόνον ἡμῖν. Ὁ Φιλάδεμος προσετίθη τῆς βιβλιοθήκης τὸν Ζηῆν δάστον, σπουδαστὰν μετ' αὐτοῦ τὴν τε ποιητικὴν καὶ γραμματικὴν ὑπὸ τῷ Φιλίτῃ, καὶ ἠγόρασε παρὰ τῶν Ἀθηναίων τὰς πλουσίας τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου βιβλιοθήκας.

Τὸν Φιλάδεμον διεδέχθη Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, ὅστις οὐχ ἤττον τῶν προκατόχων αὐτοῦ πεπαιδευμένος καὶ περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὴν αὔξησιν τῆς συλλογῆς αὐτῶν, ἐπεστήσατο διευθυντὴν τῆς βιβλιοθήκης τὸν Ἐρατοσθένην, σοφὸν διαδύστην ἐπὶ φιλοσοφίᾳ καὶ γεωγραφίᾳ, καὶ οὗτινος ὁ διάδοχος Ἀπολλώνιος συνέθεσε τὸ ἔπος τοῦ Ἀργοναύτας. Ὁ δὲ ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς διευθυντὴς αὐτῆς ὑπῆρχεν ὁ ποιητὴς Ἀριστάνουμος, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὁμοίου Εὐμένης ὁ Α', βασιλεὺς τοῦ Περγάμου, ἰδρύσατο ἐν τῇ πρωτεύουσά αὐτοῦ βιβλιοθήκην, τὴν βραδύτερον ἀντίζηλον πρὸς τὴν τῆς Ἀλεξανδρείας καταστάσαν. Ὁ Ἀριστάνουμος ἀπεφάσισε νὰ πορευθῇ πρὸς τὸν Εὐμένην ἀλλὰ Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανὴς φοβούμενος τὴν ὑπ' αὐτοῦ αὔξησιν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐχθροῦ του, ἐβρίβη αὐτὸν ἐπὶ τινα χρόνου εἰς τὰς φυλακάς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀνεκαλύφθη ἐν Περγάμῳ ἡ διαθήκη.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος ἐδημιουργήθη ἄλλη βιβλιοθήκη ἢ τοῦ Σεραπείου ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀπῆλθε ἐκ πάντων τῶν εἰς Αἴγυπτον προσερχομένων τὰς βίβλους αὐτῶν πρὸς ἀντιγραφήν. ἀλλ' ἐφύλαττε τὰ πρωτότυπα ἀναλλάσσειν αὐτὰ διὰ τῶν ἀντιγράφων. Ἐξήγησε δὲ παρὰ τῶν Ἀθηναίων τὰ ἔργα τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους ὑποσχόμενος τὴν ἐπιστροφήν τῶν πρωτοτύπων αὐτῶν, καὶ δώσας δεκαπέντε τάλαντα πρὸς διατήρησιν τῆς ὑποσχέσεώς του. Ἀλλ' οὐχ ἤττον ἐκράτησε τὰ πολύτιμα ταῦτα χειρόγραφα παραιτήτως ἀδιαφόρως τὸ ἐνέχυρον. Ἀπετέλεσε δὲ βιβλιοθήκην καὶ κατ' ὀλίγον διὰ τοῦ ὄγι ἐντίμου τοῦτου μέσου συλλογὴν πολυάριθμον. Ἐβούλησε παίγνια καὶ ἀγῶνας πρὸς τιμὴν τῶν Μουσῶν, καὶ ὑπεσχέθη ἀνταμοιβὰς ὑπερόγκους εἰς τοὺς συγγραφεῖς οἵτινες ἤθελον κοσμήσει διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν τὴν βιβλιοθήκην. Ἀνηγόρευσε δὲ βιβλιοθηκάριον αὐτῆς ἀνδρὰ ἀξιώτατον τῶν γραμματικῶν Ἀριστοφάνην.

Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἐξηκολούθησαν ἐνεργοῦντες ἐπιμελῶς ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως καὶ προόδου τῶν δῶν τοῦ-

των τῆς πρωτεύουσας βιβλιοθηκῶν. Ἡ δὲ πλῆθὺς, τῶν εἰς Ἀλεξανδρείαν ἐλκυσμένων παντοειδῶν σοφῶν συνέτεινε τὰ μάλιστα εἰς τὸν δὲ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τέλος δὲ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Κλεοπάτρας αἱ δῶν αὐτῆς συλλογαὶ ἤριθμον 700,000 τόμους.

Γνωρίζουσι οἱ ἀναγνώσται ὅτι ὁ Καῖσαρ, καταδιώκων τὸν Πομπηϊόν, ἐφθασεν εἰς Ἀλεξανδρείαν, καὶ ὅτι, γοητευθεὶς ὑπὸ τῶν θελητῶν τῆς ὥρας καὶ πονηρᾶς Κλεοπάτρας, ὑπερασπίσθη αὐτὴν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Πτολεμαίου ἱβ'. διαφιλονεικούντος αὐτῇ τὸν θρόνον. Προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν ὁ Καῖσαρ ἀπεσύρθη ἐν τῷ Μουσείῳ, καὶ κατώρθωσε νὰ πυρπολήσῃ τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον· ἀλλ' ὁ ἄνεμος ὠθήσε τὰς φλόγας μέχρι τῶν οἰκοδομῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μουσείου, ὅπερ ἐπυρπολήθη, καὶ ἐν ᾧ ἠφανίσθησαν, κατὰ τὸν Ὀρόσιον, 400,000 τόμοι. Συγγραφεῖς δὲ τινες διατείνονται ὅτι ἡ τοῦ Σεραπείου βιβλιοθήκη ἐπυρπολήθη ὁμοίως· ἔτεροι δὲ ἐσώθη· εἶναι ὅμως πιθανώτερον ὅτι καὶ αὕτη συγκατεστράφη μετὰ τῆς τοῦ Μουσείου.

Τοιαύτη ἡ καταστροφὴ τῆς διαδοχῆς τῆς Ἀλεξανδρείας βιβλιοθήκης.

Καὶ ὅμως οὐχ ἤττον ἐσώθησαν βιβλία τινά. Μετ' ὀλίγον ὁ Ἀντώνιος ἐδωρήσατο τῇ Κλεοπάτρᾳ τοὺς 200,000 τόμους τοὺς συνιστάσας τὴν τῆς Περγάμου βιβλιοθήκην, καὶ νέα πάλιν συλλογὴ ἐγένετο ἐν Σεραπείῳ. Οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες διεκρούθησαν προστάται αὐτῆς. Ὁ δὲ Κλαύδιος διέταξε νὰ τεθῇ ἐν αὐτῇ τὸ περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῶν Ἑτρούσκων καὶ τῶν Καρχηδονίας ἐλληνιστῶν συγγραμμάτων του. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπληρώθη ἐπὶ τοῦ Δουμιαντοῦ· διότι ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἐπέμψεν γραφεῖς πρὸς ἀντιγραφήν τῶν ἐλλειπόντων βιβλίων καὶ πολλῶν βιβλιοθηκῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πυρπολήθεισων.

Ἐν ἔτει 390 οἱ ἐθνικεῖ ἐκαλλιέργουν ἡσύχως τὰ γράμματα ἐν τῷ Σεραπείῳ ὅτε Θεόφιλος, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ τὴν εἰδωλολατρείαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέτυχεν νὰ λάβῃ διάταγμα Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐπιτρέπον αὐτῷ νὰ καταστρέψῃ ἅπαντας τοὺς ναοὺς, καὶ τοῦ ὁμοίου ἐπεχείρησεν ὁ Θεόφιλος ἀμέσως τὴν ἐκτέλεσιν. Οἱ ἐθνικεῖ ἀγανακτῆσαντες ἀπεσύρθησαν ἐν Σεραπείῳ, ἔνθα γενναίως ὑπερασπίσθησαν ἑαυτοὺς. Ὁ δὲ Θεόφιλος, ὑπὸ τῶν αυτοκρατορικῶν στρατευμάτων βοηθούμενος ἐβίασε τοὺς ἐθνικοὺς ἐν τῷ καταστροφῇ αὐτῶν ἔνθα φιλόσοφοι καὶ γραμματικοὶ ἄνδρες ἔλαβον τὰ ὄπλα, ἀναγκασθέντες νὰ σώσωσιν ἑαυτοὺς. Ἡ κατὰ τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας νίκη αὐτῆ τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπῆρξεν ὀλεθρία εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σεραπείου, αἱ βίβλοι τῆς ὁμοίας κατεσπλήθησαν καὶ ἠφανίσθησαν, αὐτὸ δὲ τὸ Σεραπείον κατεστράφη. Ὁ Ὀρόσιος (βιβλ. ζ'), ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀλεξανδρείαν ἐν ἔτει 440 δὲν εὐρε πλεόν βιβλιοθήκην.

Ἡ σχολὴ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐξηκολούθησε νὰ ἀμάρτυρῃ ἀλλ' ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ὅτι νέα συνεκροτήθη πάλιν βιβλιοθήκη. Καὶ φαίνεται τῷ ὅτι ὀλίγον πιθάνον ὅτι ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἀλεξανδρείᾳ συνεκροτήθη πάλιν συλλογὴ βιβλίων τῶν ἐθνικῶν, ἅτινα μόλις διετηρήθησαν. Τὰ ἀποκεκρηγμένα βιβλία δὲν συνθηροῦσθησαν καθ' ἡν ἐποχὴν ὁ Ἰουστινιανὸς, ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Δεκίου, ἐκλείε τὰς ἐθνικὰς τῶν Ἀθηναίων σχολὰς.

Ἰσως συνθηροῦσθησαν βίβλοι τινες θεολογικαὶ καὶ τῶν περὶ τὰς δοξασίας ἐριδῶν, ἔργων τῶν χριστιανῶν συγγραφεῶν τῆς τελευταίας σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ἐν ἔτει 640 ἡ Ἀλεξανδρεία ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων μετὰ ἐνιαύσιον περίπου πολιτικῶν. Ὁ Ἀρμένιος Ἀβουλφαράγιος, χριστιανὸς ἱστορικὸς τοῦ δεκάτου τρί-

του αἰῶνος, διηγῆται (ιστορ. θυν., βιβλ. θ') ὅτι Ἀλεξανδρινὸς τις γραμματικὸς, Ἰωάννης Φιλόπονος, ἐξήγησε νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ ἄραβος στρατηγοῦ Ἀμρού, ἵνα σώσῃ τὴν τῆς Ἀλεξανδρείας βιβλιοθήκην, ὅτι ὁ Ἀμρού ἦν ἔτοιμος νὰ εἰσακούσῃ τὸν γραμματικόν, ἀλλ' ὅτι ἡ δεισιδαιμονικὴ αὐτοῦ αὐστηρότης τὸν ἐβίασε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν καλὴν Ὀμάρ περὶ τοῦ πράκτερος. Ὁ δὲ Ὀμάρ ἀπεκρίθη « Ἐὰν τὰ χειρόγραφα τῶν ἐλλήνων σ μφωνῶσι μετὰ τὸ Κοράνιον, εἶναι ἀνωφελῆ καὶ πάντῃ περιττὸν νὰ διατηρηθῶσι· ἐὰν δὲ διαφωνῶσι πρὸς αὐτὸ, ὡς ἐπικίνδυνα, πρέπει νὰ καωφῶσιν.» Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐξετελέσθη μετὰ τυφλῆς ὑποταγῆς, οἱ δὲ τόμοι διεμοιράσθησαν, λέγει ὁ ἱστορικὸς, εἰς τὰ 4,000 λουτρά τῆς πόλεως ἅτινα ἐθερμάνθησαν ἐπὶ ἑξήμισι μηνῶν διατῶν τοσοῦτον ἀπίστευτον ἦτο τὸ πλῆθος αὐτῶν! Ἀλλ' ὁ Ἀβουλφαράγιος ἔγραψεν ἑκατὸν μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο ἔτη. Οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς, οἱ διηγηθέντες τὴν ἄλωσιν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ πατριάρχης Εὐτύχιος, παραδείγματος χάριν, δὲν ἀναφέρουσι ποσῶς περὶ τῆς νομιζομένης ταύτης τῆς βιβλιοθήκης καταστροφῆς. Ἡ σιωπὴ τοῦ συγγραφέως τούτου, ἡ μαρτυρία τοῦ Ὀρωπίου κατέπεισαν τὸν Τίβωνα, τὸν Anso de Villoisson, τὸν Ἐϋνιον, τὸν Κάβρολον Ῥεϊνάρδον νὰ ἀποδοκιμάσωσι τὴν γνώμην τοῦ Ἀβουλφαράγου.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι μυριάδες τινὲς τόμων ἤρκεσαν νὰ θερμάνωσιν ἐπὶ ἑξήμισι μῆνας τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ 4,000 λουτρῶν πόλεως ὡς ἡ Ἀλεξανδρεία. Ἐπειτα, λέγει ὁ Γίβων, ἡ τοῦ Ὀμάρ διαταγὴ ἀντιβαίνει εἰς τὰς κοινοτέρας καὶ μᾶλλον ὀρθοδόξους ἀρχὰς τῶν ἠθικολόγων μωαμεθανῶν, αἵτινες διατάσσουσαν σαφέστατα ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πυρποληθῶσι τα θρησκευτικὰ βιβλία τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Χριστιανῶν, τὰ ἀποκτώμενα διὰ τοῦ πολέμου. Ἐν τέλει δὲ, ἡ τῆς βιβλιοθήκης πυρπόλησις κατὰ τὸ 390, ἡ ἐλλείψις πάσης ἱστορικῆς μαρτυρίας περὶ τῆς ἀνεύσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν τὰ συμβάντα καὶ οἱ χαρακτῆρες τῆς ἐποχῆς καθιστῶσιν ἀπίθανον, τὸ ὑπερβολικὸν τῆς διηγήσεως τοῦ Ἀβουλφαράγου, ἅπαντα ταῦτα ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς νὰ συγκαταριθμώσωμεν τὸ ἀνέχδοτον τοῦτο, τῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὀμάρ πυρπολήσεως τῆς βιβλιοθήκης, μετὰ τῶν ἱστορικῶν πλανῶν. Α. Ι.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ,

II

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΑΥΤΟΥ.

Ἡ Μορφή ἀπέντων τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει, ὡς ἐκ τῶν ἔξεων τῆς ζωῆς, τοῦ εἶδους τὴν ἀνατροφῆς, τῆς διευθύνσεως τῶν διανοημάτων, τῆς χρήσεως τῶν δυνάμεων, τῆς φύσεως τῶν παθῶν, τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν ἰδέσεως καὶ τῶν ποικίλων κοινωνικῶν ὑποχρεώσεων εἰς ἃς ὑπόκεινται, λαμβάνει λέγομεν, μεταβολὰς τινὰς, αἵτινες ἀλλοιοῦσιν αὐτὴν ὀλοσχερῶς σχεδόν, ἐγκαρὰ τοῦσι τέλος ἐπ' αὐτῆς τύπον νέον ὑφ' ὃν μεταβαίνει εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Οἱ μεγάλοι τεχνίται, οἱ μεγάλοι στρατηγοί, οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες, πάντων δὲ μάλιστα οἱ δι' ὧν τῶν τῆς τύχης δοκιμασιῶν διελθόντες δικαιοῦσιν ἀποχρώντως τὴν παραήρησιν ταύτην. Ἐκείνη τοῦ βίου αὐτῶν ἐποχὴ θέτει ἴδιαν τινα σφραγίδα

δα ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των, τῆς εἰσαεὶ βίβλου καθισταμένης τῆς παρούσης αὐτῶν καταστάσεως. Τῆς ἀληθοῦς ταύτης παρατηρήσεως εὐρον νέον παράδειγμα εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ποικίλας τοῦ Ναπολέοντος μεταμορφώσεις, ὅστις ἐγένετο πρὸς ἐμὲ ἀντικείμενον ἐνδελεχοῦς προσοχῆς καὶ μελέτης ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφανίσεως μέχρι τῆς εἰς Ἀγίαν Ἐλένην ἀναχωρήσεως αὐτοῦ. (1)

Εἶδον τὸν Ναπολέοντα κατὰ πρῶτον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Κεραμεικοῦ, ἐφιππον, ἀσχημον, ἄχαριν, κακῶς ἰππεύοντα, καὶ ἐν γένει μὴ ἔχοντα παντάπασιν τὸ στρατιωτικὸν καλούμενον ἦθος. Ἦν ὠχρὸς, ἰσχνὸς, καὶ εἶχε κοίλας τὰς παρειάς· ἡ πεκαλασμένη αὐτοῦ κόμη καὶ πίπτουσα ἐν εἰδεί ὡ τῶν κυνῶν (2) ἐκατέρωθεν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἀπαίσιον καθίστανε τὴν μορφήν του. Ἐφαίνετο σεβάρδς, κατηφῆς, καὶ ὀλίγον εὐχαριστημένος ἐκ τῆς τύχης· τὸ δὲ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ ἦθος δὲν ἐφερεν εἰς τὸν τύπον τῆς μεγαλοφίας καὶ τῆς εἰμαρμένης αὐτοῦ. Οὐδαίς βλέπων αὐτὸν ἠθέλει εἰπεῖν, « Ἴδου μέγας ἀνὴρ. » Ὁ μέγας ἀνὴρ διέμενε κεκρυμμένος ἐφ' ὅσον κατεδικάσθη νὰ διαμείνῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Διευθυντηρίου, καὶ περιοριζέτο εἰς τὴν ταπεινὴν ὑπηρεσίαν τῆς διοικήσεως τῆς δεκάτης ἐξδόμης στρατιωτικῆς μοίρας. Δὲν ἀνεδειχθὼν μέγας εἰμὴ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν Ἄλπεων, δεικνύων εἰς τὸν στρατὸν τὰς πεδιάδας τῆς εὐρόρου Ἰταλίας. Κατὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκείνην στιγμὴν ἀνεβάνη εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς στρατηγούς, ὡσεὶ πνεῦμα δύναμιν ἀκαταμάχητον περιβεβλημένον.

Ἐπιστρέψαντος ἐκ τῆς Ἰταλίας, εἶτε διότι αἱ ὠραι τῆς γαλήνης καθ' ἃς ἐσπούδασα τὴν φυσιογνωμίαν αὐτοῦ, εἶτε διότι ὁ πέπλος μεθ' οὗ περιεκάλυπτεν ἑαυτὸν ἵνα μὴ διεγείρῃ ὑποψίας ἐξουσίας καταχθονίου ἐξήλιψαν τὸν ἐν Ἰταλίᾳ μέγαν τῆς ψυχῆς του τύπον, δὲν εὐρον ἐν τῇ μορφῇ τοῦ ἀναπαυμένου Ναπολέοντος τὸν ἐν Μοντενόττῃ, ἡ τὸν ἐπὶ τῆς γεφύρας τῆς Ἀρκόλης, ἡ τὸν ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου Ῥίβολι χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἔνθα ἐφαίνετο εἰς πάντας τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἰς πᾶσαν φαντασίαν, μεγαλῆτερος τῆς φύσεως αὐτῆς. Ἀντὶ νὰ γηράτη πρόωρα ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, ἐφαίνετο ἀναγεωθεὶς, ἐπὶ δὲ τῆς μορφῆς αὐτοῦ τῆς ζωηροτέρας καὶ ἤττον ὠχρᾶς ἐκασίλευεν ἦθος τι, αὐταρκειᾶς καὶ γαλήνης ἐμπλεων. Οἱ Λακωνικοὶ καὶ πολῦτιμοι αὐτοῦ λόγος ὑπέκρυπτον μὲν ἐννοίας πολλὰς, δὲν ὠμοιάζον ὅμως ἐτι χρησμούς.

Μετά τινὰς ἡμέρας πρερυσκόμην ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Λουξεμβούργου κατὰ τὴν τελευτὴν τῆς παρουσίας εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν ἐπευρημιῶν ἐξ ὧν ἀντήχον ἡ τοῦ Λουξεμβούργου αὐλῆ καὶ πᾶσαι αἱ πύλαι καὶ οἱ διάδρομοι αὐτῆς, ὁ Ναπολέων, ὑψαύχην, ἀστράπτοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἤρειμον τὴν φυσιογνωμίαν ἔχων, ἐπανέλαβε τὴν ἐν Ἰταλίᾳ ἠρωικὴν ἐκείνην τῆς μορφῆς αὐτοῦ ἔκφρασιν· ἀλλ' ὁ αὐτὸς στρατηγὸς περιβαλλόμενος βασιλικῶν θεραπειῶν ἐν Μεδιολάναις, καὶ προσιμίας εἰς αὐτῷ τὸν τίτλον αὐτοκράτορος, δὲν ἀπέδειξε οὐδὲν ἴχνος ὑπερηφανίας πληρωθείσης διὰ τὴν ὑποταγὴν ἣν ἐβλεπεν ἑαυτὸν ὑποχρεῶν νὰ τηρῇ πρὸς τὰ μέλη τοῦ διευθυντηρίου. οὐδὲν

(1) Αἱ περὶ τοῦ Ναπολέοντος αὐτῆς σελίδες ἐγράφθησαν ὑφ' ἑνὸς τῶν ζώντων Γάλλων συγγραφεῶν, οὐτινος ἡ εὐφραία καὶ τὸ ὕψος τιμῶνται τὰ μέγιστα ἐν Γαλλίᾳ, τοῦ K. P. F. Tissoi, μέλους τῆς ἀκαδημίας καὶ Καθηγητοῦ τοῦ γυμνασίου τῆς Γαλλίας.

(2) Ἐκφρασις τῆς ἐποχῆς.

ἐπρόδωκεν αὐτὸν βυσσοδομεύοντα τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς οὗτος ἐπρόδωσε διὰ τοῦ πρὸς ἕνα τῶν ἐν Βενετίᾳ διπλωματικῶν πρακτῶν τῆς Γαλλίας λόγου ἐκείνου· « Ἐγὼ εἶμαι ὁ Βρούτος τῶν βασιλέων καὶ ὁ Καίσαρ τῆς Γαλλίας. »

Ἡ μεγαλοπρεπὴς τῆς μεγαλοφυΐας διανοίας του ποιήσης διεγράφετο ἐπὶ τῶν βλεμματικῶν καὶ ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸ τοῦ Καίσαρος παρεμφεροῦς μετώπου αὐτοῦ, κατὰ τὴν μάχην τῶν Πυρμιδίων, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ἐκείνην τῆς Ἀνατολῆς μετὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Κλέδερ, εἰς τῶν γιγάντων τῶν πολέμων τῆς ἐπαναστάσεως, ἔτρεξεν πρὸς αὐτὸν κράζων. « Ἐλθὲ, φίλτατε στρατηγῆ, ἐλθὲ νὰ σ' ἐναγκαλισθῶ, διότι εἶσαι μέγας ὡς ὁ κόσμος αὐτός. » Ἀλλὰ κατὰ τοὺς μάρτυρας ἅπαντας τοὺς κατὰ τῆς Αἰγύπτου συνεκστρατεύσαντας, ὁ κάλαμος καὶ ἡ ζωγραφικὴ γραφὴ ἀδυνατοῦσι νὰ παραστήσωσι τὴν ἡσυχίαν καὶ ἡρεμίαν τοῦ Ναπολέοντος, ὅτε ἔμαθεν τὸ δυστύχημα τοῦ στόλου ἐν Ἀβουκίρ. Τὰ σχέδια αὐτοῦ ἐματαιώθησαν ἢ Ἀνατολὴ ἐξέσυχεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἡ δὲ πρὸς τὴν Γαλλίαν ἐπάνοδος ἀπεκλείσθη καὶ αἰχμάλωτος αὐτὸς τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ κατακτῆσει του, δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἄλλως ἢ νὰ ἀποθάνῃ ὡς καλίφης τῆς κατακτηθείσης Αἰγύπτου, ἐὰν ὁ Γαλλικὸς στρατὸς συνήναι νὰ διαμεῖνῃ εἰς αἰώνιον ἔξοριαν· τέλος δὲ ἡ ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς ἀναγκασθεῖσα δόξα του ἠδύνατο ν' ἀπολεσθῇ ὡς ὁ Νεῖλος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἀπασαὶ αἱ βαθείας θλίψεως καὶ ἀδημονίας ἀφορμαὶ αὐταὶ ἐπέμενον ἦτο νὰ καταστρέψωσι τὴν τρικυμιώδη αὐτοῦ ψυχὴν· ἀλλ' οὗτος, κύριος ἑαυτοῦ, ἀνέδειξεν ἑαυτὸν ὑπέρτερον τῆς τύχης, ὡς ἐφάνη ἄλλοτε ἀτάραχος κατὰ τὴν ἐκρηξὴν τῆς καταθρονοῦ μηχανῆς κατὰ τὴν 3 τοῦ νιφετόεντος (νίωσε). Ὁ δὲ στρατὸς ἐνεθαῖρδύνητο, βλέπων τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ ἐκδεχόμενον τὸ τοῦ Ἀβουκίρ δυστύχημα ἐκείνου ὡσεὶ ὀδὸν πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν μεγαλύτερων πραγμάτων ἀναιχομένην.

Μετὰ τὴν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐκ θαύματος ἐπιστροφὴν ἐκείνην, καὶ τὴν εἰς Γαλλίαν ἐπάνοδον, ὁ Βοναπάρτης ἔχων ἀδυναμίαν ἐσχάτην, χροιάν Ἀφρικανοῦ, μορφὴν ἡλλοιωμένην, ὡς ἄνθρωπος οὐτινος τὴν ὑπαρξίν κατατρώγει νόσος μεγάλη καὶ ὑποκεκρυμμένη, ἐφαίνεται ὅτι ὀλίγον ἤθελεν εἶτι ζῆσαι. Ἀπαν τὸ κάλλος ἀπέπη ἀπὸ τῆς μορφῆς του, καὶ μόλις ἠδύνατό τις ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν, ὅταν ἐφ' ἀμάξης ὑφ' ἑξ̄ συρομένων ἵππων, ὑπὸ στρατιωτικοῦ ἀποστάσματος περικυκλωμένης καὶ ὑπὸ ἀδιαφόρων καὶ ἀζώνων τινῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ ἀκολουθουμένης, παρῆται τὸν οἶκον τοῦ διευθυντηρίου πορευόμενος ἵνα κατοικήσῃ τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων. Ὅλιγον μετὰ ταῦτα ἀπήνησα τὸν πρῶτον ὑπατον ἀνερχόμενον ἐπ' ἀκαλύπτου τινος ἀμάξης κατὰ τὸν Ἄγ. Κλαυδίνον ἀγνωστῶ ὑπὸ τίνων διαταράττετο ἰδεῶν, ἀνακαλύψας τότε νέαν τινα κατὰ τῆς ζωῆς του συνωμοσίαν, ὠμοῖαζεν ὁμοῦ τὸν Τιβέριον ἀδυναμῶς ἢ παυεῖσθαι ἐφάνη καὶ ἀπέφαιεν ἔχοντα τὴν τιμιότητα καὶ τὴν ἐκδίκησιν.

Ὁ ἀπὸ τῆς Γαλλίας, ἡ πρὸ αὐτοῦ ἀνεωγμένη, ὡς πρὸ τοῦ Ἀννίβα νῆα τῶν Ἀλπεων διὰ θαυμάτων εὐφυΐας καὶ εὐσταθείας, διάδασας, ἡ ἡμέρα τοῦ Μαρτίου καὶ τὰ ἀνήκουστα αὐτῆς ἐπακούθη, καὶ ἡ κατόρθωσις τῆς εἰρήνης πρὸ πάντων, κατέστησαν αὐτῆς τὸν Ναπολέοντα ὑγιᾶ ἀποδύσαντα αὐτῷ τὸ ζῆλον τῆς μορφῆς χρωμα, τοὺς ὡς αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς ἐκείνου καὶ τὴν ἀρχαϊκὴν καλλονὴν τῶν χαρακτήρων τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἦτις, κατὰ τὸν Δαυὶδ, πρὸς μὲν τὰ ἄνω ἦν παρεμφερὴς μετὰ τὴν τοῦ Καίσαρος, πρὸς δὲ τὰ κάτω μετὰ τὴν τοῦ Βρούτου. Φαντάζομαι εἶτι καὶ νῦν τοὺς χαρακτῆρας αὐτοῦ ἐμφανισθέντος πρὸς ἡμᾶς τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀνακωχῆς τῆς Ἀμιένης. Ἦσαν

εἰς ἐν τῶν παραθῶρων τῆς σκιάδος τῆς Φλώρης· αἱ τοῦ δόντος ἡλίους ποικιλόχρους ἀκτῖνες ἐφώτισον τὸ δικογὲς αὐτοῦ μέτωπον· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠκτινοβόλουν καὶ θυμῆδιαν τινα καὶ εὐγνωμοσύνην ἔπεινον. Ἐδέχετο δὲ τότε μετ' εὐχαριστήσεως τὰς συγκινητικὰς ἐκφράσεις τῆς δημοσίου εὐγνωμοσύνης. Ὁ Ραφαῆλος, ὁ Μιχαῆλ Ἀγγελος, ὁ Δαυὶδ, καὶ οἱ ἀξιώτεροι αὐτῶν ἐράμιλλοι δὲν ἤθελον δυνῆθαι νὰ παραστήσωσι τὴν ὑπὸ φωτοβόλου τινὸς στεφάνου περικυκλωμένην ἐκείνην κεφαλὴν, στεφάνου ἐκθαμβούοντος καὶ καταπληττοντος τὸ ὄμμα.

Ἄλλ' ἅπασα ἡ μαγεία αὐτῆ ἀπέπη καὶ τὴν θέσιν αὐτῆς κατέσχευεν ἡ γαλήνη, τὸ ἐμβριθὲς τοῦ ὕφους, καὶ περιεργὸς τις προσοχὴ καὶ τιμὴ πρὸς τὴν μεγαλοφυῆ εὐγλωττίαν, ὅτε ὁ Βοναπάρτης ἐθεώρει τὴν ἐκθεσιν τῶν προφάντων τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας μετὰ τοῦ ἐνδόξου Φόξ. Ἄπαντες ἠσθάνθησαν τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ἐμψυχούσαν αὐτὸν, τοῦ καταδειξίαι εἰς τὸν Ἄγγλον Δημοσθένην, πόσον ἐτίμα τὴν ἐμπορίαν καὶ βιομηχανίαν ἐκείνην ἦτις ἐμεγάλυνε τὴν ἀντιζηλον αὐτοῦ. Τὸ εὐμενὲς μεϊδιᾶμα οὐδὲ στιγμὴν ἀπέστη ἐκ τῶν χειλέων τοῦ πρέσβους· οἱ συνετοὶ καὶ ἐμβριθεῖς αὐτοῦ λόγοι ἐμίγησαν ἅμα τῇ φιλοφροσύνῃ τὴν πρὸς ἄμιλλαν παρακίνησιν. Ὁ Φόξ ἐν τῇ ἀπλῇ αὐτοῦ ἀξίᾳ, καὶ μετὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἀγαθότητος ἐκείνης, τῆς τὴν μεγαλοφυΐαν αὐτοῦ ὑποκρυπτοῦσης εἰς τὸν μὴ παρατηρούντα τοὺς ἀκτινοβόλους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ εὐρὸ ἐκείνου μέτωπον, τὴν ἔδραν τῶν μεγάλων διανοημάτων, ἐφαίνετο ὡσεὶ ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου γοητευόμενος.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου αὐτοῦ, βαίνων πρὸς τὸν Κεραμεικὸν μετὰ τῆς Μαρίας Λουίζης, διὰ μέσου τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐλλεικτῶν τῆς Γαλλίας στρατιωτῶν, εἶχε τὸ εὐχάριστον ἦθος ἡγεμόνος, πιστεύοντος εἶτι ἠτράλισε τὴν τύχην καὶ ἐπαγίωσε τὴν δυναστείαν αὐτοῦ.

Τότε ἦν εὐτραχῆς ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ μεγαλοπρεπὲς ἐρα ἀποβαίνουσα ἐλαθε τὸν ἐπὶ τινῶν τοῦ Σωδέτου καὶ Κανόβα προτομῶν αὐτοῦ εἰκονιζόμενον ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, καθήμενος ἐπὶ θρόνου, εἰς αἰθευσαν, ἦς τὰ τεῖχη ἐκ τῶν τροπαίων ἐκστμούοντο τῶν νικῶν του, κεκαλυμμένον τὴν κεφαλὴν ὡς Ἐρρίκος Δ', διὰ πλοῦ, ἔνθα ἐλαμπεν ὁ ἀντιθετικὸς λεὺς, ὁ ἀγλαότερος τῶν ἀδαμάντων τοῦ στέμματος, καὶ ἔχοντος ἐνώπιον αὐτοῦ τοὺς βασιλεῖς τῆς Βαυαρίας τῆς Βυτεμβέργης, τῆς Σαξωνίας, πληθῶς περιγρήπων ὀρθῶν καὶ ἀκαλύπτων, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ἠκτινοβόλουν ὡσεὶ ὁ πολύτιμος ἀνθραξ. Οὐδέποτε πρότερον ἀνεκάλυψα ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀπερίγραπτον ἐκείνην ἐκφρασιν ὑπερηφανίας σεμνῆς, μεγαλείου ἀπλοῦ, καὶ συναισθήσεως βαθείας θριάμβου, τοῦ ὁποῖου οὐδ' αὐτὸς ὁ Λουδοβίκος ΙΔ', ἡγεμονεῶν τοῦ αἵματος του, ἠδυνήθη ἐν ἐπιτυχῇ.

Μετὰ τὴν τρομερὰν δ' ἐκείνην τοῦ 1812 ἐν Ῥωσίᾳ συμφορὰν, οὐδὲ ἔγνω ἀδυναμίας ἢ ἀπαυεῖσθαι ἐφάνη ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ Ναπολέοντος ἐπιστρέψαντος εἰς τὸν Κεραμεικὸν, ἀλλὰ τύπος τις μελαγχολίας βαθείας, ἀποφάσεως σταθερᾶς, καὶ πρὸ πάντων εἰδὸς τι ἀπιστίας περὶ τοῦ μέλλοντος κατέσχε τὸ ἦθος καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ. Δὲν ἐσκέπτετο πλέον περὶ τῆς διαμελίσεως τῆς γῆς καὶ προσέβλεπε τὴν γενικὴν τῆς Εὐρώπης συμμαχίαν κατ' ἐκείνου ὅστις ἀπεφάσιεν αἰετοῦ νὰ νική.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1814 εἶπε πρὸς ἕνα τῶν ὑπουργῶν του « Ἐπὶ τοῦ κατὰ τοσοῦτων ἀνθρώπων πολέμου τούτου φοβοῦμαι μήπως οἱ σύμμαχοι βυδίσωσι μέγρι τῶν Παρισίων αὐτῶν. » Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ναπολέων ἐννοεῖ καλῶς οἱ, τῆς πρωτεύουσας ἀλωθείσης, τὸ πᾶν ἀπώλετο, ὁ λόγος οὗτος ὑπεδείκνυε τὴν περὶ τῆς τύχης μεγίστην ἀπελπισίαν αὐτοῦ. Καὶ μολοντοῦτο

διὰ τῶν ἑκατὸν αὐτοῦ χιλιάδων παρ' ὀλίγον κατίσχυσε τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς μεγαλοφυΐας του, ἀναδείξας ἑαυτὸν τότε εἶτι μεγαλύτερον στρατηγόν.

Κατὰ τὴν εἰς Ἑλβαν διαμονὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀνησυχον, οὗτως εἶπε, ἀνάπαυσιν εἰς τὴν κατεδικάσθη ἀφου ἐκράτησεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὴν τύχην τῆς Εὐρώπης, ἀγνωστῶ ὅποια ἐνδόμυχος ταραχὴ εἰσχωρήσασα ἐν αὐτῷ ἡλλοίωσε περιέργως ἅπαντα τὸν ἄνθρωπον. Δὲν ἀπήνησα τις ἐν αὐτῷ οὐδ' ἔγνω τῶν ἐνδομύχων ταραχῶν, τῶν μεγάλων ἐλπίδων, τῶν ὁποῖων, ἡ κατὰ τῆς Γαλλίας δι' ἐνὸς ἀνδρὸς καὶ ἀνευ ὀπλων, ἠδύνατο νὰ ἐντυπώσῃ τὴν ἐκφρασὴν ἐπὶ τῆς φυσικογνωμίας του. Ἐφαίνετο ὡσεὶ καταβεβλημένος· ἐγήρασε παρακίριως ἢ δὲ κόμη αὐτοῦ ἡ ἀραιότερα ἀποβαίνουσα ἄφριε σχεδὸν γυμνὸν τὸ εὐρὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ μέτωπον· ἡ κεφαλὴ του ὠμοῖαζε κεφαλὴν δυστυχοῦς, τὸ δὲ ἦθος ἀπώλεσε τὴν ζωηρότητα καὶ τὸ γενναῖον ἐκείνου· τὸ αἰετοῦ ὑπέροχον αὐτοῦ πνεῦμα δὲν ἠστράπτε πλέον· ἀνησυχία δὲ δεινὴ καὶ ἐνδόμυχος κατέτρεχε τὴν πολυτήμονα αὐτῆν ψυχὴν, καὶ δὲν ἐδεικνυε πλέον τὴν θυμηδίαν τὴν ἐκ τῆς εὐτυχίας, ἢ τὴν προσηκτικὴν ἐκείνην τῆς μεγαλοφυΐας ἰσχυρῆς πιστεύεται δεσπόζουσα ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων.

Οὐδὲν μᾶλλον ἄστατον τῆς φυσικογνωμίας τοῦ περιέργου τούτου ἀνδρὸς. Μετὰ τινα χρόνον, εἶδον αὐτὸν ἐριπικὸν ἀκροώμενον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Κεραμεικοῦ τὴν αἰτησιν τῶν ἐργατῶν τοῦ προαστείου ἄγ. Ἀντωνίου. Ὁ Ναπολέων ἐπανελάθε τότε τὴν φυσικογνωμίαν τοῦ Καίσαρος ἢ τοῦ Αὐγούστου· ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, κεφαλὴ ἀρχαία, ἦν ὠρᾶ, ἐμβριθῆς καὶ σθερὰ. Συνείχετο δὲ ἵνα μὴ βλέψῃ τὴν ἐκπληξίν καὶ ἰσως τὴν ὀργὴν τὴν ὅποιαν ἐπροξέονον αὐτῷ εἰ ὑπερήφανοι καὶ γενναῖοι τῶν ἀνθρώπων τούτων λόγοι, ζητούντων τὴν ἐλευθερίαν τῇ βοήθειᾳ τῶν βραχιόνων αὐτῶν.

Περαιωθείσης τῆς δημηγορίας, ὁ αὐτοκράτωρ ἰπεύσας διήρχετο διὰ τοῦ πλήθους τῶν ἐργατῶν, ἀνακραζόντων ὅλαις δυνάμεσιν. « Ζήτω ὁ Ναπολέων! Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ! » Καὶ ἔβαινε καλπάζων ὡσεὶ σπεύδων ἵνα περαιώσῃ σκηνὴν ἀλγεῖνῃν εἰς αὐτόν. Ἀλλ' οἷα μεταβολὴ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου! δὲν ἦτο πλέον ὁ ζωηρὸς ἐκείνος στρατηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἐπὶ ἵππου ἀραβικοῦ ταχέος ὡς ἄνεμος, καθήμενος τὸ σῶμα αὐτοῦ ἠδυνάτησεν, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ ἵππου ὀκνηροῦ καὶ μετὰ κόπου φέροντος αὐτόν. Ἀλλοῖμονο! εἶπον ἐν ἑμαυτῷ παρατηρῶν αὐτόν, θέλει ἄραγε προκαταλάβει τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου, ὡς ἐν Ἀουστέρλιτς; Θέλει δυνῆθαι νὰ ἀνανεώσῃ αὐτὸς τὰ θαύματα ἐκείνα τῶν πορείων τοῦ Καίσαρος καὶ νὰ παρηγήσῃ ἐπὶ πέντε ἡμέρας, ἔνθα νικάει θὰ ἐπέρχονται ταχέως ἐπὶ νικῶν;

Ὁ μέγας στρατηγὸς ἤρξατο πάλιν διὰ δύο εὐτυχῆ μάτων ἀξίων τῆς δόξης αὐτοῦ, καταπλήξας ἐχθροὺς ἐκάστοτε αὐτὸν περιμένοντας· καὶ ἀνευ τοῦ δυστυχήματος τοῦ ἐμποδίσαντος μέρος τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὸ τοῦ αὐτοκράτορος πυροβολικὸν, ἔχι μόνον σῶμά τι τριακοντα χιλιάδων Πρώσων, μετὰ τὸ τέλος φθάσαν τοῦ ἀγῶνος ἤθελεν ἀναγκασθῆ νὰ καταθέσῃ τὰ ὄπλα, ἢ νὰ καταστραφῇ, ἀλλ' εἶτι ὁ Οὐελλιγίων, ἐφ' ἔλθῃ τὴν ἡμέραν πελεμούμενος καὶ ὠθηθείς εἰς τὸ δάσος παρ' ὀλίγον ἀπώλεσε τὸ πυροβολικὸν τὰς ἀποσκευὰς καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. Ἡ τύχη ἐγκατέλειψε τὴν μεγαλοφυΐαν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα δὲν ἠδυνήθη ὡς ἄλλοτε νὰ δεσμεύσῃ καὶ νὰ δαμάσῃ αὐτήν, φαίνεται· οἱ ἡ μεγάλη τοῦ ἦρωος ψυχὴ δὲν ἠδυνήθη, λαβοῦσα τὴν πῆξιν αὐτῆς, νὰ περιέλθῃ ὡς ἄλλοτε τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ νὰ κατισχύσῃ τῆς εἰμαρμένης.

Δὲν ἠθέλησα νὰ ἀφήσω τὸν Ναπολέοντα ν' ἀναχωρήσῃ χωρὶς νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸ τελευταῖον αὐτόν! Φθάων τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ἐσχάτην φορὰν ἤδη ἐμελλε νὰ κοιμηθῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν Ἡλυσιων. Φθάων καὶ οὐδὲ ψυχὴν ἀπαντῶ εἰς τὴν αὐλὴν, εἰς τὰ δωμάτια, αἶτινα, ἐνεκα τῆς κενότητος καὶ ἐρημίας αὐτῶν μοὶ ἐφάνησαν πολὺ εὐρότερα. Ἀρχαῖος τις στρατιωτικὸς ὀδηγησας με ὀλίγον μετὰ παρήτησε· ἐγὼ δὲ εἰσῆλθον εἰς τὸν κήπον, ἔνθα εὗρον τὸν Ναπολέοντα ὄρθιον, ἡρεμον, εὐθυμον ὀπισθοῦν, ἀλλ' ἀνευ ἐκείνων τῶν διακαιῶν ὀφθαλμῶν, ἀνευ τῆς ἐκφράσεως ἐκείνης τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κόπου τῆς ψυχῆς προερχομένης. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ περιεπάτει ἐντὸς τοῦ κήπου, καὶ δάκρυα πύρινα ἐπιπίπτον κατὰ διαστήματα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς, μὴ ἐμποδίζοντα αὐτῆν τοῦ νὰ διατηρῇ τὸ μεγαλεῖον τῆς θλίψεως. Πρὸς δὲ τὰ δεξιὰ λαὸς ἀπειρος, εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Μαρτινῦ συνθηροισμένος, κάτωθεν τοῦ ταπεινοῦ τῶν Ἡλυσιων κήπου, δὲν ἔπαυε φωνάζων, ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ! Περιέμενον καὶ ἐκάλουν αὐτὸν ἵνα τὸν ἐδηγήσῃ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦς Παρισίους πεδίον. Ὁ Ναπολέων βλέπων ἀναμφιβόλως οἱ δὲν ἦτον εἶτι καιρὸς, ὑπεκρίνετο οἱ δὲν ἦκουε τὰς φωνὰς καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ δημοσίου ἐνθουσιασμοῦ.

Ἐπλησίασα τὸν αὐτοκράτορα μετὰ σεβασμοῦ περισσοτέρου ἢ ἂν εὐρίσκειτο ἐν τῇ Κεραμεικῇ ἢ ἐπὶ τοῦ θρόνου. Μετὰ τινὰς στιγμὰς πολιτικῆς συνεντεύξεως, ἐν ἧ ἔδειξα αὐτῷ θλίψιν βαθεῖαν περὶ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ εἰς ἐσχάτην καθ' ἣν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ εἶτι ὑπερηφανίαν ἀθάνατον ἐν τῇ Γαλλίᾳ διὰ νίκης ἣν ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ ἔκαμνε βαθεῖαν, ὑπεσχέθη αὐτῷ οἱ θὰ μείνω πιστὸς εἰς τὰ συμφέροντα τῆς δόξης του. Μετὰ εὐχαρίστησε φιλοφρονέσαστα, καὶ μετὰ ἄρτης νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπευθύνων πρὸς με ἐσχατον βλέμμα ἢ ἐκφρασίαν τοῦ ὁποῖου οὐδέποτε ἐξηλείφθη ἐκ τῆς φαντασίας μου.

Ἡ καρδίᾳ μου, παραίτωντος τὸν Ναπολέοντα, ἐκλαίε τοσοῦτον, τοσοῦτον ὁ Ναπολέων κατεῖχεν ἅπασαν μου τὴν διάνοιαν, ὡστε ἐλησμένησα νὰ προσφέρω τὰ δαίγματα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς θλίψεως ἣν ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ ἔκαμνε βαθεῖαν, ὡσεὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν μητέρα Ῥωμαίου αὐτοκράτορος τὴν τύχην κλειούσης τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

Ἀεῖποτε ἐλυπήθη ὅτι δὲν ἠκολούθησα τὸν Ναπολέοντα ἐν τῇ ἀγ. Ἐλένη, ὡς ἐπεθύμουν. Ὅποια περιστάσις τοῦ παρατηρήσαι, τοῦ σπουδάσαι αὐτὸν ἐν τῇ κατακτῆσει τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς θλίψεως ἣν ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ ἔκαμνε βαθεῖαν, ὡσεὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν μητέρα Ῥωμαίου αὐτοκράτορος τὴν τύχην κλειούσης τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Ἀεῖποτε ἐλυπήθη ὅτι δὲν ἠκολούθησα τὸν Ναπολέοντα ἐν τῇ ἀγ. Ἐλένη, ὡς ἐπεθύμουν. Ὅποια περιστάσις τοῦ παρατηρήσαι, τοῦ σπουδάσαι αὐτὸν ἐν τῇ κατακτῆσει τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς θλίψεως ἣν ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ ἔκαμνε βαθεῖαν, ὡσεὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν μητέρα Ῥωμαίου αὐτοκράτορος τὴν τύχην κλειούσης τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

Ἄλλ' οὐδ' ὁ θάνατος αὐτὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἡλλοίωσῃ τὸν ὠρᾶν τῆς μορφῆς του τύπον, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντομάρχου προσωπεῖον αὐτοῦ, μέγαν ἐμφαίνει χαρακτῆρα. Δι' ἀλλοκότου τινος μεταμορφώσεως ὁ Ναπολέων ἐπαναλάμβανε τοὺς κατὰ τὴν ὑπατεῖαν χαρακτῆρας του, ἐκτὸς ἰσχυροτέρων τινῶν ἐφ' ἔλθῃ τῶν διαστάσεων τοῦ προσώπου ἐντυπώσεων. Βλέπων τις αὐτὸ κατὰ πρῶτον ἀναμνηστικῶς εἰκόνα τινὰ τοῦ Βοναπάρτου ὑπὸ τοῦ διαδοχικοῦ Γεράρδου, ζωγράφου ὄλων τῶν βασιλέων τῆς

ἐποχής, εἰκόνα μεγαλύτεραν τοῦ φυσικοῦ μεγέθους καὶ ἐξισίας ἐκφράσεως. Τὸ προσωπεῖον τοῦ ἥρωος παρουσιάζει πολλά τὰ περιέργη· τὸ μέτωπον φαίνεται εὐρύτατον καὶ μάλλον ἐξέχον οἱ ἡμίχλειστοι αὐτοῦ ὀρθαλμοὶ διατηροῦσι λεπτοτάτην ἐκφράσεως, ἀπαντωμένης καὶ ἐπὶ τοῦ στόματος, καὶ τοι τοσοῦτον ἀλλοιωθέντος· ἢ ἴσως εὐθεία καὶ ὀλίγον μακρὰ ἔχει ὁμοῦ ἀδύνατος, αἰσθημα ὀλίγωσ ὑποδεικνύει, αἰσθημα εἰκονιζόμενον ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους, τοῦ ἀπολέσαντος ἐν μέρει τὸ σχῆμα αὐτοῦ, ἐνῶ τὸ κάτω χεῖλος διαμένει ὡς ἦτο κατὰ τὴν ζωὴν. Ἐκ δεξιῶν θεωρουμένη ἡ κατατομή αὐτοῦ εἰκονίζει ἐξ ὀλοκλήρου τὸν Βοναπάρτην μετὰ τὴν τῆς Ἀμιένης εἰρήνην, ἐξαιρουμένης τῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο συστολῆς τοῦ χεῖλους· ἐξ εὐωνύμων δὲ παρουσιάζει θέαν ἐμβριθευτέραν, ὡστε τὸ προσωπεῖον ἀποπνέει ἐμβριθείας, σοβαρότητος, μεγαλοπρεπείας καὶ ἡρεμίας τινος ὕπνου, μόνον ἐξαικονιζούσης· ὁ δὲ τύπος τοῦ θανάτου ἐπὶ μόνον τοῦ στόματος ἀναφαίνεται, τοῦ μόνου μαρτυροῦντος τὰς δόνας, αἱ τὸ πέρας τῆς ὑπάρξεως προοιμιάσαν. Ἄλλ' ἐάν ἀνεγείρησ τὸ προσωπεῖον, στρέφω ὀλίγον, ἕως οὗ ἴδῃ αὐτὸ κάτωθεν, τότε θέλεις ἀνακαλύψει τὸν βαθὺν ἐκεῖνον τῆς ὀλίψεως τύπον, καὶ θέλεις νομίσει ὅτι βλέπεισ ὀνῆσκοντα τὸν Ἀλέξανδρον. Ἄγγλος τις ζωγράφος, ὁ διαδόχτος Λαουρέντης, θελήσας νὰ σχεδιάσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Ναπολέοντος δὲν ἠδυνήθη μετ' ἐνδελεχῆ προσπάθειαν δῶν ὠρῶν νὰ εὐχαριστήσῃ ἐκ τῆς θεωρίας τῆς εἰκόνης τοῦ Ναπολέοντος, ἣτις πραγματικῶς εἶναι πηγὴ ἀτελεύτητος σπουδῆς πρὸς πᾶν εἶδος ἐξετάσεως καὶ παρατηρήσεως.

Ὁ Κ. Καλματίτσας ἔκαμε πᾶν ὅτι ἡ τέχνη ἐσυγχώρηται αὐτῷ. Ἡ χαλκογραφία ἦν ἐποίησε τῆς εἰκόνης τοῦ Ναπολέοντος, διατηρεῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς μορφῆς καὶ μέχρι μέρους τοῦ κάλλους τῆς ἐκφράσεως τὴν ὁποιάν ἀφῆκεν αὐτῷ ὁ θάνατος. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην τοῦ ἔργου τοῦ τεχνίτου ἀποκαθίστα πολῦτιμον τὴν εἰκόνα τοῦ Ναπολέοντος διὰ τοῦς μάρτυρας τῶν θαυμάτων τοῦ βίου, καὶ ἐτι μάλλον διὰ τοῦς μὴ δυνηθέντας νὰ θεωρήσωσι τὸν πρώτον ἄνδρα τοῦ αἰῶνος του, καὶ τὸν ἐράμιλλον τῶν διαδοχότερων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου.

Α. Γ.

Ο ΚΙΝΕΖΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΡΙΣΙΑ.

(ΥΠΟ ΜΕΡΥ.)

Ἐγὼ Ἰ-σιαν-σίγγ (Ἰ-θόκτωρ) πρὸς σὲ τὸν Τσίγγ-βίτ· εἶναι γράφω.

Ἄμα λάθης τὸ παρόν μου, πορεύθητι εἰς Οὐάγγ-τσού, τὸν κίτρινον ναὸν τοῦ Φῶ, καὶ κἄστον μίαν βάρδον κάμφορας ὑπὲρ ἐμοῦ, ὅτι ἐβόασα εἰς Παρίσιον ζῶν. Διήγυσα ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ Οὐσίγγ-Χὸ πεντακισχίλια καὶ τριακόσια καὶ εἴκοσι λί, καὶ εἰς κίνδυνον θανάτου ὑπὸ τοῦς πόδας μου καθ' ἕκαστον λί, καὶ ἐσώθην χάρις τῷ μεγάλῳ Τιέν.

Οἱ πρόγονοί μου εἰσῆσαν μοι ἴλεσι καὶ εὐμενεῖς νῦν μάλιστα ὑπὲρ ἄλλοτε ποτε. Τὸ Παρίσιον εἶναι πεδῖον μάχης· ἀντὶ σφαιρῶν ὑπάρχουσι τροχοὶ καὶ ἵπποι. Ὅσοι δὲν ἔχουν τροχοὺς καὶ ἵππους, ἀπόλλυνται κακῶν κακῶς εἰς τὸ ἄνθος τῆς ζωῆς. Δικασπτά νοσοκομεῖα ὑπάρχουσι

διὰ τοῦς τραυματίας. Ἐν τούτων φέρει ἐπιγραφήν Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων. Οἱ εἰσερχόμενοι εἰς αὐτὸ προειδοποιῶνται οὕτω ὅτι μόνον νεκροὶ θέλουσι ἀλὶν ἐξελεθεῖ· ὠραία φιλανθρωπία τῶν Παρισίων δοκτορῶν! Ἰδοὺ πῶς οἱ βάρβαροι οὗτοι ἐνοοοῦσι τὸν πολιτισμόν!

Ἄλλοίμονον! παρὰ τὸ σοφὸν ἀπέφθεγμα τοῦ Δι Κί, καὶ παρὰ τὸν νόμον τοῦ Μενού, ἐμισθωσα ὄχημα μὲ τέσσαρας τροχοὺς, κλαίων ἀπὸ τοῦδα τὴν μοῖραν τῶν δυστυχῶν ὅσους ἐμελλὰ νὰ στείλω εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων. Ἄλλ' εἰς τὸ Παρίσιον δὲν γίνεται διαφορετικὰ ἢ πρέπει νὰ συντηρήσῃ τοὺς ἄλλους, ἢ νὰ συντηρήσῃ. Προσιόμην τὸ φρονιμώτερον.

Καθὸ μέλος τοῦ Μίγγ-Τάγγ, τῆς πρώτης τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου ἐταιρειῶν ἐσπευσα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν βιβλιοθήκην, ἣτις καλεῖται ἐδῶ Μέγα ταμειευτήριον πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Τὸ ἀστυλεον τοῦτο τῆς μελέτης καὶ νοεράς ἐνασχολήσεως κεῖται κατὰ τὴν θεωρωθεσπία τὴν ὁδὸν τῶν Παρισίων ὡς λόγου χάριν, νὰ ἐκλέγαμεν ἡμεῖς τόπον διὰ τὰς μελέτας τὸ μεταξὺ τῆς γεφυρας Τσογγ-γιού χὲ, ἐνθα πιπράσκονται ὄλοι οἱ γάτοι τοῦ Πεκίνου, καὶ τῆς ὁδοῦ Τούγγ Κιάγγ κί-Κιάγγ, ὅπου νυχθημερὸν ἐκπυροκροτοῦνται πυροτεχνήματα.

Εἰς τῶν σοφῶν τοῦ καταστήματος μ' ὑπεδέχθη μὲ μεγάλην εὐγένειαν καὶ μοι ἐπρόσφερε καθίσμα. Κύριέ μου, τῷ εἶπον, εἰς φράσιν γαλλικὴν ἰκανῶς εὐλληπτον, μεγάλως θέλετε μ' ὑποχρέωσαι νὰ μὲ δώσωτε πρὸς ὀλίγον τὴν ἱστορίαν τῶν δυναστειῶν τῶν πέντε ἀδελφῶν Λούγγ καὶ τῶν ἐξῆκοντατεσσάρων Χέ-τού. Αἱ βασιλείαι αὗται, ὡς σὰς εἶναι γνωστῶν, ἀρχοῦνται ἀμέσως μετὰ τὴν τρίτην γενεάν τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων, τὴν τῶν Γίν-Χοάγγ, ἣτοι βασιλείων τῶν Ἀνθρώπων, πρὸς διάκρισιν τῆς τῶν Τῦ-Χοάγγ, ἣτοι βασιλείων τῆς Γῆς.

Ὁ σοφὸς μ' ἤκουσε προσεκτικῶς· ἔβαλεν ἐντὸς τῆς ρινὸς κόκκους μαύρου ὀπιου, καὶ σκεφθεὶς μικρὸν, Λαδ-γέ, μ' εἶπε, δὲν μὰς εὐρίσκονται τὰ βιβλία ταῦτα.

Ἐρῶναιτο δὲ πολλὰ εὐχαριστημένως καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἐγνώριζε τὴν λέξιν Λαδ-γέ, τὴν σημαίνουσαν Κύριε, διὸ καὶ μὲ τὴν ἐπανελάβε χιλιᾶκις ἐν μέσῳ τῆς ὀμιλίας.

Δὲν ἀγνοεῖτε, Κύριε, τῷ εἶπον μετὰ ταῦτα, ὅτι μετὰ τὰς ἐνδόξους βασιλείας τῶν Κούγγ-σάν-χέ, Τσέν μιν, Ὑ-τι-χέ, καὶ Λού-Τσογγ-χέ, ἠκολούθησαν αἱ εἰς ἐνδοξότεραι αλλων ἐβδομήκοντα καὶ μίαις δυναστεῖων, καὶ ὅτι ὅλας ταύτας ἡμαῦρωσε μετὰ ταῦτα εἰς δύοσαν ὁ θάνατος αὐτοκράτωρ Κί, πρώτος μουσικός τῆς γῆς καὶ νομοθέτης τῆς Σινικῆς συμπεριφορᾶς. Ἐπεθύμουν νὰ συμβουλευθῶ εἰς τὸ Μέγα Ταμειευτήριον πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀθανάτου Κί.

Ἡ ρίς τοῦ σοφοῦ κατέβη καὶ δευτέρον πρὸς τὴν πυξίδα τὴν ἔχουσαν τὸ μαῦρον ὄπιον ἀναπτύξας δὲ πλατὺ μανδῆλιον τοῦ Μαδράς καὶ ἐνεσίσας τὴν κεφαλὴν, τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἀγκῶνα ἐποίησε ψόρον μέγαν, ὁμοῖον πολλὰ μὲ τὴν κλαγγὴν τοῦ ὄργανου μῖν. Ἀφού ἡ ἐγκεφαλίτις καταγιγῆ ἐκόπασεν, ἐδίπλωσεν αὐθις τὸ μανδῆλιον, τὸ ἐπέρασε πεντακίς ἐπὶ τῆς ρινὸς, καὶ μ' εἶπε·

— Δὲν ἔχομεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀθανάτου αὐτοκράτορος Κί.

Δὲν ἔχετε τίποτε λοιπόν! ὑπέλαβον ἐγὼ μὲ τὸ φλέγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διδεις εἰς ἡμᾶς ἢ σοφία, καὶ ὅπερ καθιστᾷ ἀγώνους τοὺς σοφοὺς τῶν βαρβάρων λαῶν ὅσους δὲν ἐφώτισεν ἡ ἱερά λαμπὰς τοῦ Μενού.

Ὁ σοφὸς ἐσταύρωσε τοὺς βραχίονας, κ' ἐκλινε τὴν κεφαλὴν κλειῶν τὰ ὄμματα ὅπερ δηλοῖ εἰς τὴν παχρόσμιον γλώσσαν τίποτε!

Ἄλλ' αἰρήνης, σταθῆτε! ἀνεφώνησε περιχαρῶς, ἔχω νὰ σὰς δεῖξω μίαν ὀλοκλήρον σειρὰν Σινικῶν βιβλίων· θὰ σὰς εὐχαριστήσῃ, εἶμαι βέβαιος· ἀκολουθεῖτέ με, Λαδ-γέ.

Τὸν ἠκολούθησα.

Κατέβημεν εἰς ὑπογίους στοὰς ὁμοίας μὲ τοὺς Ἰνδικούς ναοὺς τῆς Ἐλεφάντας. Δεξιόθεν κ' ἀριστερόθεν ἔκειντο ἐπὶ βάθρων εἰδῶλα ἐκ γύψου τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας, ὄλοι νεκροὶ ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν, ὡς μ' ἐβεβαίωσαν, μεγάλοι ἄνδρες ζῶντες ποτὲ δὲν ὑπάρχουσι.

— Ἰδοὺ εἶπεν ὁ σοφὸς τὰ Σινικὰ βιβλία.

Ἄλλὰ τὰ Σινικὰ ἐκεῖνα βιβλία ἦσαν Περσικὰ ὑπῆρχε δὲ κ' ἐν λέξικῶν εἰς γλώσσαν Χοεῖ-χοεῖ καὶ Σινικῆν, καὶ δεκαεπτὰ ἐπιστολαὶ τῶν βασιλείων τοῦ Τουρράν, τοῦ Καμίλ καὶ τῆς Σαμαρκάνδας.

Εὐχαριστήσας τὸν σοφὸν μὲ τὴν ἀπλὴν ἐκεινήν ἐγένειαν τὴν ἐρευρεθείσαν ὑπὸ τοῦ ἀθανάτου αὐτοκράτορος Κί, ἐξῆλθον τῆς βιβλιοθήκης.

Διαβάνων ἐκ τῆς πλησίον ὁδοῦ εἶδα πλῆθος πολλῶ ἀνθρώπων συνηγμένων καὶ θεωροῦντων μετὰ πολλῆς περιεργείας παραπετάσματα τινὰ καὶ ξύλα καλύπτοντα βεδαῖας πράγματι πολὺ ἀξιόλογον, ἐπειδὴ ὄλοι ἠτένιζον πρὸς αὐτὸ, ἂν καὶ δὲν ἐβλεπαν τίποτε.

Ἠρώτησα τὸν ἀμαξηλάτην μου, ἄνδρα πολυμαθέστατον, ὅστις μ' ἔκαμε νὰ συλλάβω πολλὰ ἐξοχον ἰδέαν περὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς σοφίας τῶν ὁμοτέχων του.

Ἐμαθον λοιπὸν ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκεινήν ἠγείρετο μνημεῖον εἰς τιμὴν περιφύμου τινος ποιητοῦ γεννηθέντος ἐν Παρίσιος καὶ ἀποθανόντος ἐν Παρίσιος· ὁ σοφὸς ἀμαξηλάτης εἰς δύο λέξεις μ' εἶπεν ὄλην τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρός. Μολιέρος ἦτο τὸ ὄνομά του· ἐσύνθεσεν ἀριστουργήματα καὶ τὰ εὐρίξαν· οἱ αὐλικοὶ τὸν κατέτρεξαν, ἡ γυνὴ του καὶ οἱ δανεισῆαι του τὸν κατεπιλάτευσαν, καὶ ἐξέπνευσεν ἐλευσιῶς ἐπὶ τοῦ θεάτρου ἀναμέσον δύο ἀλειμματοκηρίων. Εἰς τὸ νεκρὸν του σῶμα ἠρνήθησαν τὰς ἐπικηδείους τιμὰς· διακόσια δὲ μετὰ τὸν θάνατόν του εἴη οἱ συμπολιταὶ τὸν θελοντες νὰ τὸν ἀποζημιώσωσι· δι' ὅσας λύπας ὑπέφερε ζῶν ἠγείρον εἰς αὐτὸν τὸ μνημεῖον τοῦτο. Ὁ Γάλλος εἰς ὅλα του εἶναι γοργός, ἀλλ' ὅταν ἦναι λόγος περὶ εὐγνωμοσύνης θέλει δύο τοῦλάχιστον αἰῶνας διὰ νὰ κάμῃ τὸν σοχασμόν του.

Ἡ εὐγενὴ τέχνα τοῦ Οὐρανίου Κράτους, ὅτε ἡ μήτηρ τοῦ Κομφουκιου μετέστη ἐκ τῆς ζωῆς, ἐπὶ τῆς βασιλείας Σουμπίγγ, Σαρφεὶ ὁ μέγας λιθεῖρός ἀνήγειρεν εἰς αὐτὴν τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο μνημεῖον, ἐνθα ἡ ἐνδοξὸς γυνὴ παρίσταται ἐπάνω τοῦ ὄρους Νικίου αἰτούσα παρὰ Θεοῦ τὴν γονιμότητα τῆς νηδύος αὐτῆς.

Μετέβην ἀκολουθῶς εἰς τὸ παλάτιον τῶν τετρακοσίων ἐβδομήκοντα αὐτοκρατόρων, εἰτινες κυβερνοῦσι τὸ Παρίσιον, τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀφρικὴν, καὶ ὀνομάζονται ἀ ν τ ἰ π ρ ὅ σ ω π ο ι. Διὰ νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ παλάτιον τοῦτο, ἀπαιτοῦνται τεμάχια τινὰ χαρτίνα, πολὺ ρυπαρὰ διδεις τὸ χαρτίον σου εἰς ἕνα Κύριον μὲ ρουσκωμένον πρόσωπον καὶ ἀλαζονικὴν βίνα καὶ εἰσερχεσαι. Οἱ τετρακόσιοι καὶ ἐβδομήκοντα αὐτοκράτορες κάθηται ὄλοι κατὰ σειρὰς εἰς αἰθερῶσαν σκοτεινὴν μολίς φεγγομένην ἀπὸ ὀλίγον φῶς, οἷον τὸ τῆς σελήνης περὶ τὸ ὕψρον τῆς τέταρτον. Εἷς αὐτοκράτωρ ἡμέρος καὶ γλυκὺς, Κύριος Σδ-ζέ ὀνομαζόμενος διευθύγει τοὺς ἄλλους τετρακοσίους ἐξήκοντα ἐννεὰ παίζων ἀπλῶς εἰς αὐτοὺς τὸ χουδούνιον. Οἱ αὐτοκράτορες εἶναι κακοενδυμένοι· οἱ πῖλοι των ἀσχημοὶ καὶ καταδύνουσι εἰς τὰ δρόμια των. Ὀμιλοῦν πολλὰ, πηγαινῶν, ἐρχοῦνται, παίζουσι κἄποτε ἢ κερμιζοῦνται, ἢ γράφουσι ἐπιστολάς πρὸς τὰς γυναῖκάς των, ἐνῶ εἰς αὐτοκράτωρ ἰστάμενος ὁρθῶς ψάλλει ἐκ βυθίων καὶ

μυστηριώδες εἰς ἦχον κατακυκτικόν, παρεμφερῆ μὲ τὸν ἡμέτερον ὕμνον τῆς Αὐγῆς, πλὴν χωρὶς τὰ κύμβαλα καὶ τὰ ἐθνικὰ λό· ὅστις τῶν αὐτοκρατόρων ἀγαπᾷ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σηλωθῇ καὶ νὰ ψάλλῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἀρεσκείας του, στρέφω τὰ ὀπίσθια κατὰ τὸν Κύριον Σδ-ζέ. Ἐκαμα αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν πρὸς ἕνα τῶν γειτόνων μου. Κύριέ μου, τῷ εἶπον, πῶς τὸ ὀνομάζετε αὐτὸ τὸ παιγνίδιον; ἀντιπροσωπικὴν κυβέρνησιν, μ' ἀπεκρίθη.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ Παρίσιον δὲν καίονται κατὰ πᾶσαν νύκτα πυροτεχνήματα, ὡς εἰς τὸ Πεκίνον, διασκεδάζω πλέον τὰς ὥρας εἰς τὴν ὄπεραν. Πεντήκοντα χιλιάδας τινὰς σακχί α διδεις ἡ Κυβέρνησις κατ' ἔτος εἰς κράκτας λίσας μόνον διὰ νὰ συνάξωνται καὶ νὰ φωνάζουν πᾶσαν νύκτα ὡ δαιμονισμένοι, συνοδεύομενοι καὶ ἀπὸ τεσσαράκοντα χάλκινα ὄργανα συναλαλάζοντα. Ἐνοοῖς ὅτι τοιοῦτον θόρυβον οὐδεὶς Κινέζος συνειθισμένος εἰς τὴν ἰλαρὰν μελωδίαν τοῦ ὕμνου τῆς Αὐγῆς δύναται· δις νὰ ὑπομείνῃ θῆαν καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης νυκτὸς ἀπεχαιρέτησα τὴν ὄπεραν· ἀλλ' ἀκολουθῶς μαθὼν ὅτι παίζονται εἰς αὐτὴν, κατὰ τινὰ φυσικὴν ἐναντιότητα τοῦ Γαλλικοῦ πνεύματος, καὶ δράματα ἄλαλα ὅπου κανεὶς δὲν προσφέρει λέξιν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν ὄπεραν. Τὰ δράματα ταῦτα ὀνομάζονται βαλλέτα, παριστάνονται δὲ ἀπὸ γυναῖκας χορευτριάς. Εἰς τοῦτο ναὶ εἶμαι κ' ἐγὼ σύμφωνος· εἶναι τὸ μόνον ἄξιον θαυμασμοῦ πράγμα, τὸ ὁποῖον ἔχουν οἱ Παρισιοὶ, πλὴν τοιοῦτον ὡστε βλέπων αὐτὸ λησμονεῖται καὶ αὐτὸ τὸ Πεκίνον. Ὑπόθεσις πενήκοντα γυναικῶν νὰ μὴν ἐκβάλλουν ἀπὸ τὸ στόμα ἄγνην, καὶ νὰ χορεύουν τρέλλα μὲ πόδας Κινεζικούς! Ἐνοίωσα ἐν θεωρεῖον διὰ τὰ βαλλέτα.

Εἶναι μία χορευτρία Ἀλεξανδρίνα λεγομένη, διὰ δὲ τὴν μορφήν τοῦ προσώπου καὶ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῆς ἐπικαλουμένη Φιγουράντα· ἔχει μαῦρα μαλλία ἀθάνατα καὶ πόδας σχεδὸν διόλου. Οἱ μικροὶ μικροὶ τῆς πόδες γάνονται καὶ αὐτοὶ εἰς ταχυτάτας στρεβλώδεις περιστροφὰς ἐμπαιζούσας κ' ἐχθαμβούσας τὸ ὄμμα· ἐξ κατὰ συν-ἔχειαν νύκτας — τὸ πιστεύεις; — εἶμενα νὰ τὴν βλέπω μετὰ προσοχὴν σημαντικὴν. Ἐλησμένησα καὶ τὴν σεμνὴν ἐντολήν τὴν ὁποιάν φέρω ὡς πρέσβυς τοῦ Οὐρανίου Κράτους, καὶ τὰς τεσσαράκοντα περιόδους τῶν δώδεκα φεγγαρίων, αἵτινες βρύνουσι τὸ μέτωπόν μου.

Μίαν ἑσπέραν ἡ θύρα τοῦ θεωρείου μου ἀνοίγεται καὶ Κύριος τις δειλὸς πολλὰ εἰσερχεται προσκυνῶν ταπεινότατα καὶ μὲ λέγει ἄκτις τοῦ Οὐρανίου Κράτους, ἄστρον τοῦ Τιέν, ἔχω μίαν χάριν νὰ σὲ ζητήσω.

Ἐποίησα τὸ παγκόσμιον σημεῖον τὸ σημαῖνον, Λάλει.

Ἐλάλησε.

Εἶμαι, εἶπον, ὁ θεατρικὸς σκηνογράφος, καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀπετελείωσα ἐν Κινεζικῶν περιπέτερον διὰ τὸ δράμα, Κίνα ἀνεωγμένη ἢ Ἐρωτες τῆς Κυρίας Φλαμπῶς ἐν Πεκίνω. Δύνασθε, καλέ μου Κύριε, τῶρα εἰς τὸ τέλος τῆς πράξεως νὰ ἐθέτετε νὰ δώσωτε ἐν βλέμμα εἰς τὸ ἔργον μου, διὰ νὰ μὲ κάμητε τυχὸν χρησίμους τινὰς παρατηρήσεις;

Ἡ πρόταξις σου, τῷ ἀπεκρίθη, μὲ εἶναι ἀρεστή· ὁ δὴγχει με καὶ σὲ ἀκολουθῶ.

Οὐρανέ! ἀνέκραξεν ἐκεῖνος, εὐχαριστῶσε ὅτι εἰσήκουσας τὰς εὐχὰς μου!

Διελθόντες πολλοὺς ὑπογίους διαδρόμους ἐφθάσαμεν εἰς τὰ παρασκήνια. Ὁ σκηνογράφος μ' ἐδειξε τὸ ἔργον του, τὸ ὁποῖον εὖρον ἐπαίνων μόνον ἄξιον, ὡς σύμφωνον ἐντελῶς μὲ τὴν Κινεζικὴν αἰσθησιν. Ἐν τούτοις ὀπισθεν μου ἤκούοντο ψελλίσματα καὶ φωναὶ πολλαὶ νεκραὶ καὶ κωπιλαι· Ἐστράψην χωρὶς νὰ θέλω ἀποτόμως καὶ εἶδα. Ἦσαν πλῆθος νέων χορευτριάων, αἰ-

τινες ωφελούμενοι από την διακοπήν, απέχημιον έαυ- τας διά την βεβαιωμένην μακράν σιωπήν των.

‘Αλλά μία άστραπή έκλεισε τὰ όμματα μου. ‘Η Κυ- ρία ‘Αλεξανδρίνα ήτο μετ’ αυτών!

‘Εξήγησα γύρω μου τόν σκηνογράφον διά να με δώση άντιπερισπασμόν και στάσιον τινα, άλλ’ είχε γίνει άφαν- τος. ‘Επεκαλέσθη τότε τας ψυχάς των ένδόξων προ- γόνων μου, κ’ εξήγησα να μοι έμπνεύσωσι θάρρος και άταραξίαν, τας δύο ταύτας άρετάς, άτινες άναδεικνύουσι τούς ήρωας των κινδύνων και των έρώτων.

‘Η Κυρία ‘Αλεξανδρίνα είχε σχήμα και στάσιμον βασιλείσης· τὸ λιγυρόν και ύγρόν της σώμα έταλαντεύε- το άδρώς επί του άριστερού ποδός, ένῶ ὁ έτερος ποὺς κεκαμμένος κατά τὸ άκρον και κάτω νενευκώς, ένειπί- το κίνησιν ένδεδλεχῆ και χαρισιστίην από των δεξιῶν πρὸς τὰ άριστερά. Ποτὲ Σινική γυνή του Τούγγ-τσού· Φῶ δὲν συνέλασε τόσον κρατερώς τὸν πόδα ἵνα σαγηνέυ- ση Κολάον έκπεπιτωκότα. Οἱ θροναί μου ήνεψήθη- σαν επί τῷ έρασμαίῳ εκείνου ποδός και πλέον δὲν ά- πεσπάσθησαν άπ’ αυτού.

‘Αλλ’ άρίω σε να κρίνης τήν έκπληξίν μου ὅτε ή- κουσα τήν γογγήν φωνήν της Κυρίας ‘Αλεξανδρίνας ά- ποτεινομένης πρὸς ἐμέ με τοιαύτην τέλημν, ὡς να ήτον αὐτὸς ὁ στρατηγὸς των τιγρων της αυτοκρατορικῆς φρουράς. Κύριε, μ’ είπε, θὰ λάθωμεν τήν τιμὴν να σὰς εἴχωμεν εἰς τὸ πρῶτον Κινεζικόν βαλλέτον μας;

‘Αφησα τὸν πόδα και άνέβην πρὸς τὸ πρόσωπον της χορευτριάς, με τόνον δὲ φωνῆς ὅλων παρισινόν, άπήνησα κατά τὸν εξῆς ευγενικόν τρόπον.

— Μάλιστα, Κυρία, θέλω ἔλθει ἵνα θέσω τούς ὀ- φθαλμούς μου εἰς τούς πόδας σας.

‘Η Κυρία ‘Αλεξανδρίνα λαβούσα τότε ελευθεροτρό- πως τὸν βραχιονά μου μ’ έσυρεν ὡς εἰς περίπατον άνα- μέσον των σκηνηκῶν παραπετασμάτων λέγουσά μοι. ‘Ὅστε καλέ μου Κύριε, ὑπάρχει λοιπόν Κίνα πραγματι- κῶς; και ὁ κίτρινος ποταμός δὲν εἶναι μῦθος; ‘Ἐλα, είπέ με ελεύθερα· ὅλοι οἱ Κινέζοι δὲν εἶναι λοιπόν από φαρφουρίον; Περιπατοῦν και αὐτοί, ὀμιλοῦν και αὐτοί, καθὼς τώρα ήμεῖς οἱ δύο; ἐγὼ ένόμιζα ὅτι άλλοι Κινέ- ζοι εἰς τὸν κόσμον δὲν ήσαν από τὸν Αὐριόλον του Φραγκῶν; γινωρίζετε τὸν Αὐριόλον του Φραγκῶν;

‘Ὅλα αὐτὰ αἱ έρωτήσεις επήλθον τόσον ταχεῖα και άλλεπαλληλοῖ ὥστε μ’ ήτον αδύνατον ν’ άποκριθῶ. Εἰς δὲ τήν τελευταίαν της λέξιν ή ‘Αλεξανδρίνα επανακλη- θεῖσα εἰς τήν σκηνήν δι’ ένδὸς κρούματος βιολίου, άψῆ- κεν απότόμως τὸν βραχιονά μου κ’ επήδησεν ὡς δορ- κὰς, ὑποτονθορούζουσα τὸν ήχον πρὸς ὃν έμελλε να χορεύσῃ. Μὴ ἔχων δύναμιν να τήν ακολουθήσω έπερί- μεια· να εκεί άκίνητος ἔως να επιστρέψῃ διά να τῆ δώσω τὰς άποκρίσεις των έρωτήσεών της.

Και πραγματικῶς επέστρεψε τῆ έπρόσφερα τὸν βραχιονά μου· άλλ’ αὐτὴ έφαινετο μὴ ένθυμουμένη πλέ- ον τὰς προτέρας έρωτήσεις της ή φαιδρότης εξέλιπεν από του χαριεντος προσώπου της τὸ ὅποιον συνέστελλε μεριμνά τις και λύπη.

— Εἶδετε, μ’ είπε, πόσον απόψε τὸ κοινὸν εἶναι ψυ- χρόν; ἔχετε εἰς τὸν τόπον σας ὄπεραν;

— ‘Ὅχι, Κυρία.

— Δὲν ἔχετε ὄπεραν! και τί τόπος εἶναι αὐτὸς χω- ρὶς ὄπεραν! Τί κάμνουν λοιπόν οἱ άνθρωποι ἐκεῖ;

— Εὐρίσκονται εἰς άκηδίαν, Κυρία μου, επειδὴ σεῖς δὲν εἰσθε παροῦσα.

— Νὰ τα δά! εἶναι έρωτικὸς! πλὴν δὲν βλέπεται· αν δὲν ἔχετε ὄπεραν εἰς τήν Κίνα, ἔχετε ὁμως ὠραία ῥιπίδια· ὁ ανεψὶδὸς ένδὸς Γερουσιαστοῦ της Γαλλίας μ’ έφι- λοδώρησεν του ‘Αγίου Βασιλείου έν ῥιπίδιον της Κίνας·

θαυμάσιον πρᾶγμα σὰς λέγω! Οἱ ταρσοὶ ελεφάντινοι με έγκολλημάτα άργυρά, εἰς δὲ τὸ πύγμα δύο κίτρι- νοι αἰλουροι συμπαιζόντες με άλεκτριόνκ. Τὸ ἔχασα εἰς τὸν χορόν!

— Εὐκόλον ν’ άντικατασταθῆ, Κυρία μου, έφερα τριά- κοντα τρία ῥιπίδια από Ζέ-Χόλ.

— ‘Αληθινά; και τί θὰ τήν κάμετε αὐτὴν τήν ὠραίαν συλλογήν;

— Εἶναι δῶρα διά τὰς γυναῖκας των ὑπουργῶν και των πρέσβων.

— ‘Ὁχι! δὲν βαρύνεσθε! τί τὰ θέλουν αἱ γυναῖκες των πρέσβων τὰ ῥιπίδια! ‘Επειτα εἶναι τόσον ψυχρα! αἱ γυναῖκες των πρέσβων ὥστε δὲν ἔχουν ανάγκην να άερίζωνται· αν εἶχα ἐγὼ τὰ τριάκοντα ῥιπίδιά σας θὰ ἔκαμνα τὰς πρώτας χορευτριάς να σκάσουν από ζηλο- τυπίαν.

— Κυρία μου, τὰ ῥιπίδια εἶναι άπ’ αὔριον εἰς τήν διάθεσίν σας.

— Και σὰς τί σὰς λείπει να ήσθε τέλειος Γάλλος; ‘Ιδέτε ποῖους ανθρώπους ὀνομάζουσι Κινέζους! ‘Ιδὲν να σὰς δώσω τήν διεύθυνσιν της οἰκίας μου. ‘Αλεξανδρίνα Σαίν Φάρ, ὀδὸς Προδῆγκίας. ‘Αρ. . . πρῶτον πάτωμα. ‘Ὁ θυρωρὸς μου δέχεται τὰ δι’ ἐμέ δῶρα από τὰς ἐπτὰ, και τὰ παραδίδει σῶα και άνελλιπη εἰς τήν θα- λαμηπέλον μου μετὰ μεσημβρίαν.

Και ταῦτα εἰπούσα έποίησε μίαν συστροφὴν επί του δεξιῦ ποδός κ’ έφυγε. ‘Επανελθὼν μετὰ τήν παράστα- σιν οἶκαδὲ εξήγησα να βάλω τάξιν και ῥυθμόν εἰς τὰς ιδέας μου, και να μελετήσω έμβριθῶς τὰ διατρέξαντα. ‘Αλλ’ ή ταλαίπωρος κεφαλή μου εὐρίσκετο εἰς μεγά- λην σύγχυσιν. Τὸ ἐν Κέ- ‘Εμὶλ χαρέμιόν μου τὸ γινωρί- ζεις· σεμνότερον χαρέμιον δὲν διδεται· μόλις να περιέ- γῃ δεκαπέντε γυναῖκας από Ζέ-Χόλλ, αίματος ταταρι- κοῦ, και δεκαπέντε από Θόγγ-Χουφ, αίματος καθαρῶς κινεζικῶ, τὰς εἴκοσι παλλακίδας δὲν τὰς βάλλω, επειδὴ αὐτὰ εἶναι άπλοῦν πάρεργον φιλοκαλίας· άλλὰ σὲ λέγω τουτο· αν ή ‘Αλεξανδρίνα Σαίν Φάρ εἰσῆρχετο εἰς τὸ χα- ρέμιόν μου ή παρουσία της ήθελεν άμαυρώσει τὸ καλ- λος των άγλαοτέρων μου γυναικῶν, ὡς ή πανσέληνος θαμβόνει τὸ φῶς των μικρῶν άστρων της αὐγῆς φαινο- μένην επί του ὄρους Τυργετόν. ‘Αλλοίμονον! τὸ αισθά- νομαι συνεκέντρωτα τάλας επί μιᾶς μόνης κεφαλῆς και τούς τριάκοντα έρωτας τούς κεκλεισμένους έντὸς του σεμνοτάτου χαρεμιῶ μου!

Τήν ακόλουθον ἡμέραν παρέδωσα εἰς τὸν θυρωρὸν τὰ τριάκοντα τρία ῥιπίδια και μίαν πυξίδα με σατουράν.

‘Ὅτε δὲ ήλθε τὸ μεσημέριον, ένεδύθην στολήν αὐλι- κοῦ. ‘Εβαλα εἰς τήν κεφαλὴν τὸν κανάρινον σκούφον με τὸ περὶν του ὀρνέου Λεὺ-τσέ· έφόρεσα δὲ και τὸν πλατὸν σελιναυγῆ χιτῶνα των μανδρινῶν με τὰς κι- τρινοχρόους άμαυράς χειρίδας και βεβαιωθείς από τὸν καθρέπτην μου ὅτι ὠμοιάζον τὸν νέον Τσιού, τὸν πρίγ- γηπα του φωτός ὅτε άνέστη πρὸ των θυρῶν του Μίγγ- Τάγγ, έπορεύθη πρὸς τὸν οἶκον της Κυρίας ‘Αλεξαν- δρίνας Σαίν Φάρ, ὅπου εἰσῆχθη με θαυμαστὴν ευ- κολίαν.

Τὸ ένδυμα της πόλεως τὸ ὅποιον ή Κ. ‘Αλεξανδρίνα έφόρει τῆνεδείκνυε μεγαλητέραν, άλλ’ ὁ ποὺς ήτον ὁ αὐτός· ὁ ποὺς εκείνος εἶχ με ένδεδλεχῆ σπασμωδικήν κίνησιν ὡς ή ψυχὴ της χορευτριάς να εκλείσθη εἰς τὸν δεξιόν της πόδα, και ή νέα γυνή να έσκέπτετο διά των δακτύλων του ποδός αὐτῆς.

— Κύριε, με είπε, λαβούσα με τρόπον ελεύθερον τὰς χειράς μου. Εἶμαι ή ευχεστατή των γυναικῶν τὸ δωρόν σας εἶναι πολύτιμον, βασιλικὸν αληθῶς. Καθίστα-

τε να εἴπωμεν τίποτε· θέλω σὰς παρουσιάσει τήν μι- κράν μου αδελφήν· θὰ ιδῆτε ἕνα άγγελον.

Κοράσιον δωδεκαετὸς ζωηρόν και εξυπνον ὡς πίθη- κος έτρεφε κατεπάνω μου κ’ έφερεν άνω κάτω και τήν στολήν και τὸν σκούφον μου.

— Πῶς εὐρίσκατε τήν μικράν μου αδελφήν; ήρώ- τησεν ή χορευτρία.

— Τὴν εὐρίσκω . . . αδελφήν σας· άπεκρίθην ἐγὼ με βλέμμα έκφραστικώτατον.

— ‘Ὁ λόγος έβρέθη με χάριν, φίλτατε δόκτωρ!

— Και πῶς ὀνομάζεται, Κυρία μου, τὸ ὠραῖον του- το κοράσιον;

— ‘Ὀνομα· άκόμη δὲν ἔχει, φίλτατε δόκτωρ· περιμέ- νει τὸν άνάδοχόν της κατά τι ἔθος θεατρικόν επιθυμεῖ- τε νε γίνετε άναδοχός της;

— Μετὰ πάσης χαράς.

— ‘Βλάτε λοιπόν· εὐρέτε ἐν ὀνομα, ὀνομα της πα- τριδος σας.

— ‘Εστὼ! τήν ὀνομάζω Δι ε λ ε ρί· τ’ ὀνομα εἶναι μογγολικόν.

— Και δηλό;

— Φαιδρό της ὀφθαλμοῦ. Εἶν’ επιτυχημένον;

— Δι ε ρί! εἰσάσιον! Πῶς λοιπόν! οἱ Μογγόλοι ἔχουν ὀνόματα τόσον μελιστάλακτα, και μένουν άκό- μῃ Μογγόλοι! εἶναι άπίστευτον! Κυρία Διλερί, ευχα- ριστήσον τὸν Κύριον άνάδοχόν σου . . .

— Τήν προορίζετε εἰς τὸ θέατρον τήν ὠραίαν αὐτὴν κόρην;

— ‘Απαγε! τήν βαπτιστικὴν σας εἰς τὸ θέατρον; ποτὲ ποτέ! Προτιμῶ χιλιάκις να ἐμῆ εἰς τὸ μοναστή- ριον· ή ζωὴ της κωμῶδου εἶναι κόλασις. ‘Η γνησία ευ- φροία δὲν δύναται να λάμπῃ· ὁ φθόνος τήν φονεύει, ή διαβολὴ και βραδουργία τήν ποτίζουν νοθημερόν χιλίων ειδῶν φαρμάκια. Πρέπει να κάμῃς προσωπικὴν ταπει- νοτάτην επίσκεψιν εἰς τὸν ποιητὴν διά να λάβῃς μικρόν, άλλίστον μέρος εἰς τήν πκράστασιν. Μ’ ὑπεσχέθησαν ἕνα μονόλογον εἰς τὸ δράμα της Γιζέττας, και τίποτε! τὸν ἔδωσαν άλλῶ. Μολοντοῦτο, χωρὶς περιφλαυτίαν, τὸ Κοινὸν με λατρεύει, αν και ή Κυρία Φατιμέ θριαμ- θεύη εναντίον μου επειδὴ ἔχει και τήν προστατεύου- δύο μεγάλας εφημερίδας και δύο μικρά. ‘Εγὼ άπο- στρέφομαι τήν βραδουργίαν· ποτὲ δὲν επάτησα τήν ὀυ- ραν εφημεριδογράφου ή ποιητοῦ· ἔληξεν ὁ καιρὸς της συμωνίας μου; δίδω τήν παραιτήσιν μου κ’ επιστρέφω εἰς τὸν ιδιωτικόν βίον. Τοῦτο εἶναι!

Μ’ εκείνην τήν θαυμαστὴν λεπτότητα και δξύνοιαν τήν ὀποιαν τὸ πνεῦμα του Φῶ έχάρισεν εἰς μόνας τὰς κεφαλὰς των πιστῶν του, και ήτις μὰς καθιστᾶ τόσον καθυπερέτερος των λοιπῶν θνητῶν ήρώτησα νοηχῶς πως τήν Κυρίαν ‘Αλεξανδρίναν αν ήθθάνετο κλίσιν πρὸς τὸν γάμον.

‘Ὁ θεὸς μου! είπε σταυρόνουσα τούς κομψούς της πό- δας επί του βελουδίνου σακμιῶ· ὁ γάμος δὲν με προ- μάζει, άλλ’ ὁ σύζυγος! Δὲν γινωρίζετε τούς Γάλλους πυξύγους, φίλτατε δόκτωρ· αἱ τί ἐγώισται! Νυμφεύου- ται μίαν ὠραίαν γυναῖκα και τήν καθιστῶσι δούλην των, μικρὰ φρονιζόντες περὶ των νόμων των κειμέ- νων κατά της σωματεμπορίας. ‘Αρῶ τήν βάλουιν τοι- οστοτρόπως εἰς τὰ δεσμά των, τήν περιφέρουν μαζῆ των παντοῦ διά να κάμνουν τούς φίλους των να έρχωνται εἰς απελπισίαν. Εἰς τὸ εξῆς θὰ ἔλθωμεν να ζητήσωμεν τούς συζύγους μας εἰς τήν Κίνα, τώρα ὅτι οἱ ‘Αγγλοι τήν ὑπεχρεωσαν ν’ ανοίξῃ τούς λιμένας της εἰς τούς Ευ- ρωπαίους. Αἱ! φίλτατε δόκτωρ· δὲν εὐρίσκεις τόσον ευκόλα εἰς τὰ Παρίσια άνδρα να χαρίζῃ εἰς τήν γυ- ναϊκά του τριαντατρία ῥιπίδια οὕτως άπλῶς ὡς να ήτο

μία καλημέρα. Οἱ Κινέζοι εἶναι καλοὶ σύζυγοι, Κύριε δόκτωρ;

— ‘Αρνία!

— ‘Αληθινά; κρέμα ὁμως να ἔχουν οἱ Κινέζοι οὕτω πως τούς θεθαλμούς!

— Λοιπόν, εἰς τὸ εξῆς θὰ ἔλθωμεν ήμεῖς να ζητή- σωμεν τὰς γυναῖκας μας εἰς τὰ Παρίσια.

— Εἰς τήν ζωὴν μου, φίλτατε δόκτωρ, εἶσθε αξιο- λάτρευτος. Μ’ ἔχετε καταδουλωμένην με τὰς χάριτάς σας· άμηχανῶ πῶς ν’ άνταμείψω τὰς φιλοφρονήσεις και τὰ δῶρά σας . . . ‘Αγαπάτε να σὰς προσφέρω ἐν θεω- ρείον της τετάρτης σειρᾶς διά τούς ανθρώπους σας; αὔριον παριστάνεται τὸ δράμα ή Γιζέττα· να σὰς δώσω δι’ ἕνα μῆνα συνδρομὴν εἰς τὸν σιδηρόδρομον του ‘Ρουέν;

— Ευχαριστῶ, Κυρία· σὰς εἶμαι επίσης ευγνώμων ὡς αν έδεχόμην τὰς χάριτάς σας. ‘Εχω μίαν άλλην χάριν να σὰς ζητήσω.

— Μίαν μόνην! είπέτε.

— ‘Εφερα μαζῆ μου από τήν Κίναν ἐν φύλλον πα- πύρου και μελάνην. ‘Επιτρέψατέ μοι παρακαλῶ, να επάρω τήν εἰκόνα του δεξιῦ σας ποδός.

— ‘Α! τί ἰδέα Κινεζική! άνεδόγησεν ή χορευτρία καγχάζουσα δυνατά· και τουτο άποκαλεῖτε χάριν! Λά- βετε τήν γραφίδα σας, δόκτωρ· σὰς παραχωρῶ τὸν πό- δα μου . . . θέλετε να τὸν αντιγράψετε κατά φύσιν, ή μήπως με σάνδαλον ὀδαλίσκης;

— Θέλω να τὸν ζωγραφίσω ὡς ἔχει τήν στυγμὴν ταύτην.

— ‘Ὅπως αγαπάτε· ἐν τούτοις ἐγὼ διασκεδιάω με τήν μικράν περιεργαζομένη τὰς ζωγραφίας των ῥιπί- διων σας.

‘Ητον εἰς τὸ τρίτον ῥιπίδιον εταν ἐγὼ άπετελείωσα τὸν χαριεντα πόδα, τὸν ὀποιον ἔκαμα ὀλόμοιον. ‘Η χορευτρία έμβλέψασα εἰς τὸ σχέδιον άνέδωσε κραυγὴν θαυμασμοῦ λέγουσα.

— ‘Αγαπητὲ δόκτωρ, σεῖς άντεγράψατε τὸν πόδα μου μονοκονδυλιάς.

— Κυρία μου, περὶ ἐμοῦ ἐλέχθη ὅτι και τὸν άνεμον ήθελα ζωγραφίσει αν ήδυνάμην να τὸν ἴδω διαβαίνοντα· ἐξωγράφσα τὸν πόδα σας ὅστις εἶναι του άνέμου εὐκι- νητότερος.

— ‘Αν τὸ πρᾶγμα εξακολουθήσῃ οὕτω πως, φοβοῦ- μαι, φίλτατε δόκτωρ, ὅτι θὰ σὰς έρωτευθῶ· ἐγὼ ήτις χθὲς έκλεισα τήν θύραν μου πρὸς ἕνα πρίγγηπα ‘Ελ- ληνα και πρὸς δύο τραπεζίτας.

— ‘Η αθώτης και αἰδῶς εδασίλευον εἰς τήν μορφήν της χορευτριάς. ‘Εκλίνα τήν κεφαλήν εὐσεβάστως ἐνώ- πιον της γυναικὸς ταύτης ήτις οὕτως άφελῶς και αἰθῶα ήνοιγεν εἰς ἐμέ τήν καρδίαν της.

‘Αναχωρῶν δὲ ἔλαβον τήν ευτυχίαν να προσψάσω με ἄκρα τὰ χεῖλη τὰ ἄκρα των δακτύλων της χαριτωμέ- νης νέας, δακτύλων θελκτικωτάτων ὡς και οἱ πόδες αὐτῆς.

‘Ὁ Κολάος των ‘Εξωτερικῶν μ’ έπερίμενεν εἰς τὰς πέντε διά να λάβῃ πληροφορίας περὶ της ἐν Ζέ-Χόλλ και Πεκίνω έθιμοταξίας, και περὶ του τρόπου της υπο- δεχῆς των ξένων πρέσβων, καθὼς και διά να εξιχνιάσῃ τὰ μυστήρια της Σινικῆς πολιτικῆς ὡς πρὸς τήν βασι- λισσαν Βικτωρίαν. Διαρκούσης της μετὰ του Κολάου συνδιαλέξεως τὸ πνεῦμά μου έπιπτεν εἰς συγχυτός ρεμ- βασμοῦς, και πρέπει να μ’ εσυγαν λόγοι πολλοὶ αδιά- κρητοι. ‘Ὁ Τίεν να δώσῃ να μὴ φέρωσι γρήγορα οἱ βρεμ- έασμοί μου μεγαλα κακά! κατά του Οὐρανίου Κρατους! ‘Εγὼ ὁ μέγας Κολάος των χριστιανῶν μ’ ὠμίλει, ὁ ἰδι- κός μου νους ήτον εἰς τὸν πόδα της Κυρίας ‘Αλεξανδρί-

νας Σαιν Φάρ. Ο πούς αυτός, θα τὸ ἰδῆς, ἔχει νὰ φέ-
ρη ἄνω κάτω τὸ Πεκίνο.

Τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον μοὶ ἐνεχειρίσθη γραμ-
μάτιον μοσχοδόλου, τοῦ ὁποίου ὁ χάρτης ἀπεμιμείτο
τὰ δύο πτερὰ τῆς χρυσαλίδος. Ἐνδιελάμβανε δὲ τὸ
γραμμάτιον ταῦτα.

« Φίλτατε Δόκτωρ!

» Λέγουν οἱ ἐφέρετε ἀπὸ τὴν πατρίδα σας πλῆθος
σινουργῶν ἀξιοπεριέργων πραγμάτων. Ἡ Διλερί, ἡ
ὠραία σας βαπτιστικὴ τόσην εὐρεν ἠδονὴν εἰς τὰ ριπί-
διά σας, ὥστε θέλει νὰ γνωρίσῃ καὶ τοὺς λοιποὺς θη-
σαυροὺς τοῦ ἀναδόχου τῆς. Παιδικῆ φαντασία! Ὑπε-
σχέθη νὰ τὴν φέρω αὐριον πρὸς ὑμᾶς περὶ τὴν με-
σημέριαν.

» Ἡ βαπτιστικὴ σας σὰς δίδει τὸ μέτωπον εἰς
ἀσπασμόν, ἐγὼ δὲ σὰς θέτω εἰς τοὺς πόδας μου.

« ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΑ ΣΑΙΝ ΦΑΡ »

Γνωρίζεις ἡγαπημένε μου Τσίγγ-Βιτ-Χελί, οἱ δὲν
ἔλαβον μετ' ἐμοῦ πολλὰ τῶν σινουργῶν τούτων μικρο-
λογημάτων μας. Ἐπρέβλεφα μόνον ὀλίγα δῶρα διὰ
τοὺς Κολάους καὶ τοὺς Ἄγους. Πλὴν κατὰ καλὴν τύχην
ὅτε ἔλαβον τὸ γραμμάτιον τῆς Κυρίας Ἀλεξανδρίνας
οὐδὲν σινουργῆς εἶχεν ἐξέλθει ἐκ τοῦ οἴκου μου. Μο-
λαταῦτα εὗρισκον ὅτι ὅσα εἶχα δὲν ἦσαν ἀξία νὰ
τιμηθῶσι μετὰ τὰ βλέμματα τῆς θείας χορευτρίας. Ὅθεν
ἀπεφάσισα νὰ γίνω πλουσιώτερος ἀπ' ὅ,τι ἦμην.

Λαβὼν ἀκριβεῖς ὁδηγίαι διευθύνθη εἰς τοῦ Δάρβου,
ὁδὸς Ῥιχελιέως καὶ εἰς τοῦ Γαμβά, νῆα ὁδὸς Κα-
πουκίνων, ἐμπόρων περιφημῶν διὰ τὰ σινουργῆ των.
Ἠγόρασα λοιπὸν δύο παραπετάσματα, μίαν παγόδαν
ἐκ φυράματος δρύϊνης, δύο πυξίδας μοσχοκάρφια, δύο
συσκευὰς φαρφουριῶν διὰ τὴν τράπεζαν, μίαν θερμοφ-
ρόνην τοῦ χαρμεῖου διὰ τὸ τέϊ, μίαν τράπεζαν καμφοράς
μετ' ἐγκολλημάτων κυπαρίσσου, τέσσαρας μανδρινούς ἀ-
πὸ ἀργίλλου, δώδεκα σάνδαλα γυναικεία, ἕνα ἄβακα
διὰ τοὺς πραγματευτὰς, ἕν ὄργανον λ δ μετὰ τὸ ῥόπτρον
του, δύο φύλλα τὰμ-τὰμ, ἕν σκιάδιον, δύο μασσητούς
λέοντας, ἕν ὄχημα τοῦ αὐτοκράτορος Τσιέγγ-Αδγγ.

Νὰ μὴ σὲ εἰπῶ πολὺ, ἀλλὰ τὸ ἦμισυ τῶν σινουργῶν
τούτων ἦσαν κατεσκευασμένα ἐντὸς τῶν Παρισίων. Πρὸ
πάντων διήγειρε τὴν δυσπιστίαν μου τὸ αὐτοκρατορικὸν
ὄχημα, ἀλλ' ἡ παραποίησις ἦτον ἐν γένει ἐπιτυχῆς, καὶ
μόνον ὀρθαλμὸς μανδρινού ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὸ γνή-
σιον ἀπὸ τὸ ψευδές. Ὡστε δὲν ἐπέμεινα πολὺ ὡς πρὸς
τὴν τιμὴν. κ' ἔδωσα μίαν ποσότητα ὑπέρογκον, τριά-
κοντα ἐπτὰ χιλιάδας λ ἄ ν.

Ὅταν ἀνέτειλεν ἡ ἄλλη ἡμέρα, ὄλας τὰς πρωινὰς
ὥρας ἐξώδευσα τακτοποιῶν καὶ συναρμολογῶν τοὺς θη-
σαυροὺς μου ὥστε ν' ἀποτελῶσι ὄλον τι εὐάρεστον εἰς
ὄρασι. Τὶ εὐτυχία, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, ἂν κατηξίου
νὰ με δεῖξῃ διὰ τοῦ ποδὸς τῆς τὸ ὠραιότατον τῶν σινουρ-
γῶν τούτων, καὶ νὰ μ' εἴπῃ, ἀγαπητὲ δόκτωρ δότε με
τοῦτο διὰ τὸν κοῖτῶνά μου!

Τέλος πάντων ἦλθεν ἡ δωδεκάτη καὶ ἡ θύρα ἠνοι-
χθη. Ἡ πόλις τῶν Οὐρὶ θέλει καταστραφῆ ἕνα καιρὸν,
ὅτι ἐλησμόνησε νὰ δώσῃ αὐτῇ τὰ γενέθλια εἰς τὴν
Κυρίαν Ἀλεξανδρίναν Σαιν Φάρ! Τὸ καρθινικὸν τῆς
κάλλος μετ' ἄφρασην ἐμβρόντητον, ὠδήγει ἡ θεία χορευ-
τρία ἐκ τῆς χειρὸς τὴν μικρὰν ἀδελφίδα τῆς· ῥίψασα δὲ
εἰς τὴν πρώτην παρατυχεύσαν καθέδραν τὸ σάλιον, καὶ
τὸ θεριστρίον τῆς, μοῦ ἐσφιγξε τὴν χεῖρα καὶ περιήλθεν
ὄλον τὸ δωματίον θεωροῦσα τὰ σινουργῆ καὶ περιστρεφο-
μένη ἐπὶ τοῦ ποδὸς πρὸ ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν μετ' ὠνάς

θαυμασμοῦ, αἵτινες ἐφθάναν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν καρ-
δίαν μου. Τελευταῖον με εἶπε.

— Φίλτατε δόκτωρ, τώρα μεταμελοῦμαι: οἱ ἔφερα
ἐδῶ τὴν βαπτιστικὴν σας: δὲν ἰδῆ τὸ θέλει καὶ καλὰ.
Ἄ! τὰ παιδά, τὰ παιδιά! ποτὲ δὲν πρέπει νὰ τὰ δειγνῆ-
τις τὸ παραμικρόν. Πλὴν εἶναι ἡ ἀλήθεια: οἱ κ' ἐγὼ
αὐτὴ ἔγινά ὡς παιδί: ἄλλοι οὐκ αὐτὰ τὰ ὠραία πράγματα
σας ἄνδ' ἐπρόκειτο νὰ ἐκλέξω ἐν ἐξ αὐτῶν δὲν ἠθέλα
λάβει κανὲν ἀπὸ φόβον μὴ μεταμεληθῶ κατόπιν, οἱ
κακῶς ἐκλέξα.

Ἐλεγε δὲ ταῦτα μετὰ στωμυλίαν τόσην κ' εὐστροφίαν
λόγῳ προεκτείνουσα ἐνταυτῶ τὸν δεξιὸν πόδα ἐξω τῆς
βραχυτάτης ἐσθῆτος ὥστε νὰ δελεάσῃ καὶ τὸν ἐναρετώ-
τερον λάμαν τοῦ Διγγ-Χίγγ.

— Κυρία μου, τῆ εἶπεν· ἐγὼ νὰ σὰς εὕρω τρόπον
νὰ μὴ λάθητε ἀνάγκην ἐκλογῆς.

— Πῶς; πῶς; νὰ ζῆτε, φίλτατε δόκτωρ, διδάξετέ με
αὐτὸν τὸν τρόπον.

— Πλὴν μ' ὑπόσχεσιν οἱ θὰ τὸν μεταχειρισθῆτε . .
ὀρκίζεσθε;

- Ὁρκίζομαι.
- Θὰ ἐμμένετε εἰς τὸν ὄρκον σας;
- Θὰ ἐμμένω.
- Λοιπὸν! Κυρία λάβετέ τα ὄλα.

Ἡ χορευτρία ἀνύψωσε μετὰ χάριτος πολλῆς τοὺς
δύο βραχιόνια, ἐβρίψεν ὑπίαν εἰς τὰ ὀπίσω τὴν κε-
φαλὴν, καὶ εἶδα τὸν ἀλαβάστρινόν τῆς λαίμων βράζον-
τα ὑπὸ γέλωτος σφοδροῦ καὶ σπασμωδοῦντα ὡς ὁ λά-
ρυγγίς πτηνοῦ κελαδοῦντος ἄτμα εὐδαιμονίας.

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ τοὺς σπανίους ἀνε-
φώνησε: ἀφοῦ ἀποθάνῃ πρέπει νὰ τὸν βαλσαμώσῃ.
Πῶς! φίλτατε δόκτωρ, δὲν γνωρίζετε λοιπὸν τὰς γυ-
ναῖκας; ἀγνοεῖτε εἰς ὅποιον κίνδυνον ἐκτιθεσθε; ἂν τώρα
ἐπερνα μετὰ τὰ σωτὰ τὸν λόγον σας;

— Τότε θὰ ἔλεγα οἱ εἰσθε γυνὴ ἐξεύρουσα νὰ φυ-
λάττῃ τοὺς λόγους καὶ τοὺς ὄρκους τῆς.

— Ὅχι, ὄχι! ἂς λείπουν οἱ ἀστεῖστοι: ὁ καλὸς σου
δόκτωρ ἦθελε νὰ με δοκιμάσῃ.

— Σωῶς· ἐμὴλῶ, σὰς λέγω, σπουδαίως· ὄλα ταῦ-
τα τὰ πράγματα εἶναι ἰδικὰ σας· ἐγὼ δὲν ἔχω κάμμειαν
πλέον ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν.

— Τότε λοιπὸν σεῖς εἰσθε ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας
μεταμορφωμένος εἰς Κύριον. Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ!

— Εἶμαι, ἀνέκραξα πίπτων προηγῆς εἰς τοὺς πόδας
τῆς, εἶμαι εἰς ἄπλους ὀνητὸς λησμονήσας τὴν σοφίαν
του ἐνώπιον τῆς οὐρανίου σου καλλονῆς!

— Ἐπάνω, φίλτατε δόκτωρ, ἐπάνω· τί κάμνετε!
εἶπεν ἡ χορευτρία μετὰ πρόσωπον ἀναλαβὸν διὰ μιᾶς ἡ-
θος αὐστηρόν. Μὴ δὰ τρέλλαις ἐμπρὸς εἰς τὴν βαπτι-
στικὴν σας! τί θὰ εἰπῆ αὐτὸ τὸ παιδί ὁποῦ σὰς βλέπει;
Θέλετε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἔπειτα νὰ λέγῃ ἄλλ'
ἀν' ἄλλων; Δὲν ἔτυχε ποτὲ ν' ἀναγνώσῃτε τὰ Τρο-
μερὰ Παῖδι εἰς τοῦ Γαβαρνή; Γὰ βλέπετα αὐτὰ τὰ
μικρὰ τὰ ἀθῶα; Εἶναι ἀστυνομικοὶ κατάσκοποι!

— Ἀνηγέρθη κατατεθεροῦν μένος, δικαιολογούμενος
ὡς ἠδυνάμην. Ἡ ὀργὴ τῆς χορευτρίας ἐφάνη πρᾶνόμε-
νη, μοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ στενάζουσα ἐκ βάθους
ψυχῆς.

Ἄ! τῆ ἀληθεία, εἶπεν, ἂν εἶχα ὄλα αὐτὰ τὰ ὠραία
πράγματα εἰς τὸ δωματίον μου θὰ ἦμουν εὐτυχιστέρα
τῆς σουλτάνας Βαλιδές.

— Ἀπόψε, Κυρία μου, ἡ Σινικὴ συλλογὴ μου θὰ
ἦναι εἰς τὸ δωματίον σας.

— Ἄν ἔχη ὄτω, φίλτατε δόκτωρ, ὑπάγω νὰ τῆς ἐ-
τοιμάσω τόπον. Ἦθελα ὁμῶς ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἶναι
ἐκ τῶν σπανίων, ἡ ὑπόσχεσις σας νὰ ἦναι σπουδαία,

ἂν ὄχι· ἄλλο διὰ νὰ ἐντροπιάσῃτε τοὺς Παρισίους. Θέ-
λετε νὰ πάρτε τὴν εἰκόνα τοῦ ἀριστεροῦ μου ποδός; μὴ
συστέλλεσθε! Ἐπειδὴ τί θὰ τὸν κάμνετε τὸν ἕνα μόνον
πόδα χρειάζεται νὰ ἔχετε καὶ τὸ ταῖρι του.

— Κυρία, δὲν ἐτόλμων νὰ σὰς τὸ ζήτησω.

Ἄ! Ἐγὼ εἶμαι γενναία, ἐγὼ· δὲν θέλω τὰ πράγμα-
τα νὰ γίνωνται μισά.

— Ὁ χάρις! ὦ ἀγαθότης! Κυρία μου, ὄχι τὰ μη-
ἐμὴν ταῦτα πράγματα, ἀλλ' ἐπέθυμον νὰ θέσω εἰς
τοὺς πόδας σας ὄλην τὴν παγόδαν τῆς ἐνορίας Βαί-Δο-
Τσίγγ, τὴν ἔχουσαν τὰς μὲν βάσεις ἀπὸ φαρφουριῶν, τὰς
δὲ κεραμίδας ἀπὸ καθαρὸν χρυσοῦν.

— Κακὴ δουλιὰ δι' ἐμὲ δὲν θὰ ἦτον, βεβαιωθῆτε· μά-
λαστα αἱ χρυσαὶ κεραμίδες.

Ὁ πούς μου εἶναι καλὰ ὄτω πως; πιάσετε δὰ,
καὶ δὲν εἶναι ἄγρια λείψανα!

— Ἡ ζωγραφία μου ἐτελείωσε, Κυρία· ἡ εὐγνω-
μόνη μου δὲν θέλει τελειώσει ποτέ. Αὐριον δύναμαι
νὰ ἔλθω νὰ σὰς προσφέρω τὰς ὑποκλίσεις μου;

— Αὐριον . . . ἀλλ' αὐριον εἶναι ἡμέρα ἀποφράς·
ἔχομεν χορὸν, πέντε ὠρῶν χειροκροτήσεις . . .

— Μεθαύριον;

— Μεθαύριον . . . ἀλλ' εἶναι Σάββατον· γευματίζω
εἰς τῆς μαμμᾶς τὰ Σάββατα . . . τὴν Κυριακὴν εἶμαι
ἐλευθερά, εἰς τὰς διαταγὰς σας. Θέλετε νὰ ὑπάγωμεν
τὴν Κυριακὴν εἰς τὰς Βερσαλλίας; νὰ πῶμεν καὶ γά-
λα εἰς τοῦ ἀγροφύλακος; Ἐξεύρω ἐκ στήθους στίχους
πᾶς εἰς τὰς Βερσαλλίας· νὰ σὰς τοὺς εἰπῶ.

Λαμπρόν παλάτιον λαμπροῦ μονάρχου, Βερσαλλίαι,
Μακρὰ δεινδοστοιχία,

Πῶς ἀγαπῶς τὰ καθαρὰ καὶ σκιερὰ νερά σας
Νὰ βλέπω ζωγραφούμενα διπλᾶ τὰ μάρμαρά σας.
Πῶς ἀγαπῶ . . .

Λοιπὸν τὴν Κυριακὴν σύμφωνοι ὁ λόγος μας
λόγος. Ὡ! πόσην ἔχω ἀνάγκην ν' ἀναπνεύσω τὸν
ἀέρα τῆς ἐξοχῆς! Τὸ ὄχημά μου τὴν Κυριακὴν τὸ με-
σήμερι θὰ ἦναι εἰς τὴν θύραν σας. Εἶμαι ἀκριβῆς ὡς
ὠρολόγιον τοῦ Βρεγούετου. Χαίρετε!

Μὲ πόσην ἀνησυχίαν ἐπερίμενα τὴν πανευδαίμονα
ταύτην Κυριακὴν ἧτις μ' ὑπέσχετο τηλικαύτην μακκ-
ρότητα! Μ' ἤρχετο νὰ συντριψῶ ὄλα τὰ ὠρολόγια, οἱ
ἐφάνοντο συνομόσταντα ὄλα ὁμοῦ διὰ νὰ καταστήσωσιν
αὐτίκων ἐκεῖνο τὸ Σάββατον. Ἄλλ' ὅσον ὁ καιρὸς καὶ
ἂν δὲν θέλῃ, αἱ ὠραι πρέπει νὰ παρέλθουν. Τὴν Κυ-
ριακὴν ἦλθαν αἱ δέκα, ἦλθαν αἱ ἑνδεκά, ἐπέρασεν ἕνας
ἐπὶ αἰῶν κ' ἐσήμανε τὸ μεσημέριον.

Ἦμην εἰς τὸν ἐξώστην καταδιθρόσκων μετὰ τοὺς ὀ-
ρθαλμοὺς ὄλα τὰ διαβαίνοντα ὄχηματα. Εἰς τὰς ἐξ-
ὄλας αἱ ἀμαξαὶ καὶ τὰ διτροχὰ τῶν Παρισίων εἶχον δια-
τῆ ἀπ' ἐμροσθέν μου, καὶ ἦμην μόνος!

Μόνος νὰ ἦναι τις ἀφοῦ ἐσυμφώνησε μετ' ἄλλην μίαν
ὄχητῆν νὰ ἦναι δύο! Δίδεται ἀπελπίσια, μανία μεγα-
λητέρα;

Μολαταῦτα ἔλαβον τὴν ἀνδρίαν νὰ περιμείνω τὴν
αὐριον.

Ἄμα ἡ πρώτη κατάλληλος εἰς ἐπίσκεψιν στιγμὴ ἔ-
φθασεν, ἔδραμον εἰς τὸν οἶκον τῆς Κυρίας Σαιν Φάρ.
Εἰς θυρωρὸς μετ' ἐμβριθείας σκωπτικῆς, μ' εἶπεν ἡ Κυρία
Σαιν Φάρ εἶναι παγεμένη εἰς τὴν ἐξοχὴν.

— Πότε ἐπιστρέφεις; ἠρώτησα μετὰ φωνὴν θνήσκοντος.

— Τὸ Πάσχα, πρῶτα ὁ Θεὸς, ἡ τῆς ἁγ. Τριάδος·
ἀπεκρίθη ὁ θυρωρὸς.

Ἀναχωρῶν ἤκουσα ἐξοπῆ μου μουσικὴν ἐναρμόνι-
Φυλλάδιον 61. Τόμ. Γ'.

ον γελώτων καὶ καγχαστῶν τονισθεῖσαν ἀπὸ μίαν ἐ-
ταιρίαν θυρωρῶν τῶν Παρισίων.

Περὶ τῆς Κυρίας Σαιν Φάρ οὔτε φωνὴ πλέον οὔτε ἀ-
κρόασις. Καθ' ἐσπέραν δὲσάκις ἦτον ὄπερα ἐπήγαινα
εἰς τὸ θέατρον· ἀλλ' ἐκείνη δὲν ἐχόρευε πλέον, τὸ ὄνομά
τῆς ἐξέλιπεν ἀπὸ τὰ θεατρικὰ προγράμματα, ὡς τὸ
σῶμά τῆς ἀπὸ τὸν οἶκόν τῆς.

Ἐδυνάμην δὲ νὰ ἐξευτελίσω εἰς τόσον τὸ ἀξίωμα
μου· ἀντιπρόσωπος ἐγὼ τοῦ Οὐρανίου Κράτους ὥστε νὰ
περιέρχωμαι ψυμοζήτων εἰδήσεις· περὶ μιᾶς χορευτρί-
ας; τί ἤθελεν εἰπεῖ καὶ στοχασθῆ περὶ ἐμοῦ ὁ μέγας
Κολάος τῶν Ἐξωτερικῶν; Ἀνάγκη ἦτο νὰ πάρω τὴν
ὑπομονὴν καὶ νὰ σιωπήσω· ἐμῆρα τὴν ὑπομονὴν κ' ἐ-
σιώπησα.

Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν μετὰ τὴν ἀπορράδα Κυ-
ριακὴν, διέβαινον μακρὰν καὶ πλατείαν ὁδὸν τῆς ὀποιᾶς
ἐλησμόνησα τόνομα. Ἐχω δὲ τὴν συνήθειαν ν' ἀναγι-
νώσκω τὰς ἐπιγραφὰς τῶν πωλητῶν. Μία ἐξ αὐτῶν ἡ
ἐξῆς μ' ἔκαμην ἐντύπωσιν.

Εἰς τὴν Πόλιν το Πεκίνο.

Σινουργῆ εἰς τιμὰς ὀρισμένας.

Ἐβρίψα ἐν βλέμμα εἰς τὰ ὑπὸ τὰς ὕλους δείγματα,
κ' εὐκόλα ἀνεγνώρισα τινὰ τῶν παλαιῶν μου δῶρων.
Εἰσήλθον εἰς τὸ ἐργαστήριον διὰ νὰ μαθῶ τὴν ὠρι-
σμένην τιμὴν τῶν πραγμάτων μου καὶ νὰ τὰ ἐξαγορά-
σω, ἂν ὁ πωλητὴς δὲν ἦτο πολὺ ἀπαιτητικὸς.

Κραυγὴ ἀκουσία ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ λάρυγγός μου· ὁ
πωλητὴς ἦτο γυνὴ νέα· ἦτον ἡ Ἀλεξανδρίνα Σαιν Φάρ.
Ἐμείνα ἐμβρόντητος, ἀκίνητος ὡς ὁ συμποστρώτης
μου ὁ φαρφούρινος, ὁ πωλούμενος πλησίον μου. Ἄλλ'
ἡ χορευτρία ἐχαμογέλασε γλυκὰ, καὶ χωρὶς νὰ διακό-
ψῃ ἐν κέντημα τὸ ὅποιον εἶχεν ἀνὰ χεῖρας, με εἶπε μετ'
φλέγμα ἀμύμητον.

— Καλῶς ὠρίσατε, φίλτατε δόκτωρ! χαιρῶ οἱ μᾶς
ἐνθυμείσθε κ' ἦλθετε νὰ μᾶς ἰδῆτε. Κυττάξετε· ἔχο-
μεν τίποτε τῆς δρεξείως σας; ἡ βαπτιστικὴ σας ἔχει
ἴλερσις. Καθ' ἡμέραν ἐρωτᾷ διὰ τὸν ἀναδόχόν τῆς, ἡ
ὠραία αὐτὴ Διλερί.

— Ἐσταύρωσα τὰς χεῖρας καὶ ἔεισα τὴν κεφαλὴν·
παντομίμα, τὴν ὅποιαν εἶδα εἰς ἕν μελόδραμα, καὶ ἦτις
σημαίνει ἄτιμε.

Ἡ Κυρία Σαιν Φάρ μ' ἐκύτταξε λοξὰ, ἐσέκωσε τοὺς
ὤμους, ἔκοψε μετὰ τοὺς δόντας μίαν ἐρυθρὰν κλωστήν,
καὶ μ' εἶπε.

— Ἀληθινὰ, φίλτατε δόκτωρ, δὲν ἠξεύρετε δὰ! Ὑ-
πανδρεύθηκα. Εἶμαι νύμφη τώρα δεκαπέντε ἡμερῶν,
εἶμαι Κυρία Τελαμών. Θὰ σὰς παρουσιάσω τὸν ἄνδρα
μου· θὰ ἰδῆτε ἕνα ὠραῖον ἄνθρωπον· ἡ κεφαλὴ σας φθά-
νει τὴν ζώνην του ἂν σταθῆτε ἐπὶ τῶν δούλων. Ἰδοῦ
τον, ἔρχεται.

Ἐχαιρέτησα μετὰ τρόπον ἀπότομον κ' ἐξῆλθον μετὰ
ροξυμῶν θυμοῦ, τὸν ὅποιον ἐμετρίασα ἐνθυμηθεὶς τὸν
Κολάον τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀληθι-
νοῦ ἡ ὑποκεκρυμένου συζύγου ἐκεῖνου ἤρκεσε διὰ ν' ἀ-
ναγνωρίσω τὸν λεγόμενον σκηνογράφον τὸν προσκαλε-
σαντά με νὰ ἴδω τὸ περίπτερόν του εἰς τὰ παρασκηνία.
Ἐνόησα οἱ ἔγινα ὄμμα καταχθονίου σκευωρίας, ἀλλὰ
τί ἠδυνάμην νὰ φράξω;

Μετὰ δεκαπέντε περίπου ἡμέρας ἐνεδύθη ἐνδύματα
διαφορετικὰ, κ' ἔλαβον τὴν ἀσυγγνωστον ἀδυναμίαν νὰ
ὑπάγω πρὸς τὰ θαμνώματα νὰ κόψω γύρους ἐμπρὸς εἰς
τὸ ἐργαστήριον τῶν πραγματεῶν μου διὰ νὰ ἴδω τε-
λευταίαν φορὰν τὸ ἀνάξιον εἶδωλον τῆς λατρείας μου.

Ὁ κολοσσαῖος σύζυγος ἐκαθάριζεν ἕνα μαγδαρίνον

φαρφούρινον και τον ηκουσα να μουρμουρίζη τους φρικτους τούτους λόγους.

— Αν ο κουρουνομαυλος αυτος δόκτωρ αποτολμηση να πατηση αλληνη μιαν φοραν εδω, τον φονεω, τον γεμιζω αχυρα, και τον πουλω δεκαπεντε λουδοβικια.

Αι! αποφασις! δεν θα ιδω πλεον το εκτρωμα αυτο της καλλονης! να! θα φανω ανηρ και σοφος! θα φερω εις περας την εντολην μου, και μετ' ολιγον θα μ' εμψυχοι ο ανθρωπος, ο πολυς ιερα την οποιαν η σελήνη φωτιζει τοςον ερωτικα με τας ακτινας της, όταν το Ιλαρον αστρον επικρεμαται επι της κορυφης του ορους Τυργετον ως αργυρουφραγος φανος του Ναγκιν.

Ευρίσκονται εις την πόλιν ταύτην των Παρισίων ειδικοί ιατροί Ιατρεύοντες παν είδος ανθρωπινης νόσου και μαλακίας. είναι χωριστοί δια τα βρέφη τα εις τον μαστον, χωριστοί οι οποιοι τας παραλαμβάνουν μετα το απογαλάκτισμα, χωριστοί δια τους εξηκοντούτους και υπεράνω. Είς όλους τους τάχους υπάρχουν προκηρύξεις, εις όλας τας εφημερίδας αγγελια αναγγέλλουσαι χιλια άλλανθασα Ιατρικα δια τας εξηκστίας ασθενας των οποίων ο περίφημος Πι-Χε εύρε το σπέρμα εντός του ανθρωπίνου σώματος. Έχουν εις το Παρίσιον μεθόδους θαυμασίας δια να βάλλωσι μύτην εις τα πρόσωπα τα στερεώμενα του τοιούτου ζολισμού, η να την μακρύνωσιν αν ήναι πολλά κοντή. Κατασκευάζουν με την μηχανήν οδόντας ελεφαντίνους δια τους γέροντας, μαλλία δια τους φαλακρούς, πδάς δια τους χλωδούς, όμματα δια τους έτεροφθαλμούς, γλώσσας δια τους αλάλους, έγκεφαλους σκεπτομένους δια τους τρελλούς, χειρας δια τους κολοβούς, ύτα δια τους κωφούς, βάλασμα θαυμάσια δια να ζούν οι νεκροί... εν μόνον Ιατρικόν ελησιμόνησαν να εύρωσι, το Ιατρικόν του δυστυχοϋς έρωτος. Είς την Κίνα ο έρωσ είναι πράγμα άγνωστον. Το πάθος τουτο εφευρέθη εις την Γαλλίαν από ένα τρουδαδουρον. ονόματι Ραϊμόνδον. Πέντε αιώνες είναι άρου μαστιζή τον δυστυχη τουτον τόπον. Υπολογίζουεν ενδεκα μιλλιόνια εξηκστίους τριάκοντα οκτώ τους φόνους, τας αυτοχειρίας τους μαρσμούς τους εκ της μάστιγος ταύτης, ελευθρος διπλάσιος οσου επροξένησεν η χολέρα από της βασιλείας του Αουρεγγ-Ζεξ.

Εξερχόμενος από το εργαστήριον όπου η Κυρία Αλεξανδρινα Σαιν Φαρ επώλει τα πράγματά μου, ηθανήθη ότι ειχα προσβληθη από νόσον έρωτος. Έσπευσα λοιπόν να ζητήσω Ιατρικόν και θεραπείαν εις μιαν ημέραν κατέφαγα όλας τας προκηρύξεις και αγγελίας ελπίζων να εύρω το αντιφάρμακον της νόσου μου. Άνωφελεις μόχοι! Ηλθα προς τον Ιατρον του Νοσοκομείου των Ανιάτων και τον ηρώτησα αν εντός του καταστήματος υπήρχε κανεις ασθενης βασανιζόμενος από το νόσημα τουτο το άγνωστον εις τα ιδικά μας χαρέμια! άλλ' ο Ιατρος ανύψωσε τους ώμους και μ' έγύρισεν ευγενικά την βάχιν. Οι μήνιγγές μου έκαιον από πυρετον μανίας, η καρδια μου επαλλε δυνατά, οι οφθαλμοί μου εκρυσταλλουοντο, το φάσμα της Κυρίας Αλεξανδρινας Σαιν Φαρ εχόρευεν αδιαλείπτως εμπροσθέν μου με χάριν φοβεράν, και τα ύτά μου περιεβόμβουον από την βεγγαλικήν φωνήν της. Φεϋ! φεϋ! δεν ήμην πλέον ζών!

Ιατρέ, λέγει ο σοφος Μενσϋ, θεράπευσον συ σεαυτόν. Το άποφθεγμα τουτο επελθόν εις την μήμηγν μου μ' έδωσε νύξιν ως κέντημα πετρνηστήρος. Έπειδη οι Δόκτωρες της Γαλλίας δεν κατώρθωσαν να εύρωσι το αντιφάρμακον του έρωτος, είπα, ως προσπαθήσω εγώ να το εύρω και να επιθέσω δοςμα Κινεζικόν εις την μεγάλην ανακάλυψιν ητις μέλλει να φέρη την παρηγοριαν του πάσχοντος ευρωπαϊκού κόσμου.

Αν κατορθώσω, είπα καθ' εαυτόν, να ζήσω οκτώ ή-

μέρας χωρίς να συλλογισθώ την Κυρίαν Αλεξανδρινα, έσώθην. Να μείνω εις το δωμάτιόν μου δεν έμπορα, έπειδη όλα τα εν αυτω μοι ενθυμίζουσι την εικόνα της άπίστου γυναικός! έπειτα η μοναξια δεν θεραπεύει άλλ' ερεθίζει τας πληγάς της καρδίας! οι περιπατοι της εσχχης είναι ακόμη κινδυνωδέστεροι. Αι όδοι, αι άγοραι, τα θεατρα είναι πληρη γυναικών, και το είδος ενθυμίζει το άτομον. Και όμως πρέπει να ζήσω μιαν εβδομάδα εν τελεία ήθη της αγνώμονος καλλονης.

Ο Φώ μ' έδωσεν εμπνευσιν δόξη και προσκύνησιν τω μεγάλω Φώ! Το Παρίσιον έχει πληθος μνημείων ύψηλοτάτων. Έκλεξε εξ αυτών τέσσαρα, τους πυργους της Παναγίας, το Πάνθεον, την στήλην της Βενθώμης και τον πύργον του άγιου Ιακώβου. Τα μνημεία ταυτα φυλάττονται από ένα φυλακα πολλά καλότροπον ανθρωπον, και με ελίγα φουέν δύνασαι ν' αναβής εις την κορυφήν αυτών. Απεφάσισα λοιπόν να περάσω τας οκτώ ημέρας αναβαίνων και καταβαίνων τας βαθμίδας των μνημείων αυτών, χωρίς ανάπαυλαν. Μόνον δια να κόψω την μονοτονίαν οσάκις έφθνα εις την πλατειαν της Βενθώμης έρριπτύμην εις έν δίτροχον και διέτρεχα όλην την σιδηράν οδόν των Βερσαλλιών με κλειστους οφθαλμούς, Την νύκτα επέστρεφα εις τα ύδια, και λαμβάνων ολιγον ύπνον επιπτα εις ύπνον βαθύ. Μ' έφαινετο εις τα όνειρά μου ότι γίγαντες μεγάλοι μ' έκινουσαν εντός αιώρας κρεμαμένης από την σελήνην ως από χρυσοϋν καρφίον η δε φρίκη η εκ του δράματος τουτου απείργε το ειδωλον της Αλεξανδρινας από το κενόν διάστημα όπου εταλαντευόμην μεταξύ αστρων και του Πανθεου των Παρισίων.

Αλλά την ογδόην ημέραν οι φύλακες μου εκλεισαν την θύραν των οικοδομημάτων λέγοντες ότι κατεχρώμην τα δημόσια μνημεία, και με παρεκάλεσαν να ύπάγω άλλου να περιπατήσω. Έπειδη δε η θεραπεία μου δεν ήτον ακόμη εντελής, και δεν μ' έμενεν άλλο εϊμή η σιδηρόδρομος των Βερσαλλιών, ένοικίασα μιαν ατμικίνητον άμαξιν με επιπλα και λοιπα αναγκαία και εκκλίσθην πέντε άλλας ημέρας εις τον δεξιόν και εις τον άριστερόν αυλακα του σιδηροδρόμου με πολλά σωτήριον παραζάλην και σκοτοδινίαν. Έντός δύο εβδομάδων η θεραπευτική μεθόδος εκαινε θαύματα. Οτε δε έβρίψα εις τα όπισω το βλέμμα δια μέσου των αναριθμητων βαθμίδων και των άμαξων και των σιδηροδρόμων και των γιγαντείων αιωρημάτων, είδα εις απόστασιν ομιχλώδη την μορφήν της Αλεξανδρινας, και δεν την εγνώρισα Η Ιστορία του έρωτός μου μ' εφάνη ότι ανήκεν εις χρόνον και κόσμον αποσβεσθέντα.

Μιαν μόνην στιγμήν επανήλθεν εις έμέ υλικώς η μήμηγ της Κυρίας Αλεξανδρινας, όταν ήνοιξα το κιώτιόν μου και είδα ποτον κενόν άρξασαν εν αυτω τα 37,000 λάν, οσα εξώδευσα δια τα σινουρηγη του Δάρβου και του Γάμβα! άλλά το έμπορικόν και βιομηχανικόν πνεύμα το χαρακτηρίζον τους υιούς της Κίνας μ' ενέπνευσε και την φοράν ταύτην. Πλησιάζω δε να λάβω όπισω τα χρήματά μου. Κατεχώρησα εις την τετάρτην σελίδα όλων των εφημεριδων παντός σχήματος και χρώματος την εξής ειδοποίησιν.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΡΙΖΙΚΗ ΔΙΑ ΤΟΝ ΔΥΣΤΥΧΗ ΕΡΩΤΑ ΕΝΤΟΣ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΗΜΕΡΩΝ.

Συμβουλαί διδονται από της δωδεκάτης μέχρι των δύο ώρων, παρά τω δόκτωρι Ι νέα εδδς Λουξεμβούργου.

Αι συμβουλαί προπληρωτέαι.

Μα την αλήθειαν ποτε δεν ήλπιζα τοιούτον θρίξμ-

ον. Τί πόλις! Τί λαός! Πώς αι νέαι διδασκαλίας υφίστανται άμεσως θερμοϋς οπαδούς και θιασώτας! Την πρώτην ημέραν έδωσα συμβουλας εις τριακστίους αζρώστες προς 20 φράγκα τον ανθρωπον. Την δευτέραν ημέραν ήναγκάσθην να ζητήσω τέσσαρας χωροφύλακας από την αστυνομίαν έπειδη το δωμάτιόν μου επληροκείτο κ' εκινδύνευε να κρημνισθη. Τώρα ήρχισα να δέχομαι ανά δωδεκα πρόσωπα την φοράν διαμίας. Την ερχομένην εβδομάδα αρχίζω εις το Αθήναϊον παράδοσιν δημοσίαν προς 5 φράγ., το εισιτήριον. Ο Κύ. Λεφόρτος μ' είπεν ότι ο ενθουσιασμός δεν θα βαστάξη πολυ, και ότι πρέπει να ώρεληθώ από τον γενικόν οίστρον. Είναι δε και φόβος μη η αστυνομία κλειση τας θύρας των δημοσίων μνημείων. Οθεν εκαιμα συμφωνίαν δι' ένα μήνα με τον ιδιοκτήτην του Πύργου του άγ. Ιακώβου. Οι δύο σιδηρόδρομοι των Βερσαλλιών είναι γεμάτοι. Με είπαν ότι αν εζήτουν από το ύπουργεϊον διπλωμα εφευρετου η θελαν με δεσθη εξ χιλιάδες φράγκα σύνταξις ως εις τον Κύριον Δαγυερόν. Αλλ' η ώραιότερα μου άμοιή κείται εις τας εμσφώνους εδχάς και εϋλογίας των ευεργετηθέντων άπ' έμέ. Έτοιμάζονται να μου στήσουν ανδριάντα. Πέντε ασθενης άηληπισμένοι, από είκοσι μέχρι πενήκοντα επτά έτών, ελευθερωθέντες χάρις εις έμέ εντελώς από τας σκληράς οδύνας των, έγιναν οπαδοί και κληρονόμοι της διδασκαλίας μου, και θα την κάμουν να λάμψη μετα την αναχώρησιν μου. Προτίθενται δε ν' αγοράσωσι δια μετοχών τον πύργον του άγ. Ιακώβου, και να προσθέσωσι διακοσίαις έτι βαθμίδας εις την κλίμακά του.

Ο Τιέν δεν έδωσε εις τον κόσμον τουτον κανέν καν χωρίς το αντιφάρμακόν του. Παρά την άκανθαν εθεσε την μαλάχην και παρά τον χειμαρρόν Κιιάγγ-Χδ το ξύλον εξ ου γίνονται τα προσχώματα. Είς τον ανθρωπον δε απόκειται ν' ανακαλύψη το αντίδοτον. Μόνος ο Τιέν οϊδεν ότι πράττει, ήμεις δε πράττομεν, οτι ουκ οϊδαμεν.

Το πνεύμά μου τώρα είναι ήσυχον, η καρδια μου ελαφρά ως παν το κενόν. Πηγαίνω ν' αφήσω την ύγειαν εις τον Κολάον των εξωτερικών, και να διορθώσω όλα τα διπλωματικά λάθη οσα εκαιμα οτε με κατεδίωκεν ο πους της Κυρίας Αλεξανδρινας Σαιν Φαρ.

Ο δόκτωρ Ι ΜΕΡΥΣ.

Δια το ακριβές της αντιγραψής.

(Μετάρρ. Ι. Καρτσούτσα.)

ΑΜΕΡΙΚΗ

ΟΙ ΑΥΤΟΧΘΟΝΕΣ ΤΗΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗΣ ΓΟΥΙΑΝΑΣ.

Απεδείχθη ιστορικώς ότι, οι Ισπανοί κατά την ανακάλυψιν της Αμερικης ευρον την νέαν ταύτην Ηπειρον οικουμένην υπό φυλής ανθρωπων, οτινες και δια της σωματικης αυτών διαπλάσεως και του χρώματος, και δια των πνευματικών ιδιοτήτων διεκρίνοντο προφανώς μεταξύ των άλλων φυλών του τότε γνωστού κόσμου. Οσαύτως παρατηρήθη έναργως ότι αν και υπήρχε μεγίστη αναλογία εις τους πολυριθμότερους λαούς της φυλής ως προς τα γενικά έθη, τον τρόπον του ζήν, και τα είδη των εργασιών διεσπώντο όμως άπ' άλλήλων οι λαοί ουτοι εις άπειρον πληθύν φυλών άλλων, διακρινομένης εκάστης εξ ιδίας φυλετικης γλώσσης. Η γενική αυτη ομοιότης των

φυλών εξαίρουμένης της γλώσσης, τοσοϋτον ευκρινής ήτον, ώστε και δευδερχείς έτι και περινοες παρατηρηται οτινες ηδυνήθησαν να εγκύψωσιν εις τας λεπτομερεστερας διακρίσεις του κλίματος και της φυτικης ποικιλίας των προς άλλήλας απομεμακρυσμένων επαρχιών, εμειναν εκθαμβοι εκ της ομοιότητος της φυτικης και ήθικης αυτών αναπτύξεως. — Ο Πέτρος Δεκιδιος Λέων, οστις μέγαν αριθμόν των φυλών τουτων έπεσκέφθη κ' έσπούδασεν, εκφραζεται ως εξής. « Μολονότι οι σωροι των λαών χωρίζονται άπειρώς εις φυλάς και εις έθνη, φαίνεται όμως εις τον έταστην, κατά μέρος θεωρουμένης της ευκρινους διαφοράς του κλίματος, ότι τους κεχωρισμένους τόπους της ατελευτητου ταύτης Ηπειρου μία μόνη μεγάλη οικογένεια κατοικεί. » αλλά πόθεν, απέναντι της γενικης ομοιότητος των φυλών, πόθεν της γλώσσης η διαφορά ητις είναι πολυ έναργεστερα και αποτομωτέρα ενταυθα η εν Αφρικη; — Κατά τας εξετάσεις του Σεεικίου και του Ουμβόλδ ομιλουνται εις την Αμερικην τουλάχιστον πεντακστίαι διάφοροι γλώσσαι. — Ο Αλέξανδρος Ουμβόλδ άπρδιδει την ποικιλίαν ταύτην εις τας ανωμαλίας του εδάφους, εις την διαφοράν των φυτών τα όποια χωρίζουσιν η διακρίνουσιν τας φυλάς, και εις άλλαι ομοίας φύσεως αίτια. — Η μακρά δε και βαθεία μελέτη των γλωσσών απέδειξεν ότι την αυτην έχουσιν αρχήν, ενψ μαλιστα και δι' επιπολαίου παρατηρήσεως η αυτη καταφαίνεται διάπλασις καθ' όλας τας απογόνους της μιας μητρος.

Ολίγας και άσφαεις γνώσεις έχομεν περι των κατοίκων της Αμερικης μέχρι δε σήμεραν υποθέσεις μόνον απλαί αναπληροϋσι την αλήθειαν εικαζόμενην εκ της συζήσης των περι γενέσεως και αναπτύξεως του κόσμου ιδεών Ιστορία των πρωτογόνων λαών δεν ύπάρχει, και πρέπει δια τουτο να εικάσωμεν περι των κατοίκων ότι εισιν, η αυτόχθονες της Ηπειρου αυξηθέντες και διασπαρέντες επ' αυτης υπό την επιρροήν και την ποικιλίαν του κλίματος διακείμενοι, η άποικοι εξ Ασίας οικήσαντες πρώτον τας μεσημβρινάς νήσους, η αποβιθασθέντες δια του Βεργίγγιου πορθμου εις τας νήσους Αλκούτας και εις την Βόρειον χώραν τρεις λοιπόν υποθέσεις έχομεν υπεραποσιζόμενας και αντιχρουσόμενας. Διότι κατά μέν την πρώτην εφείλεται Ιστορική τις ανάλυσις καθόσον εισαχθείσης της Αμερικης εις την Ιστοριαν κατά τον 15 μόλις αιώνα, εις την αρχήν της εισαγωγης ταύτης ευρίσκομεν ίχνη προγενεστερων λαών επί το βέλτιον ανεπτυγμένων, άλλά των οποίων ο πολιτισμός εξηφανισθη ως εν τη Ευρώπη επί της εισβολης των βαρβάρων. Η δευτέρα και τρίτη αιτινες μόνον ως προς την διεύθυνσιν του χειμαρρόν των λαών διαφέρουσιν, έχουσι τουλάχιστον Ιστορικάς τινας βάσεις, διότι κατά τους συγγραφείς της Ιερās και της κοινης Ιστορίας η αρχαία Αίγυπτος και το Ινδοσταν κατεκτήθησαν υπό φυλής Ισχυρας, ητις καθίδρυσεν εις τας χώρας αυτάς τα ήθη της και τα έθιμα, ανήγειρε πανταχού ναούς και πυραμίδας κ' ενεχάρηξεν επ' αυτών τα Ιερογλυφικά της. Αν βαθυτερον χωρίσωμεν δια του Ιστορικού αυτού μίτου εις τον λαδύρινθον του παρελθόντος ανευρίσκομεν ούτω την γένεσιν των άποίκων λαών, δέστι εισι και πρέπει να ωσιν οι απόγονοι του λαου εκείνου, οτινες

μετά την ίδρυσιν του ισχυροῦ αὐτοῦ κράτους διεσπάρησαν ἀποσπορήθεντες ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων, καὶ διέβησαν διὰ τῆς Παλαιστίνης χωροῦντες πρὸς τὸ Βορειοανατολικὸν μέχρι τῆς Σιβηρίας, ὡς ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν οἰκοδομῶν φαίνεται, καὶ τῶν ἰδιαζόντων ἰχνῶν τῆς Ζωδιακῆς ζώνης. Τέλος τὴν ἀρχαίαν ταύτην συγγένειαν τῆς ἀνατολικῆς μετὰ τῆς δυτικῆς ἠπέρου μαρτυρεῖ ἡ ὁμοιότης τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐρειπίων καὶ τῆς τῶν

Μογγολικῶν Φυλῶν τῆς Ἀσίας μετὰ τῶν Ἰνδῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.
Ἀλλὰ καταλείποντες εἰς πραγματείαν ἐκτενεστέραν ὡς ζήτημα τῆς ἱστορίας τὰς περὶ Ἀμερικῆς ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας ἄς ἐξετάσωμεν ἰδίως τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν αὐτοχθόνων τῆς Γουϊνάνας, ὅπου κατοικοῦσιν Ἄγγλοι ἄποικοι.
Ὁ περιηγητὴς Ροβέρτος Σχομβούργ τίθησι τὸν ἀ-

ριθμὸν τῶν αὐτοχθόνων μετὰ τῶν 7 καὶ 8 χιλιάδων ἀτόμων καὶ διαιρεῖ αὐτοὺς εἰς τὰς ἐπομένας κυριωτέρας φυλάς: 1) τοὺς Ἀραβίους, 2) τοὺς Βαρβάρους· κατοικοῦσιν ἀμφότερα κάμας ἐπὶ τὸ μήκος τῶν ἀκτῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ συμποσύνται εἰς τρεῖς σχεδὸν χιλιάδας ψυχῶν· 3) τοὺς Καρίβας ἢ Καραβίστους, κατοικοῦσιν οὗτοι τὸ κάτω βεθούπεδον τοῦ Μαζαρόνου καὶ τοῦ Κουίνου καὶ ἄλλα τινα μέρη· συμποσύνται εἰς τριακοσίας ψυχάς· 4) τοὺς Ἀκκαθίους ἢ Βακκαθίους ἀριθμοῦμένους εἰς ἑξακόσια ἄτομα καὶ κατοικοῦντες τὸ ἄνω βεθούπεδον τοῦ Δεμεράρα τοῦ Μαζαρόνου καὶ τοῦ Ποτάρου· 5) τοὺς Μακουσίους [1], συμποσύνται αὐτοὶ εἰς 3000, καὶ κατοικοῦσι μετὰ τοῦ Ρουπουόου καὶ τοῦ Παρίμα πρὸς τὸ βόρειον αὐτῶν· 6) τοὺς Ἀρεκούους οἰκοῦντας τὴν ἐσω γῶραν· ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ἀνήκει εἰς

τὴν Βενεσουέλην κατάκτησιν Βρεταννικὴν 7) τοὺς Βαπτιστιάνους - οἰκοῦσι τὰς σαβάνας τοῦ ἄνω Βουπουνίνου καὶ τὴν γέφυραν τοῦ Παρίμα, 500 αὐτῶν ὑπέκουσιν εἰς τὴν Βρεταννικὴν κυριαρχίαν· 8) τοὺς Ἀνορσίους οἰκοῦντας τὴν σειρὰν τῶν ὄρέων Καραβίμων· οὗτοι κατὰ τὸ 1837 ἦσαν 200 ἄτομα, καὶ τὸ 1842 εὗρήθησαν 30! 9) τοὺς Ταρούμας οἰκοῦντας τὰς ὄχθας τοῦ ἄνω Ἐστεικίβου· ἠριθμοῦντο αὐτοὶ κατὰ τὸ 1847 εἰς 800 ἄτομα ἀλλὰ κατεστράφησαν σχεδὸν ὀλοκλήρως ἐξ ἐπιδημικῆς νόσου· 10) τοὺς Βυδούους οἰκοῦντας μετὰ τῶν πηγῶν τοῦ Ἐσσεικίβου καὶ τῶν παραποταμιῶν τοῦ Ἀμαζόνου, ἀριθμοῦνται 3 — 4 χιλιάδες καὶ ὑποδιαιροῦνται εἰς δέκα ἄλλας φυλάς.

Κατὰ τὸ ἀνάστημα εἰσὶν ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἰνδοὶ ἴται· εὐρίσκονται δὲ σπανίως ἄτομα ὑψηλὰ 5 πόδας καὶ 4 δακτύλους· εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον ὅτι πρὸς πᾶσιν ἡ κεφαλὴ ἐστὶ δυσανάλογος πρὸς τὸ σῶμα διὰ τὸ μέγεθός της, ὁ λαϊμὸς καὶ οἱ ὄμοι καθ' ὑπερβολὴν συνεσταλμένοι καὶ ἰσχυροί· τὸ στήθος μὲ τοὺς

[1] Ἡ τῶν τριῶν ἀγρίων εἰκῶν φέρει τοὺς Μακουσίους καὶ τοὺς Βαρβάρους Ἰνδοὺς.

μυῶνας αὐτοῦ ἰσχυρότατον· ἐπέχουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι κατὰ τὴν σωματικὴν διάπλασιν τὸ μεταξὺ Εὐρωπαϊοῦ καὶ Ἀφρικανοῦ.

Αἱ χεῖρες καὶ ὁ λαϊμὸς περιβάλλονται μὲ ἀλύττους ἐξ ὑαλίων μαργαριτῶν ποικιλοχρῶν τοὺς ὀπίσθους πωλῶσιν αὐτοὶ οἱ ξένοι· ὁ δὲ ἱματισμὸς τῶν συνίσταται κυρίως εἰς μικρὰν ὀθόνην, ἧς τὸ χρῶμα διακρίνει πᾶσαν φυλὴν· σχεδὸν ὅλοι τῆς Γουϊνάνας οἱ αὐτόχθονες χρωματίζουσι τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα τῶν διὰ γραμμῶν παραλλήλων ἢ διατεταμένων ὡς βλέπομεν τοῦτο ἐπὶ τῶν μορφῶν τῶν Ἐτρουρικῶν ἢ ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀγγείων· ἡ ἐπίδερμίς τῶν εἶναι βαθύχρωμος μελαγχρινή, ἀπαλὴ τόσον, καὶ ἡ κόμη τῶν καταμέλανος ὥστε διακρίνονται εὐκολώτατα ἀπὸ τῶν Ἀφρικανῶν· ἡ κεφαλὴ τῶν φέρει ἀπλοῦν κάλυμμα στολισμένον ὑπὸ πτερῶν.

Πολλὰ ἢ μία οἰκογένεια συναγελάζονται εἰς τὴν αὐτὴν καλύβην, ἧτις ἔχει μικρὸν ἀνώγειον· ἔταν δὲ χρῆθῃ αὕτη στενὴ, χωρίζονται τότε, λαμβάνουσαι ἑκάστη τὰ ἑαυτῆς ὅσα ἀνέκαθεν τῆ ἀνήκουσιν. Εἰς ἕκαστον χωρίον συγκεῖμενον τὸ πολὺ ἐκ 5 ἕως 10 καλύβων ὑπάρχει ἴδιον εἶκημα ὠρισμένον διὰ τοὺς ξένους

μόνον, καὶ εἰς τοῦτο ὁ ξένος τῆς φυλῆς Ἰνδὸς ὀφείλει νὰ διευθυνθῇ καὶ νὰ περιμείνῃ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ φυλάρχου, ἢ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ χωρίου· αἱ συνοικοῦσαι οἰκογενεαὶ ἔχουσι ἰδίαν ἐκάστη καὶ ἀπολειστικῶς τὸ μέρος τοῦ δάσους διὰ τὴν θήραν, τὸ τεμάχιον τῆς γῆς διὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὰ πρὸς ἐργασίαν ἐργαλεῖα· ἀποθανόντος τοῦ ἀρχηγοῦ τὸν διαδέχεται ὁ ἰσχυρότερος χωρὶς ἡ οἰκογένειά του νὰ ἔχη κληρονομικὰς ἐπὶ τῆς ἀρχηγίας ἀξιώσεις.

Ὁ Παιμὰν Πιατσάγγ-Παχέ (ἱερεὺς ἢ μάλλον γόης) δίδει τὸ ὄνομα εἰς τὸ νεογνὸν ἐντὸς σκοτεινῆς καλύβης καὶ διὰ μυστηριωδῶν λέξεων ἐπικαλεῖται τὴν ἐπ' αὐτοῦ οὐράνιον εὐλογίαν, καὶ τὴν ἀπέλασιν τῶν κακῶν πνευμάτων· ὁ Ἰνδὸς ἀπὸ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας του θράττει τὸ τόξον καὶ ἀσκεῖται εἰς τὴν θήραν.

Ἡ πολυγαμία εἶναι θεμιτὴ, ἀλλ' ἡ πρώτη σύζυγος πρέπει νὰ φέρῃ τὸ σκῆπτρον εἰς τὸ μικρὸν τοῦ Ἰνδοῦ χαρέμιον, ἔστω καὶ ἡ χειροτέρα.

Ἡ κατωτέρω εἰκὼν παρίστησιν οἰκογένειαν Βεῦβιαν.

I. E. Γ.

ΑἴΓΥΠΤΟΣ.

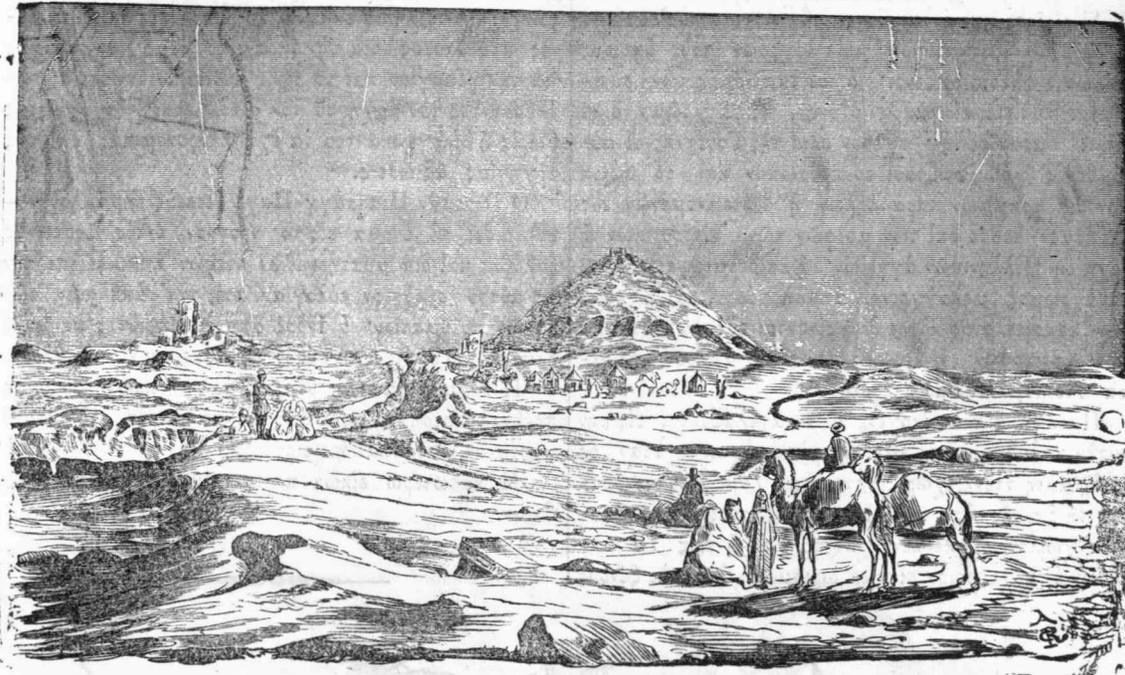
Ὁ καθηγητὴς Λεΐψιος Πρωσσός, περιηγηθεὶς τὴν Αἴγυπτον κατὰ τὸ 1842 καὶ 1843 συνέταξε ἡμερολόγιον ἐν ᾧ ἐκτιθησὶ μετ' ἀκριβείας τὸ διάγραμμα τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ κυρίως τῶν Πυραμίδων πρὸς δεκαπαρατηρήσεις ἐπὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν κατοίκων. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο δημοσιεύει ἡ φιλολογικὴ ἐφημερίς τῆς Λειψίας, ἀφ' ἧς λαμβάνομεν τὴν ὀπισθεν εἰκόνα, παριστώσαν τὰς σκηνὰς τῆς περιηγουμένης συνοδείας ἐπὶ τοῦ λαβυρίνθου ὑψώμενας, καὶ τὴν ἐξῆς εἰλεσιν ἐνὸς συνοδοῦ τοῦ Λειψίου.

Τετάρτην 12 Ἀπριλίου περὶ τὴν 9 ὥραν ἀνεχώ-

ρησα ἐπὶ δρομάδος ἀπὸ τὸ Κάϊρον μεθ' ἐνὸς ὑπηρετοῦ κομζων ἐπιτολήν καὶ διήλθον τὴν ἑποψιν ἑκατὸν περίπου χωρίων ὁ Καβδιστὴς ὁ ἀπεσταλμένος τῆς κυβερνήσεως ελθὼν μετὰ τοῦ Λειψίου εἰς τὰς σκηνὰς καὶ δικάσας πολλοὺς Σαῖκας καὶ Ἀραβας ὑπέβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ποινὴν τοῦ βρβδισμοῦ τῶν ποδῶν· τὰ κτυπήματα εἶναι συνήθως ἑκατὸν· πέντε ἄνδρες κρατοῦσι τὸν τιμωρούμενον καὶ δύο πλήττουσι τοὺς πόδας αὐτοῦ δεδεμένους εἰς ξύλον. Τρεῖς Ἀραβες ἐξ Ἀβουσσάρ ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν ὑμῶν ὡς οἱ ληστεύσαντές μας ληστὰι, τούτου ἕνεκα ἐραβδίσθησαν θανατηφόρως σχεδὸν, ἀλλ' οὐδὲν ὠμολόγησαν. Ἐπὶ τὴν νύκτα ὁ Μουδέρης ἔμεινεν ἐκεῖ ἀκόμη, ἀναπετά-

σας δύο σκηνάς εις την πεδιάδα. Την υστεραίαν απερασίσθη να πληρώσωσι τα κλαπένα πράγματα οι εξ Αβουσσίο και Σακκάραι Άραβες· ημεεις απαιτήσαμεν

ένδεκα χιλιάδας γρόσια αινα διανεμηθέντα εις τους ένόχους έπρεπε να πληρωθώσιν εις τον ήμετερον Πρόξενον.

Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

Τα έπιπλα συνεσωρεύθησαν παρά τον ουδόν πενιχράς τινος οικίας, και ο δημόσιος κήρυξ εκάλει ύψηλη τή φωνή τους αγοραστάς. Διαβάται τινες ίσταντο προς στιγμήν, αλλά μόλις έβριπτον τα βλέμματα επί των εκτεθειμένων αντικειμένων εξηκολούθουν την οδόν αυτών. Οι έπαίται αυτοί διεβζινον εκείθεν ουδέ ρίπτοντες καν βλέμμα επιθυμίας επί αυτών. Ο κήρυξ άπαυδήσας εκ των ματαιών αυτού προσπαθειών εσίγησε, και, κινών την κεφαλήν·

— Θα χάσετε τα έξοδά σας, κύριε Καβερδώνε, λέγει προς τινα μικρόν γέροντα, με δίοπτρας πρασίνοους εις τους οφθαλμούς και όρθιον ίστάμενον παρ' αυτώ φοβούμαι πολύ ότι δεν θέλει εύρεθι ουδεις εις την Ρώμην τοσοούτον δυστυχής, ωστε να αγοράση τα βράκη της χήρας του Πελεγγίνου· έπειτα όλη αυτή η κουρσαλαρία δεν αξίζει ουδέ τρία δουκάτα.

— Και η άθλία αυτή μοι χρεωστέι δώδεκα! άνεκραξεν ο μικρόσωμος γέρον κτυπών την γην διά της βακτηρίας του. Δώδεκα δουκάτα, Ιάκωβε, και ίσως περισσότερον, διότι ενεπιστευόμεν εις τον σύζυγόν της, προμηθειών εις αυτόν έλαια, γραφίδας και χρώματα διάφορα άνευ ύποψίας τινός. Τίς να με έλεγεν ότι ήθελεν άποθάνει πριν με πληρώση;... Είμαι κελός, και εμπιστεύομαι εις τον τυχόντα... Βλέπεις τώρα τί με άρτησεν ο άθλιος ουτός βαρεύς ως ένέχυρον· ένα σωρόν βράκη, μίαν γυναίκα και τέσσαρα παιδία. Κατά δυστυχίαν δεν δύναται τις να πωλήση ουτε την γυναίκα, ουτε τα παιδία, τα δε φορέματα ταύτα, με λέγεις, ότι δεν εκτιμώνται περισσότερον των τριών δουκάτων.

Ο δημόσιος κήρυξ παρετήρησεν όπισθεν αυτώ.

— Μην όμιλης τόσον ύψηλά, λέγει χαμηλοφώνως.

διότι η χήρα είναι όπισθεν μας με τα μικρά της, και γνωρίζεις πόσον η δυστυχής θλίβεται· θα εκλάβη ίσως τους λόγους σου ως ελέγχους. Άλλ' εν τούτοις, κύριε Καβερδώνε, τί έπταισεν ο δυστυχής εκείνος εάν άπέθανεν εκ του πυρετώ.

— Βεβαίως, άλλ' έσφαλε θανασίμως διότι ήγόρασε παρ' έμου πράγματα αξία δώδεκα δουκάτων.

— Ηθελε σε πληρώσει αν έξη.

— Το πιστεύω.

— Διατί λοιπόν παραπονείσαι;

— Πώς! διατί παραπονούμαι! άνεκραξεν ο μικρός γέρον άγανακτών· διότι δεν άρτησε τίποτε δι' ου να πληρωθι το χρέος του... Ιδού τι άνθρωποι είσθε σείς οι του λαού· πάντοτε καθ' ήμών!...

Ο κήρυξ ήγειρε τους ώμους.

— Ε! αδελφέ, λέγει, η χρηστότης των πτωχών δεν εξαρτάται δά πάντοτε και απ' αυτους, άλλ' από την Πρόνοιαν. Πληρώνουσι διά της εργασίας των μόνον, και όταν ο Θεός τους άφαιρέση την ύγείαν, αυτοί μένουσιν άνεύθυνον διόλου· διότι η εκπλήρωσις του χρέους των δεν εξαρτάται πλέον απ' αυτους. Έπειτα, τίς οίδε, κύριε Καβερδώνε, αν τα δώδεκα ταύτα δουκάτα δεν χρηστμεύσουν διά να λάβης και συ γωνίαν τινα εις τον Παράδεισον.

Ο μικρόσωμος γέρον έλαβεν ύφος θυμώδες.

— Μην άστειεύεσαι επί πραγμάτων άγιών, Ιάκωβε, λέγει μετ' έμβριθείας. Προσάβησε να εύρης αγοραστάς μάλλον η να φλυπηής άνωφελώς.

Ο δε Ιάκωβος ύπήκουσε μειδιών, ένω ο γέρον έπλησίασε προς τα επί του εδάφους έσκορπισμένα παλαιά σκεύη, διά να ύπολογίση εκ νέου το έξ αυτών εξαχθησόμενον άργύριον.

Η δε του βαρεός δυστυχής χήρα είτε διότι δεν ήκουσε τίποτε των παρ' αυτή λεχθέντων, είτε διότι όλίγον έξ αυτών εθλίβετο δεν ήλλαξε ουτε την έκφρασιν

των χαρακτήρων, ουτε την θέσιν αυτης. Καθημένη δε κατά γης παρά τον ουδόν της οικίας εκράτει εις τους βραχιόνας αυτης δύο σχεδόν της αυτης ηλικίας νήπια, αινα επαιζον διά των ήδη ήμιπεπτωκότων βουτρυχών της κεφαλής της· το τρίτον εκυλιέτο παρά τους πόδας αυτης και διευθέτει, ψάλλον, θυσάνους τινάς στάχτων παρά την κοιτίδα αυτου προσδεδεμένων.

Η μορφή της δυστήνου χήρας ήν γαλήνιος· ουδέ δάκρυον έβλεπέ τις επί των όμμάτων, ουδέ στεναγμών επί των χειλέων της. Άλλ' η καρτερία αυτη ήν θλιβερωτέρα των παραπόνων και φρικωδετέρα της άπελπισίας.

Εν τούτοις άνθρωποι τινες έστάθησαν πρό των ευτελών εκείνων επίπλων των όποιων ο κήρυξ άνήγγειλλε την πώλησιν.

Η μίμητις είναι χαρακτηριστικόν των ανθρώπων ως η έλξις των σωμάτων. Νέοι διαβάται επερχόμενοι ίσταντο δίσι και άλλοι ίσταντο, και μετ' όλίγον το μέρος τουτο ένθα πρό μικρού ουδεις έπλησίασεν έπλημύρει υπό πλήθους περιέργων διαβατών. Ουδεις ήγόραξεν, άλλ' άπαντες έθεώρουν τα σκεύη χωρίς να γνωρίζουν διά τί. Έκαστος εξεπλήττετο μάλλον όχι εκ της θέας των πραγμάτων άλλ' εκ της περιεργίας των λοιπών.

Δύο εύγενεις διαβαίνοντες άνεχικτίσθησαν υπό του άδιακόπως αυξόντος και συσσωρευόμενου πλήθους.

— Τί τρέχει; ήρώτησεν ο πρεσβύτερος με ύφος δυστρόπου ύπερηφανίας μαρτυρούσης Άγγλου επί της ξηράς.

— Έάν έβλεπον τουτο εις την καλήν ήμών πόλιν, τους Παρισίους, επανέλαβεν ο έτερος, ήθελον σās άποκριθι ότι θυρωρός τις ξυλοκοπή τον σύζυγόν της, η ότι κόπτουσι τα όια γάτου τινος.

— Κάτι μικρότερον, κύριε Γαλλε, άπεκρίθη μειδιών Ιουδαίος τις φυσιγνωμίαν έχων γαλής, άκούσας την όμιλίαν των δύο τουτων εύγενών.

— Τί είναι λοιπόν;

— Τα πεινχρά σκεύη βαρέως τινος, άποθανόντος πρό τινων ήμερών, πωλούμενα υπό του Κυρίου Καβερδώνου.

— Και τίς, σās παρχαλω, αυτός ο κύριος Καβερδώνος;

— Ένας έμπορος, κύριέ μου, χρωματοπώλης εύθυνότατος.

— Μήπως μάς εξέλαβες διά ζωγράφους, είπεν ο Άγγλος με ύφος θυμώδες.

— Τη άληθεία, ο Ιουδαίος ουτός άστειεύεται, έπρόσθεσε μετά κουφότητος ο Γάλλος. Μαθε, άχρεε, ότι όμιλεις προς τον λόρδον Πευμβρόκην και προς τον κύριον Βιβών.

Και εις τας λέξεις ταύτας το πρότωπον του Ιουδαίου έλαβεν έκφρασιν χαράς άπεριγράφτου.

— Α! Α! μυλόρδε, πόσον εύτυχώς σās άπήνησα! Έχω εις τον οίκόν μου έργα των περιφημότερων διδάσκαλων της Ισπανίας και Ιταλίας.

Ο Άγγλος τον παρετήρησε.

— Πώς όνομάζεσαι;

— Ισραήλ.

— Α! Α! Ηκουσα, τω όντι, το όνομά σου. Λέγουν έμωσ ότι είσαι άνθρωπος του διαβόλου· διότι ά-

γοράζεις εν και πωλεις χίλια· πλην άδιάφορον. Έχεις εικόνας του Πουσσίνου;

— Τρεις, κύριε.

— Του Κρεσπίου;

— Πολλάς.

— Του Δομινίκου;

— Όσας θέλετε.

— Δός με λοιπόν την διεύθυνσίν σου.

Και ένω ο λόρδος έγραφεν αυτην ο κήρυξ ήρμησε παλιν να φωνάζη πωλών κοιτίδα τινα, πλην ουδεμία προσφέρθη τιμή, και ο Γάλλος παρετήρησε τουτο.

— Ο κύριος Καβερδώνος δυσκόλως μοι φαίνεται ότι θα δυνηθι να λάβη τα χρώματά του, λέγει ο Ιουδαίος.

— Τω χρεωστουν λοιπόν πολλά;

— Δώδεκα δουκάτα, κύριέ μου.

— Και η χήρα δεν ήδυνήθη να τα εξοικονομήση;

— Όχι· διότι η χήρα αυτη δεν έχει φίλους· ήταν δυστυχέστατοι άνθρωποι.

— Δώδεκα δουκάτα! επανέλαβεν ο κύριος Βιβών.

Καταλαμβάνεις πως δύναται να ζήτη τις μυλόρδε.

— Ο λαός δεν έχει ποτώς άνάγκας, επέφερε φιλοσοφικώς ο μυλόρδος.

— Μάλιστα! Το κατ' έμέ έξοδεύω τριακοσίας χιλιάδας λιτρών κατ' έτος, και παλιν στεροδύμαι πολλά!... Μάτην έφθειρα τα δάση μου, μάτην επώλησα τα έγχειά μου εισοδήματα και ηξήσα ουτω τους μισθούς μου· διότι παλιν δεν μοι εύρίσκονται δασκίς θελήσω διακόσια λουδοβίκια τουλάχιστον.

— Ε! Και ποιος δύναται να ζήτη την σήμερον σπως θέλη, κύριε; Έγώ στες σās όμιλω έξοδεύω περισσότερα των εισόδων μου έξ χιλιάδας γυνέας.

— Έάν ήμην πλουσιώτερος, ήθελον ρίψει εις την δυστυχη ταύτην τα δώδεκά της δουκάτα· αλλά το χαρτοπαίγνιον με ήράνισε.

— Ως ήράνισαν έμέ αι συλλογαί. Πιστεύεις ότι ίδω σήμερον εις άχρειών τινα πενήκοντα χιλιάδας σκούδα διά τα Έπτά Μυστήρια του Πουσσίνου, και παλιν δεν συναινει; Νομίζω ότι επί τέλους θα βιασθω να προσφέρω όγδοήκοντα χιλιάδας και ίσως περισσότερον.

Ο Ιουδαίος ήκουε τα πάντα, άπορασίσας να ώφελθθι εκ της προς την ζωγραφικην ματίας του Άγγλου· άλλ' όλίγα βήματα ποβρωτέρω άλλως τις έτεινεν όμοίως ους προσεκτικόν εις την συνομιλίαν των δύο ξένων. Ην δε ουτος άνθρωπος τις του μεσαιώνος, μαύρα ένδεδυμένος, ουδέν αξιοπεριεργότερον έχων της κακεντρεχούς ζωηρότητος του βλέμματός του. έμειδίασε δε άκούων τα των δύο εύγενών περι πενίας παράονα, και έβριψε προς αυτους βλέμμα πικράς ειρωνίας ουδόλως ύπ' αυτών παρατηρηθέν. Ηδη ο κήρυξ επώλει ύψατμά τι κεκαπνισμένον.

— Υπάρχουσι λοιπόν και εικόνας; ήρώτησεν ο λόρδος Πευμβρόκος γελών.

— Ίσως σύμβολόν τι του πωλητου των μακαρονίων το όποσον έμεινε προς λογαριασμόν του βαρέως, άπεκρίθη ο Κόριος Βιβών.

— Έξ όβολουσ! άνεκραξεν ο πωλών.

— Ουδέ δύο δεν αξίζει, λέγει ο Ισραήλ.

Και διέτρεξε στιγμή σιωπής,

— Δίδω τρία δουκάτα, λέγει αίφνηδώς ο τα μαύρα ένδεδυμένος εκείνος.

Τότε θόρυβός τις ἤρχισε μετὰ τοῦ πλήθους.
— Τρία δουκάτα! ἐπανελάβεν ἐκπεπληγμένος ὁ Ἰουδαῖος.
— Τίς ὁ ἄνθρωπος οὗτος; ἠρώτησεν ὁ μυλόρδος.
— Εἶναι ὁ κύριος Στέλλας, κύριε.
— Ὁ ζωγράφος;
— Ναί, καί εἰς τῶν εὐφρεστερῶν ἐρευνητῶν μας.
— Μήπως τὸ ὕψωμα τοῦτο ἔχει ἀξίαν τινά;
— Εἶναι ἴσως ἀριστουργημά τι λέγει ὁ κύριος Βι-
βίων μετ' ἀδιαφορίας; τίς εἶδε; ἔργον ἴσως τοῦ Καρα-
χίου ἢ τοῦ Τιτιανῶ.
— Ἀλλὰ τί διάβολον! τί ζητοῦν τὰ πράγματα ταῦτα
εἰς τὰ σκευή τοῦ φανοβαφείως τούτου.
— Πῶς ὄχι! Μήπως δὲν εὐρέθη ἐσχάτως ἐν ἀρι-
στούργημα χρησιμεῖον ὡς περίφραγμα θύρας παρά
τινι βιναύτῳ τεχνίτῃ;
— Τρία δουκάτα! ἐπανελάβεν ὁ κήρυξ· δὲν θὰ ὑ-
περθεματίσῃ κανεῖς;
— Ἐστταρα δουκάτα! ἔκραξεν ὁ Ἰουδαῖος.
— Ὁκτώ! ἐπανελάβεν ὁ Στέλλας.
— Δέκα δουκάτα!
— Δώδεκα!
— Πλὴν ἐστάθησαν πλέον· ὁ Ἰσραὴλ ἐζήτησε νὰ
παρητηρήσῃ πλησιέστερον τὴν εἰκόνα.
— Εἶναι περιττόν! ἐπανελάβε τότε ζωηρῶς ὁ τὰ
μαῦρα ἐνδεδυμένος· διότι δίδω εἰκοσι δουκάτα.
Μέχρι τοῦδε ὁ μυλόρδος παρετήρησεν ἄφωνος σχε-
δὸν τὰ πάντα. Ἐπὶ τέλους ὁμως ἐπροχώρησε, καί με-
τόνον ἠτύχου καὶ ψυχρᾶς ὑπεροχῆς ἦν παρέχει τοῖς
ἀνθρώποις ὁ πλοῦτος.
— Πεντήκοντα δουκάτα, εἶπε ταχέως.
Ὁ ζωγράφος ἐστράφη πρὸς αὐτόν.
— Ἀλλ' ἢ πῖναξ οὗτος δὲν ἀξίζει τὰ πενήκοντα, λέγει.
Ὁ Ἄγγλος ἐρρίψε βλέμμα λοξὸν κατ' αὐτοῦ, καὶ
ἐμειδιάσεν ὑπερηφάνως.
— Πολὺ καλὰ, φίλε μου, λέγει τότε· ἄνθρωπος
ὅστις ἔχει συλλογὴν ζωγραφημάτων ἑκατὸν χιλιάδων
λιτρῶν στεροληνῶν νομίζω ὅτι κατὰ γνωρίζει περὶ ζω-
γραφικῆς. Ἀναμφιβόλως ἔχετε τοὺς λόγους σας, κύριε
Στέλλας, ὑπερθεματίζοντες εἰς τὸ ὕψωμα τοῦτο.
— Γῶ ὄντι μυλόρδε.
— Λοιπὸν! ἔχω καὶ ἐγὼ τοὺς ἐδικούς μου.
Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν κήρυκα.
— Ἐκατὸν δουκάτα, λέγει, καὶ ἄς τελειώσωμεν
ἀπ' ἐδῶ!
Τὸ πλῆθος ἐφαίνετο ἐκπεπληγμένον, καὶ ἅπαντες οἱ
ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὸν μυλόρδον Πευβρόκην.
Ἡ δυστυχὴς χήρα, ἐκτὸς ἑαυτῆς ὑπὸ τῆς χαρᾶς, ἐνό-
μιζεν ὅτι ὠνεῖρεῖτο· ὁ δὲ κύριος Καβερωδῶνος ἐσφόγ-
γιζε τὰς δόπτρας αὐτοῦ γελῶν.
Ὁ κήρυξ ἐρωτήσας τοὺς μήπως θέλει τις νέαν νὰ
προσφέρει τιμὴν, ἐφώνησε ὅτι· τὸ ὕψωμα ἀνήκει τῷ
μυλόρδῳ.
Ὁ κύριος Στέλλας ἠκολούθησε τὰ πάντα διὰ τοῦ
ὀφθαλμοῦ, καὶ ἄφησε τὸν Ἄγγλον νὰ πληρώσῃ τὰ
ἑκατὸν δουκάτα.
— Δὲν ἐπετύχετε εἰς τὸν συναγωνισμόν, κύριε, λέγει
οὗτος παρατηρῶν τὸν ζωγράφον μετ' ὕψους σκωπτικόν.
— Συγχαρησάτέ με, μυλόρδε, λέγει ὁ Στέλλας,
τὸ ἐπρόσμενα.
— Πῶς;

— Ἦκουσα τὴν μετὰ τοῦ εὐγενοῦς τούτου συνομι-
λίαν σας· ἐγνώριζα, ὅτι δυστυχεστάτος πρὸς πληρω-
μὴν δώδεκα δουκάτων εἰς τὴν χήραν τοῦ Πευβρόκηνου,
εἴσθε πλουσιώτατος πρὸς πληρωμὴν ὀγδοήκοντα χι-
λιάδων λιτρῶν διὰ μίαν τοῦ Ποσσίνου εἰκόνα· ἠθέ-
λησα λοιπὸν νὰ ὠφελῆθῶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν ζωγραφικὴν
μανίας ταύτης ἵνα σὰς βιάσω, οὕτως εἶπεῖν, νὰ ἀνα-
κουρίσῃτε τὴν γυναῖκα ταύτην ἐκ τῆς πενίας τῆς, καὶ
ἐπέτυχα νὰ σὰς κάμω νὰ ἐκτελέσῃτε ἔργον ἀγαθόν,
ἀποδίδων εἰς τὸ ῥάκος τοῦτο τιμὴν ἀξιόλογον. Ὅταν
ἐπρότεινα τρία δουκάτα, ἤμην βεβαίως ὅτι ὑμεῖς ἠθέ-
λετε προσφέρει περισσώτερον.
— Καὶ λοιπὸν ἡ εἰκὼν αὕτη . . .
— Ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν ἀξίζει οὐδὲ τοὺς ἑξ ὀβολούς,
ὡς κατ' ἀρχὰς ἐτιμήθη.
Ὁ κύριος Βιβίων δὲν ἔπαυε νὰ γελᾷ.
— Ἀδύνατον! ἀνέκραξεν ὁ Ἄγγλος· ἄλλως τε ὁ
κύριος Στέλλας ὀρεῖται νὰ μοι δώσῃ λογαριασμόν . . .
— Ἐκατὸν δουκάτα; . . . μάλιστα. Ἐὰν ὁ κύριος
μυλόρδος δὲν ὑπερθεματίζε εἰς τὴν ψευδῆ ταύτην τὴν
εἰκόνα, ἠθελον τὴν ἀγοράσει, ὄχι διὰ νὰ γίνω κάτο-
χος ἀριστουργημάτων τινος, ἀλλ' ἵνα ἔχω ἠθεῖάν τινα
ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἀνάμνησιν. Ἐὰν ὁ μυλόρδος λυπῆται
ὅτι ἀφηρέθη παρ' αὐτοῦ μικρά τις ἐλεημοσύνη, καὶ ἂν
τῷ ὄντι δὲν δύναται νὰ θυσιάσῃ ἑκατὸν δουκάτα ὑπὲρ
μιάς ἀπροστατεύτου καὶ δυστυχοῦς, δύναται νὰ μοι
πραχωρήσῃ τὴν εὐεργεσίαν του.
— Σιάστω! ἀνέκραξεν ὁ Βιβίων· ἐγὼ ἀναδέχομαι
αὐτὴν ἐὰν παραιτηθῇ. Τοῦτο εἶναι μάθημα· δὲν ἔχει
οὕτω, κύριε Στέλλα; Ἡθελήσατε νὰ καταδείξητε ὅτι
οἱ εὐγενεῖς ἡμεῖς ἔχομεν ἰδιοτροπίας ἀλλοκότους πρὸς
τὴν τέχνην χωρὶς νὰ ἐννοῶμεν αὐτὴν, καὶ ὅτι ἄσωτοι
πρὸς τὴν καὶ τῶν ἀτόπων ἡμῶν ὀρέξεων ἀπόλαυσιν, εἰμε-
θα φιλάργυροι πρὸς τὴν τῶν καθηκόντων ἐκπλήρωσιν.
— Ἄλλοίμονον! κύριε, λέγει ὁ Στέλλας· δὲν εἶ-
σθε μόνοι ὑμεῖς, ἀλλ' ἅπας ὁ κόσμος· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον αἱ ἐπιθυμίαι ἡμῶν ἀποβιβάζονται ἐλαττώματα καὶ
κακίαι. Δὲν ἀγαπῶμεν τὰ ἀριστουργήματα διὰ τὴν
ἐξ αὐτῶν τέρψιν ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἀπο-
κρύπτωμεν καὶ σωρεύωμεν αὐτὰ ἐν τῷ κρυπτῷ, ὥστε φι-
λάργυροι τοὺς θησαυρούς αὐτῶν ἀποκρύπτοντες. Ὁ
πρὸς τὴν τέχνην ἔρωσ δὲν εἶναι ὡς ἔπρεπε νὰ ᾔηται, ἀν-
τανάκλασις τοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἔρωτος, διότι
δι' αὐτοῦ κολακεύομεν ἡδὴ καὶ εὐχαριστοῦμεν μανίαν.
Ζωγράφοι δὲ ἠέρασταί τῆς τέχνης προτιμῶμεν, οἱ
πλείστοι τοῦλάχιστον, κεκαπισμένον τι ὕψωμα, τοῦ τῆς
εὐδαιμονίας καὶ εὐγνωμοσύνης μειδιῶντος προσώπου.
— Θυμάσῃα σκέπτεσθε, κύριε, λέγει ὁ κύριος Βι-
βίων μετὰ βεβιασμένης ἐλευθεριότητος· σὰς εὐχαριστῶ
δὲ διὰ τὴν πολῦτιμον ταύτην σας συμβουλίην, καὶ διὰ
νὰ δείξω ὅτι αὕτη ἤρχισεν ἡδὴ νὰ ἐνεργῇ, λαβθεῖ ταῦ-
τα διὰ τὴν ὑφ' ἡμῶν προστατευομένην ταύτην γυναῖκα.
— Καὶ ἐγὼ, φυλάττω τὴν εἰκόνα, ἐπρόσθεσεν ὁ
λόρδος Πευβρόκος σοβαρῶς.
— Ὅτ' κάμετε καλῆτερον, μυλόρδε, λέγει ὁ Στέλ-
λας, νὰ καταθέσῃτε τὸ ὕψωμα τοῦτο ἐν τῷ μουσεῖῳ
ὑμῶν μετὰ τῶν ἀριστουργημάτων· διότι θὰ σὰς ἀνα-
μνηστικὴν παρηγορημένην τινα οἰκογένειαν· καὶ ἡ ἀνά-
μνησις αὕτη εἶναι ἀνταξία τῆς λαμπροτέρας τοῦ Ῥα-
φάηλου εἰκόνης. (Α. Γ.)